



Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

10.

IV

JOHANNE MARGRETHE

KAYSEN

OG HENDES SLÆGT

30. E.

ANETAVLE IV.

BD. E.

I N D H O L D.

Paysen-slægten i Flensborg.	s. 548.
Dr. Henning Kissenbruggw.	s. 593.
Junge Sønnich i Flensborg og hans efterkommere.	s. 596.
Rådmand Hinrich Willemsen i Tønder.	s. 610.
Mom Andersen i Tønder og hans slægt.	s. 615.
Borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans slægt.	s. 638.
Anders Christensen Brand i Nørborg og hans slægt.	s. 651.

P A Y S E N S L Æ G T E N I F L E N S B O R G .

Paysen- og den dertil knyttede Rickertsenfamilie - regnedes i 1500-tallets Flensborg for den ældste af patricierfamilierne. (76)

I. PAY JEBSEN OG VROWE.

Paysenslægten skal nedstamme fra Pay Jepsen (IV - 10 576) og hans hustru Vrowe (IV - 10 577).

Pay Jepsen var frmtl. født omkr. 1380. Han var købmand og rådmand i Flensborg. Desuden havde han landejendom. (158)

Han nævnes her som medlem af købmandsgildet sammen med sin hustru (29) Vrowe. (1) Ifortegnelsen over ejendomme i Flensborg fra 1436 (Stadbok) nævnes han med ejendomme i St. Marie sogn med 5 boder og et hus i gården, der halvt hørte til Hune Paysen (Pay Jepsens søn), der var tilføjet 4 fag, som alene tilhørte Hune. (2)

Desuden nævnes en ejendom i den nuværende Storegade, som senere var i Baltzer Lorcks besiddelse. (111)

Han har muligvis haft andre ejendomme i Flensborg. De gamle ejeres navne er mange steder udraderet, og andre indført.

1438 overdrager Pay Jepsen en halv gård i Truelsby til hertug Adolf. Pay Jepsen har den i pant af de grå munke. Hertug Adolf betaler pantsummen. (3)

Den 9 sept. 1438 bliver staden ham 9 mark skyldig ved regnskabsafregningen. (4)

Pay Jepsen nævnes sidste gang d. 25. nov. 1439, da Went Frese giver ham pant for 100 mark i to gårde i Ilaksted, Uggel herred, og i to gårde i Jybæk, Arns herred. (4)

Pay Jepsen er død ca. 1440. Den 2. marts 1441 køber hans enke, Vrowe, en trediedel af en gård i landsbyen Lillehorn (Lütkenhorn) i Løk sogn af væbneren Otto Rantzow. På gården bor for tiden en enke. Denne gård bliver af Vrowe givet til St. Evalds alter i Fruekirke i Flensborg til evige messer (sjølemesser) for hendes forældres, hendes slægts, efterkommeres og hendes kære (werde) Payes salighed. (Dilag 1).

Paysenfamiliens velstand skyldtes frmtl. først og fremmest, at de drev handel som storkøbmænd i Flensborg; men de havde også ikke ubetydelige grundbesiddelser, dels på gesten sydvest for Flensborg, dels og især på kanten af gest og marsk og i selve marsken. (5)

Familien anså sig selv, og blev anset, for adelig. Den førte en her-

niskklædt arm, der holder et sværd, i skjoldet.⁽⁶⁾ I sidste halvdel af 1500-tallet fremkom der tvivl om dette adelsskab, og Pay Jepsens tipoldebarn, rådmand Paul Paysen, måtte gøre en indsats for at få adelsskabet bekræftet ved landretten (se nedenfor). I Johannes Calixtus' bryllupssang i anledning af Boy von der Wetterings bryllup d. 6. juli 1589 tales der om den "berømmelige slægt ved navn Paysen, som blomstrer i den navnkundige og udsogte adel". Boy von der Wetterings moder var født Paysen. (Se: "Familien von der Wattering i Flensborg"). Medlemmer af familien bærer for en stor dels vedkommende frisiske navne. Friserne menes ikke at have haft adel i ældste tid. Derfor skulle det synes nærliggende, at det for Paysen-familiens vedkommende drejede sig om brevadel, men noget adelsbrev foreligger ikke. A. Panten har henledt opmærksomheden på Magnus Haysen. Han var borgmester i Flensborg i 1431. Han skal have gjort sig fortjent under hertug Adolf. Som repræsentant for denne var han tilstede i St. Nicolay kirke på Før i 1426, mandagen efter St. Vitus, da lovene for de syv (egentlig var der otte) frisiske herreder nedfældedes ("Sevenhardebeliebung"). Han var medlem af købmandsgildet og af St. Laurentii gilde. I protokollen for stadens gæld og tilgodehavende nævnes han som borger for Luder Lassen for to tønder kalk.⁽⁸⁹⁾ Han besad frit gods.

D. 9. juni 1430 udstedte hertugen et brev om, at Magnus Haysens datter og hendes børn ligeså frit må besidde det gods, som de arver efter efter Magnus Haysen. (Bilag 2). Ifølge Panten skulle Vrowe så være datter af Magnus Haysen. Panten, der fremsætter denne hypotese, gør opmærksom på, at Magnus Haysen især havde gods i de egne, hvor netop Paysen-slægten havde sine besiddelser. Han mener endvidere, at gården Uphusum i Bordelum sogn var i Magnus Haysens besiddelse. Til denne gård havde Paysen-familien muligvis også tilknytning.⁽⁷⁾ (112) (154)

Pay Jepsens Hustru, Vrowe, overlevede sin mand med mere end 23 år. Det er frømtl. hende, der i Slesvig-bispens Liber censualis med gods i Bütkebüll, hvoraf der betales 3 s.⁽⁸⁾

1446 får hun af rådet i Flensborg sammen med sine børn udbetalt penge for et skøde til hertugen (unses heren wegen).

Hun nævnes også som medlem af dragernes gilde i 1461.

Sidst gang nævnes hun d. 8. april 1463, da Went Frese sælger møllestrømmen ved Lütke Holm i Breklum sogn til bisp Nicolaus i Slesvig for 100 mark, de 80 mark deraf skulle betales til den "ærlige" Vrowe Pagensons enke i Flensborg.⁽¹⁰⁴⁾

Der hersker en del usikkerhed med hensyn til Pay Jepsens børn, egentlig ved man kun med sikkerhed, at Hays Paysen var søn af ham, og frmtl. at Hans Paysen også var en søn (jfr. nedenfor).

Børn:

1. Boy Paysen (d.m.) v. II.

2. Hune Paysen

Hune Paysen nævnes i "Stadbok" fra 1436 med ejendom i St. Marie sogn i Flensborg, dels sammen med faderen, dels alene med et par ejendomme. (9)

Han nævnes som medlem af dragernes gilde i 1444, da brødrene og søstre drak i Namen Smedes hus. (10)

Han var også medlem af købmandsgildet, hvor han nævnes sammen med sin hustru Inge ("Hune Payesson cum uxore Ynghe"). På gildets liste over de afdøde står han som en af de sidste. (11)

1446 pantsatte rådet i Flensborg Blegen, den toft hvorpå Peter Rød boede, til ham. (12)

Hune Paysen er død før 1461, da nævnes i mellemfortegnelsen for drager-gildet kun Inge med søn og datter, i øvrigt sammen med Froue Payiens, Hans Faison og Katrine, hans "werdinne". (13)

Børn:

a. Paye Hunesen. Han nævnes som medlem af dragernes gilde (13) og som medlem af af købmandsgildet sammen med hustruen. (14)

1473 er han medlem af helliglegemsgildet sammen med hustruen Nette. (15)

Han nævnes ligeledes d. 29. august 1473 som garant for Hays Paysen i dennes orfejdebrev til Christian I (v.i).

Børn:

aa. Datter, frmtl. gift med Jeppe Jonsson, der medunderskriver Hays Paysens orfejdebrev. Deres søn, Hune Ebbesen, var 1487 rådmand i Flensborg.

D. 21. juli 1487 solgte han noget gods i Bargum sogn til Ditlev von der Wisch. Det drejede sig om jord, som han købte af Anna Harnes, der havde arvet den efter herredsfoged Nis Paysen. (160)

3. Hans Paysen. ⁽¹⁵⁶⁾

Hans Paysens tilknytning til Paysen-familien fremgår af den retssag, som Matthias Lund i 1579 førte mod Paul Paysen, der på dette tidspunkt havde de to gårde (oprindeligt en gård), som Vrowe Payens i sin tid havde givet til St. Evalds alter i Marielkirken. Matthias Lund oplyser her, at han er en efterkommer af Hans Paysen (som han fejlagtigt anser for stifteren). Efter Hans Paysen havde dennes søn Nis Paysen patronatet. (I øvrigt se bilag 5).

Hans Paysen nævnes 1461 sammen med hustruen Katrine som medlem af dragernes gilde i Flensborg. ⁽¹⁶⁾ Ligeledes nævnes han sammen med hustruen som medlem af købmandsgildet ⁽¹⁷⁾ og 1473 sammen med hustruen som medlem af Helliglegemsgilde. ⁽¹⁸⁾ Det er muligvis hustruen Katrine, der 1483 ved betaling af skat og bede havde fæstere i Flensborg fogderi - "item Katrine Hansses Lansten". ⁽¹²³⁾

Børn:

- a. Magnus Paysen. Han var 1480 student i Rostock, og 1490 i Köln. Senere var han (katolsk) gejstlig, vikar ved Marielkirken i Flensborg.
 - D. 24. marts 1490 giver han et arveskøde, hvori han betegner sig som søn af afdøde Hans Paysen, borger i Flensborg. ⁽¹⁹⁾
 - Han er 1481 medlem af Kaland. ⁽²⁰⁾ Han nævnes ligeledes senere i samme gilde, da broderen Paul kautionerer for ham. ⁽²¹⁾
 - 1495 kaldes han i samme gilde "magister". 1496 er han garant for Magnus Lavsens og hustrus.
 - D. 24. marts 1490 sælger Magnus Paysen halvdelen af 5 demat eng ved Soholm bro i Bargum sogn til Detlev von der Wisch. ⁽¹⁹⁾
- b. Paulus Paysen. Han var gejstlig ligesom broderen og præst ved Marielkirken. I Kalandsgildet nævnes han efter 1481 sammen med borgmester Andres Smadder, der er garant for ham. I 1487 er han medlem af købmandsgildet ⁽²²⁾ og samme år medlem af helliglegemsgildet.
- c. Kathrine. Hun skal ifølge Dansk Adels Aarvog have været gift Gotzig (Godske) Lund, der 1529 var borger i Lybæk og som døde der d. 16. okt. 1532. Han var af den adelige Lund-familie på Lundsgård i Grundtoft sogn i Angel. Han skal have været "Hauptmann" i Mölln, senere rådmand og borgmester i Lybæk. ⁽¹¹⁴⁾

Gotzig Lund var første gang gift med Elsabe von Wickede, en datter af borgmester i Lybæk, Hermann von Wickede.

Børn af Cathrine var ovennævnte Matthias Lund og hendes søster, Margrethe Lund, der var bosatte i Flensborg. Margrethe omtaler i 1578 Cathrine Hans Paysens som sin bedste-stemoder (Grossmutter).

d. Nis Payser. Han var købmand og rådmand i Flensborg. I 1475 nævnes han sammen med sin hustru, Lucie, som medlem af købmandsgildet.⁽²³⁾ ligeledes 1481 med Lucie som medlem af hellegemsgildet.⁽²⁴⁾ 1495, mandagen før St. Gertruds dag, af-lagde han regnskab over stadens gæld og fordringer.

Nis Paysen fik i 1484 ved toldstedet ved Gottorp fortoldet 3 heste, han betalte 6 skilling i told.⁽¹³¹⁾

Nis Paysen er død før 1514.⁽¹⁶⁴⁾

Mandagen efter Johannes Baptiste 1514 gav Richart Haysen, som fuldmægtig for Lucie Paysen, skøde til borgmester Nis Smith, der repræsenterede Eggardus Leve, på det hus, hvor salig Nis Paysen plejede at bo, med kvist og alt hvad der hørte til.⁽²⁶⁾

1517 solgte Lucie Nisses, Nis Paysens enke, til Boy Paysen gods i Trelstrup, som hendes mand havde arvet efter sin broder Magnus Paysen.⁽¹⁵¹⁾

4. (formtl.) N i s P a y s e n. ⁽¹⁵⁵⁾

Nis Paysen var herredsfoged i Nr. Gås herred 1482. Han døde i 1487. En af hans arvinger var Anna Harnes, som nævnt ovenfor. Han var bo-sat i Bargum og underskrev Hay Paysens orfejdebrev. ⁽³¹⁾

5. H a y e P a y s e n. v. III 5.

6. (formentlig) A n n a P a y s e n.

Anna Paysen var gift med Hans Winbarch, borger i Flensborg. Han skal have været søn af den Wilhelm Wilmesson, der nævnes blandt de første medlemmer af købmandsgildet.⁽¹¹⁸⁾ ⁽¹⁶¹⁾

Da Boy Paysen i 1530, mandagen efter St. Johannes Baptiste fik skøde af Jørgen Feddersen fra Husum på Hainck Paysens huse, "Hainckede" (d.v.s. protesterede imod) Willem Winbarch skødet. (v.i.) Dette kan formentlig kun betyde, at Willem Winbarch mente sig "nærmere" til husene, d.v.s. i nærmere familie med Hay Paysen end Boy Paysen var det.

Børn:

- a. Willem Winberch (Winbarch). Han var købmand i Flensborg og boede på Søndertorv (huset lå, hvor gaden til den nye bane-gård blev brudt igennem).

Willem Winbarch synes at have været gift 3 gange:

1498 nævnes han sammen med sin "werdinne" som medlem af købmandsgildet.⁽²⁸⁾ Det drejer sig frmtl. om den Elsebe (Elzebe), som han nævnes sammen med som medlem af kaland i 1505 og 1506⁽²⁷⁾. Garant for dem er borgmester Marquard Holst.

Hans anden hustru, Eline, nævnes d. 17. jan. 1516, da Willem Winberg "tilstår" at have lånt 48 mark 1b. af vikarerne i Marielkirken, han gør det "mydt vulbort myner husfrowen Eline unde eruen".⁽¹³⁴⁾

Hans tredje hustru, Carstine (Kerstine), nævnes første gang 1524 i kalandsgildets medlemsfortegnelse.⁽¹³⁷⁾

Hun var datter af rådmand Peter Nielsen og Agathe.⁽¹⁵⁰⁾

Hun var anden gang gift med Asmus Christensen (Timmermann), der stammede fra Slogs herred. Han døde 15. febr. 1589.⁽¹³⁸⁾

I den ældre Stadbok fra 1496 er Willem Winbarch opført med et hus, der som nævnt lå på Søndertorv. Det beboddes senere af Namen Jensen.

Ifølge Møller nævnes han som rådmand i tiden 1508-1519. Han var borgmester for St. Nicolai fra 1521 til 1531.

Willem Winbarch fik 20. marts 1511 tilladelse af kongen til at udføre 80 oksne,⁽²⁹⁾ ligeledes d. 15. marts 1512.

Willem Winbarch døde i Flensborg d. 13. nov. 1531. Ifølge Jonas Hoier var han skaffer ved den senere borgmester Franz Holstes bryllup, der holdtes den pågældende dag. Willem Winbarch havde ledsaget brudgommen fra kirken til rådhuset. Han ville derefter gå hjem, da han folte sig 'utilpas', men sank død om på sit bislag, inden han nåede ind i huset.⁽⁹⁰⁾

Karstines barn med Willem Winbarch:

- aa. Elsabe Winbarch, født 1527. Hun blev 1555 gift med Valentin Paulsen. Han var købmand og reder i Flensborg. Fra 1574 til 1593 var han rådmand. Han var født 1531 i Flensborg og døde sst. d. 30. nov. 1593. Han var søn af købmand i Flensborg, Paul Holst. (Bilag 3).

Børn:

aaa. Wilhelm Valentin, født 1558, død d. 30. marts 1607. Han var købmand og reder i Flensborg og bosat i St. Nicolai. Gift d. 27. jan. 1583 (Reinhusen) med Elsabe Paysen, datter af rådmand Paul Paysen og Anna. Hun var født 1560 og døde d. 2. nov. 1644.

bbb. Ingeborg. Gift d. 13. maj 1576 med Peter Olufsen, der døde før april 1594. Ingeborg var endnu i live i 1602.

ccc. Anneke. Død 1643 og begravet d. 29. sept. i St. Nicolai, frmtl. 75-80 år gammel.

Gift 1. gang d. 30. aug. 1584 (Reinhusen) med Hinrich Nissen, søn af herredsfoged Hans Nissen (IV - 304), Hajstrupgård og Marine (IV - 305). Han døde d. 14. jan. 1595 (Reinhusen) og blev begravet i Marielkirken. (I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten fra Hajstrupgård")

Gift 2. gang d. 24. juli 1597 med købmand Matthias Krock, søn af Thomas Krock og Magdalene Frese, datter af Claus Frese og enke efter Peter Nissen fra Hajstrupgård. Han var søn af herredsfoged Nis Henriksen. (IV - 603).

En søn af dette ægteskab var Hinrich Krock, hvis datter Margrethe blev gift med Hans Nissen, Oldemorstoft, død 1660. (Se: "Oldemorstoftslægten").

Karstines børn af 2. ægteskab med Asmus Christensen:

bb. Willem Winberg (opkaldt efter Karstines første ægtemand) Gift d. 13. okt 1566 (Reinhusen) med Dorothea Holst, en datter af Jochim Holst (IV - 2686) og Agathe Paysen (IV - 2687).

(Se afsnittet: "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans slægt").

cc. Peter Nielsen (opkaldt efter Karstines far).

Peter Nielsen trådte i tjeneste hos den adelige Niels Friese til Hesselager, hvor han er død før d. 28. april 1578. Han efterlod sig umyndige børn.

Asmus Christensen anmodede d. 25. nov. 1583 rådet om, at der måtte beskikkes værger for sønnen Wilhelm Winbergs børn. Rådmand Merten Schwelund og Doy von der Wattering udpegedes dertil.

- b. Hermen Winbarch. Han var gift med Margrethe. Han var købmand og oksehandler i Flensborg. Han skal have været rådmand. Sammen med hustruen og datteren Leneke nævnes han 1510 som medlem af St. Laurentii gilde (Sejdelin).

Børn:

aa. Leneke Winbarch. Hun var gift med Marten Cordes (Cordsen), borger og købmand i Flensborg. En datter af dette ægteskab var gift med Asmus Wunsen, der i andet ægteskab var gift med Anne Rutbek. Hun var i andet ægteskab gift med kornskriver Carsten Gadow. (I øvrigt se: "Slægten Rutbek i Flensborg" i "Forskellige Familier i Tønder, Sønderborg og Flensborg", s. 178 og "Froddesen-familien s. 477 A).

bb. Kathrine Winbarch. Død i Flensborg d. 13. febr. 1545.
 Gift 1. gang 1511 med købmand og rådmand i Flensborg Hans Holst, der døde i 1530.
 Gift 2. gang med Hans Lüdgers, borger i Flensborg.
 1537 bekræftede Kathrine oprettelsen af en stiftelse for fattige mennesker i Flensborg.

7. B r o d e r P a y s e n ?

Droder Paysen anføres af O. H. Møller som søn af Pay Jepsen og Vro-we. Man hører frømtl. til Paysenfamilien, da han er medunderskriver af Hay Paysens orfejdebrev. Hvis han er identisk med den Broder Paysen, der nævnes som medlem af St. Laurentii gilde, kan han dog ikke være søn af ovennævnte ægtepar, idet denne var søn af Pay Hanssen (Droder Paysen filius Pay Hansson.) (139)

II 1 BOY PAYSEN (d.æ.). (Fortsat fra s. 550). (IV - 5288).
 Han var sammen med hustruen medlem af købmandsgildet. Ifølge Eduard Juhler kan dette dateres til 1452. (47)

Børn:

1. P A Y D O Y S E N. v. III 1.

2. M a r g r e t h e ?

En datter af Boy Paysen d.m. var muligvis borgmester Arnd Kissenbrügges hustru Margrethe.

I en liste over plov- og frøkenskat på delsgods fra 1543⁽¹⁴¹⁾ opføres dr. Henning Kissenbrügge, søn af ovennævnte ægtepar, sammen med Boy Paysen, og på en anden liste tillige sammen med Junge Sonnich i Flensborg. En af de nævnte gårde, en halvgård i Dyndved på Als, blev i sin tid (før år 1500) pantsat af Fedder Heinsen i Flensborg til borgmester Kissenbrügge.⁽¹²⁸⁾

Ifølge regnskabet over de i Rendsborg indbetalte restancer af forskellige adelige skatter for 1506 nævnes "Mester Henningh Kissenbrugge myt siner moder lansten VI mark".⁽⁹¹⁾

Der er næppe tvivl om, at der har bestået et slægtskab mellem parterne. At Henning Kissenbrügge og Boy Paysen opføres sammen i ovennævnte regnskab kunne tyde på, at det drejer sig om fælles arv. Da der hersker usikkerhed i denne sag, opføres Kissenbrügge-familien som tillæg til Paysen-familien. Det samme er tilfældet med Sønniksen-familien.

III. PAY BOYSEN (IV - 2644).

Pay Boysen nævnes d. 29. aug. 1473 som medunderskriver af May Paysens orfejdebrev til Christian I⁽³¹⁾ og d. 26. aug. 1483 som vidne ved overenskomsten mellem præsten Johan Tymessens arvinger om præsentationsretten til det af denne indstiftede vikarie ved St. Nicolai kirke i Flensborg.⁽³²⁾

I skatte- og bederegisteret for 1483 over Flensborg len nævnes han som en af de "gode mænd" (gudemannen, nærmest lavadel), der havde fæstere i lenet.⁽³³⁾ Dette fæstegods var senere i Boy Paysens søns, Paul Paysens, besiddelse.

Søn:

1. B o y P a y s e n d.y. v. IV.

IV. BOY PAYSSEN d.y. (IV - 1322).

Boy Paysen var født ca. 1471/72. 1497 nævnes han i købmandsgildet sammen med hustruen Dorothea, der var født ca. 1472. De er frmtl. blevet gift ved denne tid.

I Mariekirkens fortegnelse over memoriepenge (sjælemesser) 1541/49

nævnes han i tilknytning til St. Evalds alter. Det drejede sig om de "evige messer", som hans oldemoder Vrowe indstiftede i 1441.⁽¹²⁹⁾ Doy Paysen var købmand i Flensborg, desuden var han i besiddelse af et større antal fæstegårde. På listen over plov- og frøkenskat fra 1543, hvor han opføres sammen med borgmester Arnd Kissenbrügges søn, dr. Henning Kissenbrügge, skal de tilsammen betale 45 mark og 8 skilling for 13 plove.⁽³³⁾ (Bilag 4).

I 1542, aftenen før Quasimodo geniti, bekræftede Christian III i Flensborg dr. Henning Kissenbrügges salg af sit gods til Doy Paysen.⁽¹²²⁾ Ifølge Sønderborg amtsregnskab for 1542⁽³⁶⁾ solgte Doy Paysen til slotet i Sønderborg, 8 dage efter Bartholemei dette år, en tønne vin indeholdende 39 "stoneken", der kostede 19 mark og 8 sk. Endvidere 8 dage efter Mariæ fødselsdag yderligere 36 "stoneken" til 18 mark. Desuden var der ved Martensdag givet ham 4 skilling for en tønne Hamborger øl til kong Christiern (d. anden), der ellers fik Kakebille.⁽³⁶⁾ 1514 mandagen næst Invocavit gav Junge Ketels sønner, Andres, Johannes og Kersten, Doy Paysen skøde på deres afdøde forældres hus, beliggende overfor rådhuset i Flensborg og hørende til Nicolai sogn. Det var et stateligt gavlhus, større end nabohusene, og havde en "utlucht" (karnap) mod nord. Det blev nedbrudt, da den østre del af Rådhusgaden i forrige århundrede førtes fra hovedgaden mod havnen og jernbanestationen.⁽³⁹⁾

D. 1. juli 1530 solgte den ene af Ketelsen-brødrene, Johannes Ketelsen, der da var borgmester i Tønder, skovene Agtrup (Achtrup) og Harnæs (Harnys) ved Flensborg til Doy Paysen. Johannes Ketelsen oplyser, at han har arvet skovene efter sine forældre, Junge Ketel og Abel.⁽⁹²⁾ På grund af Doy Paysens overtagelse af Junge Ketels hus i Flensborg har man formodet, at Doy Paysens hustru, Dorothea var en datter af Junge Ketel og Abel.⁽⁸⁸⁾ Det var hun næppe, men der er en nærliggende mulighed for, at Junge Ketel eller Abel var slægtning til Doy Paysen eller Dorothea. Den slags handler foregik og i indenfor slægten som følge af Jydske Lovs lovbydningskrav. (I øvrigt se: "Den adelige Familie Juel i Flensborg og nogle af dens Efterkommere".)

Som omtalt ovenfor (under Anna Paysen, gift Winbarch) gav Jürgen Feddersen fra Husum i 1530 Doy Paysen skøde på Hay Paysens to huse, beliggende norden for Tord Jepsen (på Holmen). Willem Winbarch protesterede, men der er åbenbart opnået en ordning, for senere er Doy Paysen i besiddelse af de pågældende huse (Stadbok 1436),⁽³⁷⁾

Ifølge Stadbock 1508⁽³⁸⁾ er Leve Ingwersen, gift med Dirgitle, i besiddelse af disse huse. De synes senere fra Boy Paysen ved arv at være gået til dennes svigersøn, Jacob von der Wettering d.m., gift med Boy Paysens datter, Cathrine, idet hendes sønner, Boy og Jacob von der Wettering, senere har dem.

Mandagen efter Epiphaniae 1546 tilkendte Jorgen Petersen, Nis Uck og Iver Petersen Boy Paysen "dom" på salig Peter Ketelsmedes hus, nu beboet af Thomas Ketelsmith, efter som Boy efter stadsretten havde lovbudt det.⁽¹⁰⁵⁾

Boy Paysen nævnes adskillige gange som vidne ved de salg og pantsætninger, der sker til Nammen Jensen i Flensborg, således 7. april 1513,⁽⁴⁰⁾ 2. maj 1520,⁽⁴¹⁾ 21. okt. 1526.⁽⁴²⁾

Boy Paysen var rådmand, han nævnes som sådan i 1496 og 1533.

Dorothea døde på Kristi Himmelfartsdag d. 20. maj 1532, og blev begravet i Nicolai kirke. Gravstenen er bevaret. Våbenet på den er nedslidt, men hjelmprydelsen viser tydeligt en kvinde, der holder et sværd med begge hænder over hovedet.⁽⁴³⁾ Froddesen-familien fra Toftum forde denne hjelmprydelse. Dorotheas evt. tilknytning til denne familie se afsnittet: "Froddesen-slægten fra Toftum".

ANO DNI 1532 VP DEN HEMMELFART CHRISTI DE 20 MAII IS
IN GO/DT VORSCHUDE DE ERBAR VNDE VELE DOGETSAME FROWE
DOR/OTEA BOIENS DE HIR VNDER BEGRAVEN LICHT DES ZELE
GODT / DER GNEDICH VN BARBIERTICH SIN / AMEN

Boy Paysen døde d. 30. maj 1546 og blev begravet i St. Nicolai kirke. Graven lå foran prædikestolen, og i den begravedes senere medlemmer af Valentin-familien.

Boy Paysens gravsten eksisterer ikke mere, men dens indskrift kendes.⁽⁴⁴⁾

ANO DNI 1546 DE 30 MAII IS VORSCHIEDEN DE ERBAR BI
PAISE RATMAN TO FLENSBORCH SINES OLDERS 74 JAR
DE: GOT GNADICH VND BARBIERTICH SI. AMEN.

I et brev, dat. Kolding d. 20. jan. 1548, skriver kongen til herredsfogeden i Nr. Gos herred, Paul Hansen, at Benedictus von Ahlefeld til Uphusum (d.m.) har beklaget sig over ikke at kunne få sin ret mod Boy Paysen. Brevet er altså skrevet næsten to år efter Boy Pay-

sens død - muligvis er det et led i en langstrakt rettsag, muligvis er sønnen, Paul Paysen ment. Herredsfogoden synes at have afvist sagen under henvisning til Boy Paysens adelsskab.

Benedictus von Ahlefeld (frmt. den ældre, gift med Mette Martensdatter) hævdede, at Boy Paysen ikke - som han foregav - var en fri mand, hans fader var en "ærlig husmand", d.v.s. selvejerbonde. (Om striden om familiens adelsskab se senere).

Sønnen, Paul Paysen, førte senere en sag mod Benedict von Ahlefeld (formentlig den ældre) på Uphusum. Det drejede sig om gods i Stertebøl. Ovennævnte brev er muligvis et led i disse stridigheder. I et brev dat. Nyborg d. 23 marts 1553, befaler kongen Benedict von Ahlefeld, Uphusum, at give møde i Flensborg d. 14. april, angående arvegods i Stertebøl, Bordelum sogn. Paul Paysen har beklaget sig over, at Benedict von Ahlefeld nu i 19 år har lagt beslag på en del af hans arvegods i strid med afgørelsen, truffet af kong Frederik og af kong Christian III selv. (51)

Børn:

1. Paul Paysen. v. V l.

2. Marine Paysen.

Marine Paysen blev 1531 gift med borgmesterfor St. Nicolai, Franz Holst, søn af borgmester Marquard Holst og Thale.

I øvrigt se afsnittet: "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans slægt".

3. Agathe Paysen.

Agathe Paysen (IV - 2687) blev gift med Jochim Holst (IV - 2686), en broder til ovennævnte Franz Holst.

I øvrigt se afsnittet: "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans slægt".

4. Cathrine Paysen.

Cathrine Paysen (IV - 661) blev gift med Jacob von der Wattering d.m. (IV - 660).

I øvrigt se afsnittet: "Familien von der Wattering i Flensborg".

5. Magdalene Paysen.

Magdalene Paysen var første gang gift med en af Christian III's kancelliråder, dr. jur. Bernhard Wigbold Fries. Han var født i Holland og var en tid professor ved Københavns universitet. Han døde i Rostock:

d. 20. april 1556. I et brev, som Christian III skriver til Wodislauff Wobissen d. 23. april udtaler kongen, at dødsfaldet har berørt ham "ganz schmerzlich", for han ville ikke gerne undvære Bernhard Fries. (46)

Magdalene må i sin enkestand have opholdt sig i Flensborg, for d. 13. aug. 1560 behandles for retten der en sag, anlagt mod hende af Gilbert Arndes fra Groningen, som fuldmægtig for sin fader og sine svogere. Han kræver 390 daler, som den salige doktor Bernhard Wigbold er dem skyldig. Som formynder for Magdalene Paysen møder Paul Paysen, rådmand, Jacob von der Wattering, rådmand, og Jochim Holste. (107)

Magdalene blev anden gang gift d. 24. aug. 1561 i Odense med Cornelius (von der) Hamsfort d.m. Samtidig blev Cornelius Hamsforts datter Magdalene gift med kancelliråd Hieronimus Thenner. Dobbeltbrylluppet blev holdt af kongen. (Bilag 7).

Cornelius Hamsfort var første gang gift med Mericke Knudsatter Splenters, enke efter stilleren i Ejdersted, Hermann Hoyer. Mericke Splenters døde d. 19. sept. 1560 i Odense. (162)

Tredie gang var Cornelius Hamsfort gift med Anna Soltow, en datter af Erich Soltow og Anna Gotkens i Hamborg.

Cornelius Hamsfort (d.m.) var født d. 26. april 1509 i Amersfort i Holland, som søn af Henrik Hamsfort og Cornelia de Vale. Han døde d. 8. marts 1580 i Odense.

Han var oprindelig apoteker, men nævnes som "medicus" hos Chr. III i 1538. 1539 blev han immatriculeret ved Københavns universitet, udnævnt til kgl. apoteker d. 29. sept. 1540, dr. med. ved Københavns universitet 1544 og blev livmedicus hos Chr. III. Cornelius von Hamsfort opholdt sig i regelen ved hoffet. Efter kongens død var han i 2 år hos enkedronningen på Koldinghus. Fra 1562 synes han at have taget ophold i Odense, hvor han døde d. 8. marts 1580.

Magdalene døde d. 11. febr. 1578 i Odense.

Børn født i Cornelius Hamsforts første ægteskab med Mericke Splenters:

a. Cornelius Hamsfort d.y. Han blev som faderen læge og apoteker i Odense. Han var født d. 6. maj 1546 i Kolding og døde d. 13. maj 1627 i Odense.

Gift 1. gang i 1587 med Nette, en datter af Reinhold thor Smødc i Flensborg og Gesa Lange.

Gift 2. gang i Kiel 1596 med Kathrine Ferst, død 1655 i Odense, datter af rådmand i Kiel Johan (Hans) Ferst og Agnete, en dat-

ter af Matthias Knutzen og Ursula Schröder.

- b. Magdalene Hamsfort. Gift d. 24. aug. 1561 med den danske cancelliråd Hieronimus Thenner. Brylluppet blev som ovenfor nævnt holdt af kongen samtidig med Cornelius Hamsfort d.m' s bryllup med Magdalene Paysen.

Thenner blev i 1567 dømt til livsvarig fængsel. Han døde i fængslet på Dragsholm slot d. 31. marts 1571. (163)

- c. Dorothea Hamsfort. Født i 1550, død i Slesvig d. 5. juni 1608. Gift 1. gang 1568 med Claus thor Smede, født d. 22 marts 1547 i Flensborg, død sst. d. 1. okt. 1590 (Reinhusen), søn af rådmænd i Flensborg Thomas thor Smede og Drude.

Claus thor Smede var købmand og rådmænd i Flensborg.

- Gift 2. gang d. 10. febr. 1594 med Matthias Carnarius, der var livlæge for hertug Johann Adolf på Gottorp. Matthias Carnarius døde i Slesvig ca. 1620. Han var søn af livlæge på Gottorp Johannes Carnarius og Margrethe Knutzen fra Kiel. (115)

6. D a t t e r N. N. ?

Nogle har ment, (117) at Georg (Jürgen) Beyer, sekretær for hertug Hans d.æ, senere rådmænd i Flensborg, i sit første ægteskab, der blev indgået søndag før Bartholomæi 1553, var gift med en datter af Boy Paysen. Hun skulle allerede være død i 1554. Jürgen Beyer giftede sig derpå anden gang i febr. 1555 med Magdalene Rickertsen, der døde d. 17. juli 1593.

Jürgen Beyer var født i Gera i 1524 og døde i Flensborg d. 30. april 1587.

D. 28. juli 1553 befalede Chr. III amtmanden i Flensborg, Jasper Rantzau, at forsyne hertug Hans's sekretær, Jürgen Beyer, med noget vildt til hans forestående bryllup i Flensborg næstkommende 20. aug. (93)

Man har ment at finde støtte for formodningen om Jürgen Beyers ægteskab med en datter af Boy Paysen i et brev fra Paul Paysen, Boy Paysens søn, under striden med amtmanden i Tønder, Otto von Tynen, til Jürgen Beyer, hvem Paul Paysen beder om støtte. I brevet kalder Paul Paysen Jürgen Beyer "leue Jurgen swager". (111)

Nu var svogerskabet i de tider temmelig udstrakt og diffust. Muligt kunne derfor også være, at Paul Paysen - efter Jürgen Beyers nylig indgåede ægteskab med et medlem af Rickertsenfamilien, sigtede til slægtsskabet mellem denne familie og Paysen-familien.

Dog kunne på den anden side noget tyde på en vis tilknytning mellem

Paysen-familien og Jürgen Beyer. Jürgen Beyer optræder således som vidne, da der i Flensborg St. Hansaften 1579 sluttedes ægteskabskontrakt mellem Matthias Tipotius og Catharina von der Wattering. Kontrakten blev senere "confirmeret" af hertug Hans d.m. (Se afsnittet: "Von der Wattering-familien i Flensborg").

V 1

PAUL PAYSSEN.

Paul Paysen skal være født i 1518. Han var som faderen bosat i Flensborg og var som denne købmand. Fra 1557 til 1570 var han rådmand. 1570 nævnes han som hospitalsforstander. Samme år blev han - sammen med svogeren Jacob von der Wattering og Karsten Rickertsen - afsat som rådmand af borgmester Peter Pomerening.

Paul Paysen blev (før 1562) gift med Anna von Tzewen. Hendes forældre, Jürgen (Georg) von Tzewen og Elisabeth (Elsabe) van Nere, hørte til en anset patricierfamilie i Hamborg.

Paul Paysen døde i Flensborg d. 20. april 1587 og Anna frmtl. sst. i 1604, begravet d. 5. april.

I 1553, mandagen efter Jubilate, fik Hans Lunt på Paul Paysens vegne "dom" på Matthias Christensens hus og gård, der lå nord for Marcus Wolde. ⁽⁹¹⁾

D. 18. okt. 1568 fik Paul Paysen og hans kreditorer "dom" på Henning Frotzens hus og gård, beliggende mellem Thomas Jacobsen og Agathe Rudbeckes. ⁽⁸⁹⁾ I øveigt se afsnittet: Froddesen-s lægten fra Toftum.

D. 8. nov. 1558 sender Chr. III et brev til kong Philip af Spanien og beder ham være Paul Paysen, rådmand i Flensborg, behjælpelig med at skaffe ham ret i en gældssag mod Andres Rase, borger i Hertogenbusch, der i 16 år har skyldt Paul Paysen 300 gylden. Det omtales, at Andres Rase har eget hus og en gård i byen, samt "smukke, gode marskjorder" udenfor byen. ⁽⁹⁵⁾

D. 16. april 1551 bevilligede Chr. III, at Paul Paysen i Flensborg kunne tage de to fæstegårde i Lillehorn, som var givet til St. Evalds alter i Marielkirken, i besiddelse. Til affindelse skulle kirken have 10 mark årlig i rente. ⁽⁵²⁾ Det drejede sig om de to (oprindeligt een gård) i Lillehorn, Læk sogn, som Paul Paysens tipoldemor, Vrowe, i sin tid havde givet til afholdelse af sjælemesser i kirken.

På grund af disse gårde kom Paul Paysen i bitter strid med amtmanden i Tonder, Otto von Thienen. Der var strid mellem beboerne i Lillehorn og Holt om grænseskillet. Mod amtmandens ordre drev ind-

byggerne i Lillehorn deres kvæg på græs på den jord, de mente, hørte dem til. De blev dømt ved herredsretten for Kær herred, endom de øjensynlig ikke rettede sig efter. Amtmanden lod to af Paul Paysens folk fængsle. Nu greb Paul Paysen ind og påberåbte sig, at han hørte til adelen. Forespurgt af hertug Hans d.m. erklærede Siwert Rantzau i et brev, dateret Haderslev d. 6. april 1555, at han ikke regnede Paul Paysen for adelig, hans forældre havde ikke regnet sig for adelige, men havde været gode, ærlige borgere. (132)

Paul Paysen søgte ad forskellige veje at påvirke sagens gang. Således i brev, dateret Flensborg d. 30. april 1555, til sin "kære svoger", Jürgen Deyer, hertug Hans d.m.'s sekretær, ⁽¹⁴³⁾ og ligeledes gennem svogeren, Bernhard Wigbold Fries, kongens kancelliråd, der sendte brev herom til hertugen. ⁽¹⁴²⁾

Stridens udfald kendes ikke, men har muligvis bevirket, at Paul Paysen søgte at demonstrere, at han var en "fri mand". På en liste over adelen i Flensborg amt fra 1561 opføres han med en hest ("ross-tjeneste"). ⁽⁵⁵⁾ 1564 opføres han under "de gantze Ridderschaft". ⁽⁵⁶⁾ På en liste over adelen i Flensborg amt, frmtl. omtr. fra samme tid opføres han med 12 plove. ⁽⁵⁴⁾

D. 16. nov. 1579 forelægger Paul Paysen spørgsmålet for Landretten, idet han beklager sig over, at hans oldeformødres frie jord på den ene side gøres ufrit og afgiftspligtig (d.v.s. hans adelige rettigheder ringeagtes), medens han på den anden side bebyrdes med den adelige "rosstjeneste". De tre "regerende fyrster", kong Frederik, hertug Hans d.m. og hertug Adolf, giver Paul Paysen den "Schein", han har bedt om, nemlig at den frie jord forbliver fri. (Bilag 6).

D. 9. nov. 1579 afsiger Landretten dom i en sag mellem Matthias Lundt i Flensborg, der var af den adelige Lund-familie, og Paul Paysen. Det drejede sig igen om de to gårde i Lillehorn. Paul Paysen fik brugsret over dem i 1551, medens Matthias Lundt endnu var umyndig og ikke kunne protestere. Han anser sig for mere berettiget til gårdene, idet hans moders, Kathrines fader, Hans Paysen i sin tid havde patronatet for St. Evalds alter i Marie kirke. Senere gik dette patronat over til Hans Paysens søn, Kathrines broder, Nis Paysen. (Se s. 551/552). Paul Paysen vandt sagen (Bilag 5). I øvrigt se afsnittet: "Junge Sonnich og hans efterkommere."

1580 nævnes Paul Paysen i en fortegnelse over adelen, der deltog i lenshandlingen i Odense.⁽¹⁰⁹⁾

Med Paul Paysen begyndte den økonomiske tilbagegang, der for alvor tog fart med sønnerne Jürgen og Franz Paysen.

D. 21. juli 1577 solgte Paul Paysen de to sidste gårde af familiens ejendomme på Als, nemlig to gårde i Torup i Svenstrup sogn, til hertug Hans d.y.⁽⁸⁴⁾

1586 - kort før sin død - tilbød han kongen sine gårde i Flensborg amt til købs.

Men han købte dog også selv. Af den afdøde borgmester Franz Holstes sønner og svigersønner købte han således de to skove Agtrup og Harnæs, som åbenbart var gået i arv fra Boy Paysen til datteren Marine, gift med Franz Holst.⁽⁸²⁾ Prisen var 2000 mark lb. Da sønnerne Franz og Jürgen et par år senere solgte skovene til Claus thor Smede, fik de kun 1000 mark lb. for dem. I mellemtiden er de muligvis blevet forhugget.

Børn:

1. Boy Paysen.

I 1568 lod Paul Paysen i Marielkirken i Lybæk opsætte en mindetavle for sin søn Boy (Boetius).⁽⁵⁷⁾

2. Dorothea Paysen.

Dorothea var gift med N.N., der er død før d. 24. april 1589, på hvilken dag der for retten i Flensborg forhandlede mellem broderne Franz og Jürgen Paysen på den ene side og deres svoger, Wilhelm Valentinsen på den anden side, om søstrene Elsabes og Dorotheas arv efter formødrene. Den beløb sig til 7000 mark til hver, hvoraf Elsabe, gift med Wilhelm Valentinsen, havde fået noget over 1000. Wilhelm Valentinsen foreslog forskellige pekuniære transaktioner, overfor hvilke Dorothea følte sig usikker. Hun ville først drøfte sagen med sin afdøde mands slægtningen.⁽¹²⁰⁾

Dorothea er formodentlig død i Sønderborg, hvor hun havde en søster og to kusiner. Hun blev begravet d. 29 juli 1618, da der i to timer blev ringet for hende til 6 mark, og der blev brændt vokslys til 12 skilling.⁽⁹⁶⁾

3. Magdalene Paysen.

Gift 1. gang d. 27. juni 1591⁽⁹⁷⁾ med købmand og rådmand i Flensborg, Otto Schulte, der allerede døde d. 3. aug. 1591.⁽⁹⁸⁾

Han var søn af borgmester Marten Schulte og Catharina, en datter af borgmester Nis Smøde.

Gift 2. gang d. 24. okt. 1596⁽⁹⁹⁾ med fyrstelig sekretær og råd i Sønderborg, Johannes Hildesheim.

1595 fik Magdalene "dom" på sin salig faders, Paul Paysens, hus med stenboden, "eftersom Otto von Qualen som repræsentant for svingerinden Mette Pogewisch havde fået sine prætenderede fordringer tilfredsstillet."⁽¹⁰⁶⁾

D. 10. febr. 1597 "producerede" fyrstl. holstensk sekretær Johannes Hildesheim som formynder for sin hustru Magdalene Paysen i retten i Flensborg en kontrakt mellem Jürgen og Franz Paysen på den ene side og deres søster Magdalene og hendes brudgom, Otto Schulte, på den anden side.⁽⁸⁶⁾

1599 skænkede Johannes Hildesheim en ny alterbeklædning til kirken i Sønderborg. Den bestod dels af et damaskes forhæng med silkefrynser, dels af et udsyet, hvidt "lagen" med kniplinger.⁽⁵⁸⁾

1624 skænkede Magdalene Hildesheim en lysekrone, der nu hænger nærmest alteret. Den er delvis fornyet.

4. E l s a b e (E l s c h e) P a y s e n.

Elsabe Paysen var født omkr. 1560 og døde d. 2. nov. 1644 i Flensborg.

Hun blev d. 27. jan. 1583⁽¹⁰⁰⁾ gift med købmand og reder i Flensborg, Wilhelm Valentiner (Valentinsen). Han var søn af rådmand i Flensborg Valentin Paulsen og Elsabe, en datter af borgmester Wilhelm Winberg og Karstine (v.s.) Wilhelm Valentiner var født i 1559 og døde d. 30. marts 1607 i Flensborg, i en alder af 48 år, og blev begravet i St. Nicolai kirke.

Dørn:

a. Valentin Valentin, født 1595. Han var vinhandler i St. Nicolai og døde 1671, begravet d. 17. april.

Gift 1633 (1630?) med Gertrud Hoe, en datter af købmand Matthias Hoe og Elsabe Lange i Flensborg. Hun var født i 1608 og døde i 1694 i en alder af 85 år. Hun blev begravet i St. Nicolai kirke.

Dørn:

aa. Elsabe Valentin. Død ugift.

bb. Matthias Valentin. Født d. 1. juli 1636, død d. 9. dec.

1694. Han var købmand og deputeret borger i Flensborg.
Gift 1. gang d. 14. sept. 1668 med Marina, datter af
købmand i Flensborg Matthias Bröns og Cæcilia. Marina
døde d. 6. maj 1672, 35 år gammel.

Gift 2. gang d. 19. jan. 1674 med Ida, datter af Lorenz
Andersen, selvejer i Stenbjerg i Angel, og Catharina
Rasch.

dd. Wilhelm Valentin eller Valentinus. Født d. 19. dec. 16-
42, død d. 30. sept. 1706 i Munkbrarup.

Sognepræst i Munkbrarup fra 1677 til 1706.

Gift 1677 med Anna Lundius, født d. 4 marts 1647, død
d. 31. jan. 1709, datter af diakon ved Johanneskirken
i Flensborg Thomas Lundius og Margrethe Moth.

ec. Gertrud (Drude) Valentin. Født i aug. 1651

Gift d. 6. sept. 1675 med Simon Henrich Lillius, der
var født i Adelby og døde på Kegns i 1707. Sognepræst
på Kegns 1680 - 1707. Søn af Henrich Lillie, sogne-
præst i Adelby, og Cathrine.

b. Jürgen Valentin. Født d. 17. jan. 1599. Død d. 30. sept.
1673. Han var købmand i Flensborg.

Gift 1. gang d. 20. sept. 1626 med Brigitta Hoc, en ældre
søster til broderens hustru. Hun var født d. 6. sept. 1605
og døde d. 27. juni 1655, 49 år og 10 mdn. gammel.

Gift 2. gang med Mette von Oesede, frmtl. en datter af råd-
mand Balthazar von Oesede og Metta Haer.

c. Paul Valentin, født 1601. Død i Flensborg i 1660.

Han besøgte 1612 latinskolen i Hamborg, 1614 var han student i
Rostock, 1615 i Helmstedt, 1621 i Frankfurt an der Oder og 1631
i Leipzig.

Ca. 1634 var han advokat ved hofretten i Götterp. D. 16. dec.
1636 blev han valgt til rådmand i Flensborg.

Gift 1. gang med N.N.

Gift 2. gang 1634 med Marta (Metta) Holst, en datter af råd-
mand Daniel Holst og Catharina Haer i Flensborg.

Mette døde i 1672 og blev begravet i Mariekirken d. 25. marts.

5. J ü r g e n (G e o r g) P a y s e n .

Jürgen Paysen er død før 1598/99, da hans enke opføres i regnskabet med 2 plove, hvoraf der betales 1 mark i frækenskat. (115)

Han var gift med Anna, en datter af Hans Heinsen i Königsbüll på Nordstrand og Dorothea, der var datter af Jens Duysen i Lindholm. Hans Heinsen var søn af Heine Volquardsen, der igen var søn af den 1479 adlede Volquard Tetens på Strand.

I 1599 skænkede Anna en døbefont til Bredsted kirke. På låget, hvor hun betegner sig som Jürgen Paysens enke, ses såvel Paysenvåbenet som Annas slægtsvåben, en drage. (116)

Efter Jürgen Paysens død giftede Anna sig anden gang med Peter Harmensen fra Oldenswort i Ejdersted.

Hun solgte 1602 de to gårde i Lillehorn til Gert Rantzau for 1200 daler. Han havde i mange år haft dem i pant. (76)

De to brødre Franz og Jürgen Paysen omtales som regel sammen, hvorfor de i det følgende vil blive beskrevet under et.

De fik sat den store formue, som Boy Paysen havde efterladt, over styr, eller rettere sagt, hvad der var tilbage af den, efter at faderen havde tøret på den.

April 1588 solgte brødrene de to skove Agtrup og Harnæs ved Flensborg, som faderen havde købt af borgmester Franz Holstes arvinger, og som Boy Paysen havde erhvervet fra borgmester Johannes Ketelsen i Tønder. Prisen var 1000 mark lb.

1590 solgte de deres ejendomme omkring Bredsted - 8 fæstere i Sterdebøl og 4 fæstere i Bytkebøl - til dronning Sofie for 7000 daler. I Flensborg amts regnskaber 1605 - 1610 nævnes, at flere af de tidligere Paysen-fæstere har købt sig fri, og at de i 1591 har betalt deres sidste termin, hvorfor de nu er underkastet de samme betingelser som andre selvejerbønder. Der nævnes gårde i Sterdebøl, Bytkebøl og Langhorn. (67)

Det store, fædrene hus overfor rådhuset i Flensborg solgte de 1596 til købmanden Thomas thor Smede. Indtægten ved salget måtte bruges til at dække gæld. (76)

De optog en del lån. Mellem 1590 og 1593 således af fru Mette, Claus Pogwisch' enke, alene og sammen med moderen, et lån på 850 og et på 870 daler. (76) Af deres svoger, Wilhelm Valentin, lånte de 6000 mark. (60)

D. 23. juni 1596 tilskriver Chr. IV amtmanden i Flensborg, at sa-

lig Daniel Rantzaus enke flere gange har klaget til ham over, at hun ikke kan få udbetalt penge fra Franz og Georg Paysen, samt fra deres moder, som de er hende skyldige. Chr. IV pålægger amtmanden at befale debitorerne at betale inden seks uger, ellers skal der gøres udlæg i deres rørlige og faste ejendom.⁽⁶⁵⁾

De synes begge ved denne tid at have taget fast ophold i Bredsted. Ved landdagen der holdtes 1590 i Flensborg, opføres Jürgen og Franz Paysen i fortegnelsen over det fremvødte ridderskab.⁽¹⁴⁵⁾

I landregisteret over adelen, der var tilstede ved hyldningen i Flensborg medio juli 1593 nævnes "Jürgen und Frantz Pauissen gebroedere zu Bredstedt".

O. H. Noller citerer et værk af Andreas Angulus fra 1596, "Holsteinische Adel-Chronicken", s. 87, hvor det hedder om brodrene: "Von denen von Paysen weiss man, dass ihrer jetzo nicht mehr als zween bey'm Leben und übrigg sein, und dass dieselben nur ein Gut haben."⁽⁶³⁾

6. Franz P a y s e n .

D. 28. maj 1600 meddelte kongen de kongelige råder, der var forordnede til rigsdagen i Rendsborg, at der på sidste landdag i Slesvig var udpeget en commission til at undersøge striden mellem Franz Paysen "et consortes" og Anna, salig Goorg Paysens efterladte enke.⁽¹¹³⁾

I et 1625 udarbejdet register over, hvormange der skal møde til monstring, og med hvormange heste (rosstjeneste), opføres "der Paysen Güter" med 1 hest. Der beregnes 1 hest for hver 15 plowe.⁽¹⁴⁴⁾

III 5. HAYE (HAYNK) PAYSSEN. (fortsat fra s. 552)

Haynk Paysen - og frmtl. Hans Paysen - synes at være de eneste af Pay Jepsens og Vrowes børn, om hvem det med sikkerhed vides, at de var børn af dem. Hay Paysen var den yngste af bornene.

Han var født i 1417 og døde i Flensborg i 1483.

Han var købmand i Flensborg og havde desuden, som den øvrige familie landbesiddelser. Han boede på Sondertorp.⁽⁶⁸⁾ Han havde tillige et par huse på Holmen, der senere var i Doy Paysens besiddelse. (Se denne). Han købte også et hus af Nis Ahtorp i St. Mario. Det tilhørte senere Thomas Lorck.^{(70) (111) (157)}

1441 nævnes han i købmandsgildet⁽⁶⁹⁾ og 1461 i dragernes gilde sammen med hustruen.⁽¹⁴⁷⁾ 1476 -ligeledes sammen med hustruen - i holliglegensgildet.⁽¹⁴⁶⁾

Haye Paysen var rådmand i Flensborg og nævnes som sådan i 1455 og som borgmester 1462 - 1473. I 1473 var han igen rådmand. (119)

I opgøret mellem Christian I og broderen Gert i 1472/73 stillede Haye Paysen sig på Gerts side. Allerede i 1465 havde han af byen fået udlagt bekostning i anledning af grevens besøg i byen, for hvad "junker Gert fortærede." (68)

Efter krigen blev Haye fængslet på Duhorg. Den 29. aug. 1473 udstedte han et orfejdebrev i anledning af losladelsen. Heri erklærede han sig skyldig i at have ladet Claus Rixtorp, en sundvedsk adelsmand, komme ind i byen, og i at have spærret vejen for de "gode mænd" (gudemenne, lavadel), der ville komme kongen til undsætning.

Den danske dronning Dorothea, biskopperne i Slesvig (Nicolaus) og Lybæk, og andre var gået i forbon for Haye Paysen hos kongen.

Orfejdebrevet blev underskrevet af Haye Paysens slægtninge, både kødelige og ikkekødelige ("angeboren frunde, mage vnde zwegere").

Underskriverne var: Pave Boyesson, Pave Hunesson, Jeppe Jonsson, Broder Paygesson, Jane Paygesson, Hans Petersen te Almendorppe, Monne Lutkesson, Jens Addensson og Nis Payesson the Berghen. (150) (11)

Endvidere blev Haye Paysen idømt en bøde på 2000 mark. Han måtte i den anledning stifte lån hos slægtninge, således pantsatte han en gård i Bovrup i Varnæs sogn til præsten Johann Tyussen (Pisen) i Flensborg. Da Jennes arvinger i 1483 indstiftede et vikarie for et St. Johannes Baptiste - alter i Nicolai kirke i Flensborg, fik Haye Paysen gården tilbudt til indløsning. (74)

Haye Paysen måtte færdes overalt, kun måtte han ikke opholde sig i Flensborg og komme byen nærmere end Adelby kirke i syd og Klus i nord. Han fik dog senere lov til at vende tilbage og blev endog rådmand igen.

Ifølge et notat i Matthiesens samlinger i rigsarkivet angående et regnskab for Sønderborg len-Chr. I. 1476 - om indbetalt "landbede" af forskellig art, hedder det: "item van Hinrich Breiden van wegen Haye Payssen 1 mr."

Haye Paysen var gift med Kathrine. Udover navnet kendes man intet til hende.

Søn: (76) (130)

1. Riquart (Richard) Haycksen.

v. IV 5.

IV 5. RIQUART HAYCKSEN.

Riquart (Richard) Haycksen var købmand i Flensborg og boede på Søndertorv i St. Nicolai sogn.

Han nævnes 1491 i købmandsgildet⁽¹⁰²⁾ og endnu 1514 i samme gilde.⁽¹⁰³⁾

Han var gift med Ingeborg.

Børn: (76)

1. Hayo Rickertsen.

Hayo Rickertsen studerede theologi. Han blev præst på Nordstrand i 1520. Han nævnes også der i 1530. Han er død før 1533.

Børn: (76)

- a. Bocatius Haysen. Han var 1599 student i Rostock og blev der magister phil. 1604 var han i Frankfurt a. d. Oder. 1607 blev han præst i Buphever på Nordstrand. Her døde han i 1616 og blev begravet d. 24. febr.

2. Claus Rickertsen. v. V. 2.

3. Carsten Rickertsen. v. V. 3.

V. 2. CLAUS RICKERTSEN.

Claus Rickertsen var købmand og rådmænd i Flensborg, ifølge Noller var han også borgmester. Han boede i St. Marie og er død der før 1558.

Børn: (76)

1. Rickert Clausen.

Rickert Clausen var købmand og opholdt sig først i Tønder, hvor han omtales i 1569 og 1580. Han var i 10 år i Tønder. Omkring 1581 flyttede han til Flensborg, hvor han blev rådmænd d. 19. nov. 1593. Rickert Clausen blev født i Flensborg i 1535 og døde sst. d. 28. maj 1603.⁽¹⁴⁸⁾

Han købte 1558 af Claus Brodersen og medarvinger et hus, hvori hans moder da boede. Det lå i St. Marie. Borgmester Peter Pomerening havde forsøgt at forhindre handelen.⁽⁷⁷⁾

1572 overlod Rickert Clausen sit fædrene hus i St. Marie til sin svoger Cert von Mehrfeld.⁽⁷⁸⁾

D. 19. maj 1560 blev han gift med Cathrine⁽¹⁴⁸⁾ der døde i Flensborg i 1608 og blev begravet i Marielkirken.⁽¹⁴⁸⁾ Hun var datter af borgmester Carsten Andersen i Tønder og dennes første hustru, Agnete Frodesen.

Børn:

- a. Agnes, gift 1583 i Flensborg med købmand og reder, Hinrich von Mehrfeld, en søn af Gert von Mehrfeld og hustru Bixø. Hinrich von Mehrfeld, der var meget formuende, blev født i Flensborg d. 12. juni 1556 og døde sst. d. 14. sept. 1612. Han og Agnes havde mange børn, der næsten alle var sindssyge eller åndssvage.⁽¹⁶⁵⁾

2. I n g e b o r g.

Ingeborg blev født ca. 1540 og døde d. 21. marts 1598, 58 år gammel. Gift 1. gang d. 18. jan. 1562⁽¹⁴³⁾ i Flensborg med Evert Petersen. Det var hans andet ægteskab. Han døde i 1565.

D. 25. febr. 1577 gav Evert Petersens arvinger skøde til Claus Jacobsen på Tort Jepsens hus i Nicolai sogn, mellem salig Hans Lange på sydsiden og salig Jacob von der Wattering på nordsiden.⁽⁸³⁾

Børn:

- a. Ingeborg.
 b. Cathrine.
 c. Peter Evertsen. Han var 1600 kirkeværge for St. Marie. 1602 skænkede han et låg til kirkens døbefont. D. 19. nov. 1593 blev han valgt til deputeret borger. Han var gift med en datter af Nickels Druckenbrodt, sekretær i det tyske kancelli i København, og Anna Swelund fra Flensborg. Peter Evertsen døde d. 25. maj 1602.

Børn:

- aa. Evert Petersen, død 1617, begravet d. 28. marts.
 bb. Nickels Evertsen, død 1626, begravet i St. Marie.
 Han var gift med Mette, en datter af Thomas Kellinghusen. Hun døde i 1625 og blev begravet i St. Marie.

cc. Claus Evertsen. Han blev 1619 dræbt af Paul Lousen og blev d. 4. juli begravet i Marielkirken.

Claus Evertsen var gift, men efterlod sig ikke livsarvinger.

dd. Peter Evertsen. Han blev d. 17. juni 1604 i Flensborg gift med en datter af Paul Surbruwer.

ee. Anna var gift med Lorenz Rosenfeld i Slesvig. D. 6. marts 1624 var hun enke. 1619 var ægtemanden endnu i live.

ff. Cathrine. Hun havde samtidig lovet såvel Reinhold Lange, som Knud Petersen i Flensborg ægteskab. Ingen af dem ville senere gifte sig med hende, og hun blev dømt til at betale dem erstatning. Knud Petersen blev senere gift med Marine von der Wattering.

Cathrine blev senere gift med Jasper Knutzen.

ee. En datter var gift med byskriver i Flensborg Hartwig Lohmann.

Ingeborg blev 2. gang gift d. 12. aug. 1571⁽¹⁴⁸⁾ i Flensborg med Gert von Mehrfeld, en søn af kgl. bossemager og klokkestøber i Flensborg Gert von Mehrfeld og Rixe. Han var født d. 8. jan. 1547. Han gik i skole i Draunschweig. D. 4. april blev han valgt til rådmand i Flensborg.

Dette ægteskab var barnløst.

Gert von Mehrfeld forlovede sig 1599 med Anna Esich fra Hamborg, en datter af rådmand Eberhard Esich.

Kort før brylluppet døde Gert von Mehrfeld d. 24. sept. 1599. Han blev d. 27. sept. begravet i Marielkirken.

3. C a t h r i n e.

Cathrine blev født ca. 1540/41 og døde d. 29. april 1631 i Medelby, 93 år gammel.

Gift 1. gang d. 28. juli 1566⁽¹⁴⁸⁾ i Flensborg med købmand Titke Paulsen. Han døde for d. 25. febr. 1577.

a. En datter af dette ægteskab blev d. 18. febr. 1599 gift med kapellanen i Medelby, Niels Deke eller Bock også kaldet Nicolaus Bechius. Han var født i Ribe og døde i Medelby d. 28. nov. 1611.

Gift 2. gang d. 23. maj 1585⁽¹¹⁸⁾ med sognepræst i Medelby, Johannes Calixtus (Johan Kallisen). Han var født 1539 i Aabenraa som søn af skomager Jørgen Kallisen.

Johannes Calixtus var i første ægteskab gift med Cissel Lütken, der døde d. 16. aug. 1583.⁽¹²¹⁾

Johannes Calixtus døde i Medelby d. 27. okt. 1618.

V 3. CARSTEN RICKERTSEN. (Fortsat fra s. 570).

Carsten Rickertsen var født i Flensborg i 1476 og døde sst. i 1541. Han var købmand og rådmand. 1521 var han medlem af købmandsgildet.⁽⁸⁰⁾ Han var gift med Marine (Maria) Freese, en søster til rådmand Claus Freese. Marine døde d. 15. sept. 1570.⁽¹¹²⁾

Børn:

1. P e t e r R i c k e r t s e n .

Peter Rickertsen var født i Flensborg i 1525 og døde sst. d. 19. aug. 1593.

I 1557 begik han i Neumünster et drab.⁽¹²⁴⁾

Peter Rickertsen var købmand og rådmand i Flensborg. D. 26. juli 1591 nedlagde han hvervet som rådmand p.g.a. svagsynethed.

Han var gift med Marine, der døde d. 5. febr. 1574.⁽¹⁴⁰⁾

Børn:

- a. Rickert Petersen. Han var købmand i Flensborg og boede i St. Marie. Her døde han i 1611 og blev begravet i kirken. 1. juni 1567⁽¹⁴²⁾ blev han gift med Ingeborg, en datter af borgmester Matthias Hansen i Tønder og dennes hustru Anne. Ingeborg døde i Flensborg d. 4. maj 1581.

Børn:⁽⁷⁶⁾

- aa. Rickert Rickertsen. Han nævnes 1598 som amtskriver hos rigsråd Henrik Lykke i Vordingborg. Senere skal han have været købmand i "Westedt". Han var to gange gift. Hans anden kone var fra Tønder.

- bb. Mathis Rickertsen. Han druknede d. 26. juli 1584.⁽¹⁴⁸⁾

- cc. Anna Peters. Hun blev d. 4. sept. 1597 gift med Jørgen Tuxen. Ifølge Reinhusen faldt han d. 10. febr. 1588 gennem isen. Anna døde i Flensborg d. 31. dec. 1603.

- dd. Hans Rickertsen.⁽¹²⁶⁾ Han var født ca. 1575 i Flensborg

og døde i Svendborg d. 24. maj 1635. 1619 blev han valgt som den ene af byens to borgmestre. Han var købmand i Svendborg.

cc. Dietrich Rickertsen (Petersen). Han opholdt sig 1610 i Stettin

ff. Paul Rickertsen (Petersen). Født 2. påskedag 1581. Død d. 19. april 1642. Han var rådmand i Haderslev. Gift med Jannike Runkel, datter af Johann Runkel.

gg. Karsten Rickertsen. Om ham berettes det, at han i 1607 af Chr. IV blev sendt med to skibe mod Grønland for at genopdage øen, men han kunne ikke nærme sig land p.g.a. isen.

b. Ingeborg. Hun blev gift 1. gang d. 12. okt. 1572⁽¹⁴⁸⁾ med købmand i Flensborg, Asmus Jacobsen eller Festersen. Han nævnes 1574 som rådmand i retsprotokollen. Han døde i 1575.

Asmus Jacobsen var 1. gang gift med Marine, en datter af Hans Kuhr. Hun døde d. 2. dec. 1568.⁽¹⁴⁸⁾

Ingeborg giftede sig 2. gang d. 14. aug. 1580⁽¹⁴⁸⁾ med købmand i Flensborg Jürgen Schult, son af Martin Schult.

Ingeborg døde d. 27. okt. 1590.

Jürgen Schult giftede sig 2. gang d. 17. juni 1593 med en datter af Jürgen Holst.⁽¹⁴⁸⁾

c. Anna. Hun blev d. 8. sept. 1583 i Flensborg gift med Jens Sonnichsen. (Se afsnittet: "Junge Sonnich i Flensborg og hans efterkommere").

d. Carstine.

Gift 1. gang med Karsten Matthiesen, son af borgmester i Tønder, Matthias Hansen, og Anna, og broder til Rickert Petersens hustru, Ingeborg.

Gift 2. gang d. 17. dec. 1592 i Flensborg med Herman Wichter, der døde i 1605 og begravedes d. 25. okt.

Carstine var endnu i live i 1611.

e. Magdalene. Hun blev d. 17. juni 1580 i Flensborg gift med købmanden Jost Nienkerke den yngre.

Magdalene døde d. 30. marts 1589 og Jost Nienkerke d. 3. juni 1592.

En datter af dette ægteskab, Anna, blev d. 14. okt. 1599⁽¹⁴⁸⁾

gift med købmand og reder i Flensborg Hans Fischer d. y.,
 søn af Hans Fischer "de Olde".

2. Rickert Rickertsen (Carstensen).
 Rickert Rickertsen eller Carstensen boede i St. Marie og var 1561
 kirkeværge for kirken der.

D. 23. maj 1565 dræbte han på skibsbroen Karsten Kortsen. (148)

D. 25. okt. 1566 udstedte hertug Hans den ældre et frit-lejde brev
 til ham. I forvejen havde den danske konge udstedt et lignende brev.⁽³¹⁾
 Han var gift med Gesche, der døde d. 19. marts 1604 i Flensborg og
 begravedes d. 22. marts i St. Nicolai.

Børn:

a. Jürgen Rickertsen. Han var købmand i Flensborg. D. 10. okt.
 1596 blev han i Flensborg gift med Anna, en datter af præsten
 Georg Schröder i Haderslev.

Børn:

aa. En datter var gift med Peter Feddersen i Flensborg. Han
 blev d. 14. aug. 1640 begravet i St. Marie.

bb. Jürgen Rickertsen. Han nævnes 1643 som deputeret borger.
 D. 13. jan. 1643 blev han gift med Ingeborg, datter af
 Berent Langhorst og Catharina Ubbing

b. Karsten Rickertsen. Han blev d. 6. maj 1599 (Reinhusen) gift
 med en datter af Peter Post og Anna.
 Karsten Rickertsen døde i 1615 og begravedes d. 9. febr. i
 St. Nicolai.

c. Andreas Rickertsen Han var købmand i Flensborg.

D. 18. juni 1592 blev han såret under et overfald på gaden
 i Flensborg. (Reinhusen).

Han blev d. 26. jan. 1587 (Reinhusen) i Flensborg gift med
 Anna, en datter af Oluf Sønnichsen eller Petersen

Anna var i første ægteskab gift med Hinrich Post, en
 søn af Peter Post og Anna Swelund. Hinrich Post døde d.
 7. april 1588 (Reinhusen).

Andreas Rickertsen døde 1608.

d. Margrethe. Hun omtales i 1599.

3. Kathrine (Karine).

Kathrine blev født i 1537, onsdagen 8 dage før St. Nicolaidag.

Hun døde i Odense d. 3. nov. 1579.

Gift d. 27. juli 1550 med Knud Jørgensen Seeblad, købmand og rådmænd i Odense. Han var født der d. 13. okt. 1512 og var altså 25 år ældre end Kathrine.

Knud Jørgensen Seeblad havde i første ægteskab været gift med Marine, en datter af borgmester Mikkel Mule i Odense. Brylluppet havde været d. 12. okt. 1544. Marine var død torsdag før mikkelsdag 1545.

Børn: (125)

a. Maren Knudsdatter Seeblad. Født d. 22. okt. 1552.

Hun blev d. 29. juli 1576 gift med købmand og rådmænd i Odense, Niels Olufsen Bager (1536-1602) og Margrethe Clausdatter (1536-81).

Niels Olufsen Bager var født i Odense i 1553 og døde sst. d. 21. sept. 1602. Han drev handel i stor stil med okser og landbrugsprodukter.

b. Margrethe Knudsdatter Seeblad. Født d. 13. nov. 1554.

Gift d. 10. aug. 1578 med Mikkel Hansen Mule, broder til borgmester i Odense, Jørgen Mule (?).

c. Jørgen Knudsen Seeblad. Født d. 22. juni 1556.

d. Christen Knudsen Seeblad. Født d. 21. juni 1557.

e. Hans Friis Knudsen Seeblad, Født d. 4. okt. 1558. Oberstløjtnant i hollandsk krigstjeneste.

f. Laurits Knudsen Seeblad. Født d. 6. april 1560. Gift d. 12. nov. 1587 i Odense med Maren Baggesdatter, datter af købmand Bagge Jensen i Ribe.

Død d. 19. maj 1591, efter at han d. 9. maj var blevet stukket i højre side.

Maren giftede sig anden gang d. 24. aug. 1595 med borgmester i Vejle Clement Sørensen. Hun døde d. 13. dec. 1602. Clement Sørensen var gift anden gang i 1613 med Cathrine Stangnet, der var født i 1597.

- g. Rickert Knudsen Seeblad. Født d. 20. sept. 1561.
 Gift med Lisbeth Olufsdatter Dager, født 1563, datter af købmand og rådmand i Odense, Oluf Nielsen Dager, og Margrethe Clausdatter.
 Rickert Knudsen Seeblad døde d. 22. april 1625. Lisbeth døde d. 6. jan. (eller d. 5. juni) 1638.
- h. Kirsten Knudsdatter Seeblad. Født d. 13. febr. 1563.
 Gift med Jesper Dampe i Helsingør.
- i. Poul Knudsen Seeblad. Født d. 12. juni 1564.
- j. Knud Knudsen Seeblad. Født d. 7. eller 8. sept. 1565.
 Sognepræst i Norup og Egense, Lunde herred. Død 1634 eller 1635.
- k. Jørgen Knudsen Seeblad. Født d. 13. febr. 1567.
- l. Niels Knudsen Seeblad. Født d. 15. sept. 1568.
- m. Jacob Knudsen Seeblad. Født d. 4. nov. 1570.
- n. Mette Knudsdatter Seeblad. Født d. 18. jan. 1572.
 Gift med sognepræst i Skelshør, Jacob Hansen, død d. 13. febr. 1620.
- o. Otto Knudsen Seeblad. Født d. 22. maj 1575. Gift første gang 1599 med kammerpige hos Ellen Marsvin, Brigitte Lauridsdatter. Gift anden gang d. 10. okt. 1613 med Abigaël Hasebart, født d. 5. jan. 1596, datter af kongelig livlæge Jacob Hasebart (død 1607).
 Otto Knudsen var købmand i Odense, han handlede med okser og korn. 1612 blev han rådmand og 1622 borgmester.
 Han døde d. 13. sept. 1631. Abigaël døde d. 27. dec. 1667.
- p. Johanne Knudsdatter Seeblad. Født d. 20. maj 1576. Hun blev født 10 uger for tidligt og døde kort efter fødslen.
4. C a r s t e n R i c k e r t s e n d. y.
 Carsten Rickertsen d. y. var født i 1533. Han var købmand og rådmand (til 1570) i Flensborg og boede i St. Marie (Storegade).
 Han synes at have været hidsig af temperament. 1575 havde han en voldelig uoverensstemmelse med Gert von Oesede. 1594 fik han en bøde på 80 mark p.g.a. et overfald, som han havde begået i Nyborg d. 22. okt. 1593.

Med Carsten Rickertsen havde skipperen Tyge Festersen og senere hans enke, Cathrine, datter af Cord Kallesen (IV - 614), en langvarig retsstrid, der fortsattes mellem enkerne. (Se afsnittet: "Cord Kallesen i Flensborg og hans efterkommere")

Carsten Rickertsen var gift med Catharina Beyer, en datter af borgmester Beyer i Gera og Cathrina. Cathrina var søster til til Jürgen (Georg) Beyer, der var sekretær for hertug Hans d.y., og senere var rådmand i Flensborg. Han var gift med Carsten Rickertsens søster, Magdalene.

Børn:

- a. Carsten Rickertsen. Død d. 18. jan. 1579 (Reinhusen).
- b. Metta. Hun blev d. 25. sept. 1586 i Flensborg gift med Asmus Jensen fra Nakskov. Han nævnes endnu i 1626.
Metta arvede sammen med søsteren Margaretha faderens hus i Flensborg.
- c. Margaretha. Hun blev d. 5. okt. 1589 i Flensborg gift med Paul Wiltfang. Han blev 1593 amtsskriver i Flensborg og 1595 herredsfoged i Nr. Gos herred. D. 3. marts 1600 blev han afsat og sad fængslet i Flensborg fra d. 10. maj til d. 16. juli 1600.

Siden var han advokat i Flensborg.

Paul Wiltfang døde d. 24. febr. 1620 i Flensborg, og Margaretha d. 5. jan. 1622 sst.

Der er bevaret en gravsten fra Marielkirken over ægteparret, forsynet med deres våben, for Paul Wiltfangs vedkommende: En arm fra skyerne med en jagtfalk. For Margretas vedkommende: En harniskklædt, bøjet arm, der holder et sværd (Paysen-Rickertsen-familiens våben).

Børn:

- aa. Hans Wiltfang. Han flygtede fra Flensborg i 1627, da de kejserlige tropper nærmede sig byen.⁽⁷⁶⁾ 1631 omtales han som borger i Husum. 1641 var han i Oldenswort i Ejdersted.
- bb. Carsten Wilfang. Død før 1630. Han blev gift med Gertrud Beyer, en datter af borgmester Karsten Beyer i Flensborg og hustru Lucia Selmer (Selmer).

Lucia giftede sig anden gang med Christian Nielsen, han var søn af rådmand i Ålborg, Lorentz Nielsen.

d. Ingeburg. Hun var født ca. 1560 og døde i Flensborg d. 30. sept. 1626.

D. 15. okt. 1592 (Reinhusen) blev hun gift med amtskriver i Haderslev Jürgen Spiker. Det var Jürgen Spikers andet ægteskab. Ingeburg synes at være død uden at efterlade sig børn.

e. Anna. Hun blev d. 12. okt. 1595 (Reinhusen) gift med Lauritz Hansen i Nykøbing på Falster.

5. M a g d a l e n e.

Magdalene var født ca. 1534. Hun døde i Flensborg d. 19. juli 1597. Februar 1555 blev hun i Flensborg gift med Georg (Jürgen) Beyer. Han var født i Gera i Sachsen i 1522 (eller 1524) og var søn af borgmester i Gera Georg Beyer og Catharina Albrechts. Han døde i Flensborg d. 30. april 1587.

Jürgen Beyer havde været gift en gang tidligere, muligvis med en datter af Boy Paysen (se denne).

Georg Beyer var først sekretær hos hertug Hans d.m. i Haderslev. Senere blev han rådmand i Flensborg.

D. 22. april 1593 protesterede Jens og Sønnich Sønnichsen imod, at Magdalene Beyers enke havde lagt beslag på en gård udenfor staden efter salig Cathrine Jürgens død. (Cathrine Jürgens var enke efter Jürgen Sønnichsen, der smtl. var søn af Junge Sønnich. Se afsnittet: Junge Sønnich i Flensborg og hans efterkommere".)

Børn: (127)

a. Johan Beyer. Død som kannik i Hamborg i 1584. Han besøgte skolen i Bordeslow og var en nær ven af medeleven Johannes Mauritius, senere provst i Tønder.

b. Maria Beyer, død 1557 (?).

c. Hette Beyer. Hun var endnu i live d. 13. febr. 1609.

Hun blev gift 1. gang d. 22. febr. 1573 i Flensborg (Nicolaï) med Andreas Feddersen, en søn af Hans Feddersen og Soffie. Han døde d. 14. febr. 1579.

Gift 2. gang d. 5. maj 1583 med Hans Petersen, der allerede døde d. 7. sept. 1586.

Andreas Feddersen var købmand i Flensborg, hvor også Hans Petersen var bosat.

- d. Richard Beyer. Han døde i Berlin i 1613 som kurfyrstelig brandenburgisk geheimeråd.
Han var gift med Amalia Weissbrodt, en datter af borgmester i Berlin Andreas Weissbrodt og Amalia, født Goldstein.
- e. Ingeborch Beyer. Hun var født ca. 1557 og døde i Tønder d. 15. aug. 1620, 63 år gammel.
Hun var gift med købmand og rådmand i Tønder Andreas Karstensen, en søn af borgmester Karsten Andersen og f.ntl. anden hustru hustru Elsabe.
Andreas Karstensen døde d. 24. marts 1606 i Tønder i en alder af 52 år.
- f. Jürgen Beyer. Født d. 31. dec. 1562 i Flensborg, død d. 8. april 1621 i Tønder. Han var rådmand i Tønder og fra 8. jan. 1613 borgmester.
Jürgen Beyer giftede sig d. 18. sept. 1592 med Marina Bruhus, datter af Claus Bruhus.
- g. Anna Beyer. Hun døde i Flensborg d. 2. okt. 1586.
- h. Karsten Beyer. Født d. 10. juni 1574 i Haderslev, død d. 11. sept. 1644 i Nakskov. Karsten Beyer var købmand i Flensborg.
Gift 1. gang d. 29. juli 1599 med N.N., datter af rådmand i Hamborg Evert Eschen (Esig) og Anna Elmenhorst.
Gift 2. gang i 1600 med Lucia Sillem (Sylm), datter af købmand i Hamborg Otto Sylm (Sülm, Selmer) og Gertrud von Bergen, født ca. 1576, død 1628 i Christiansstad i Skåne.
- i. Hans Beyer. Han opholdt sig 1585 i Lissabon.
- j. Marcus Beyer. I 1602 måtte han retfærdiggøre sig overfor byfogeden for at have besvangret to piger. D. 15. aug. 1617 udstedtes i Flensborg et "Geburtsbrief". Siden bliver han ikke mere nævnt i byen.
- k. Henrich Beyer. Han nævnes i 1600 som købmand i Frederiksstad i Norge.
- l. Magdalene Beyer. Hun døde d. 16. okt. 1630 i St. Marie i Flensborg.
D. 17. sept. 1592 blev hun i Flensborg gift med købmand Hans (Johan) Boysen, en søn af præsten Georgius Boethius (Jørgen

Boysen) og Sara Melger. Han var født d. 16. jan. 1559 i Haderslev og døde i Flensborg d. 9. jan. 1619.

1618 blev han rådmand og 1631 borgmester for St. Nicolai.

- m. Otto Deyer. Han studerede sandsynligvis i Königsberg i 1599. Hans øvrige skæbne er ukendt.

6. **M a r g a r e t h a.**

Margaretha blev d. 4. juni 1564 gift med købmand i Flensborg Oluf Jensen eller Mecklenburg, Han var født d. 15. juni 1540 i Haderslev og døde i Flensborg i 1613, d. 2. april blev han begravet. Han var søn af borgmester i Haderslev Oluf Jensen eller Mecklenburg og Marine Oldendorph.

Born:

- a. - b. To børn døde i 1573.
- c. Carsten Mecklenburg. Han opholdt sig 1591 i Stangesund i Norge. Senere var han borgmester i Haderslev. Gift første gang d. 14. nov. 1596 i Tønder med N.N. Gift anden gang d. 19. juli 1601 i Haderslev med Margrethe Schnell en datter af borgmester Johan Schnell og Anna Reimers. Margrethe Schnell var første gang gift d. 15. juni 1591 med amts-skriver Niels Tøller, der døde i 1596. Hun var født d. 15. juni 1574 i Haderslev og døde d. 1. maj 1647 i Christiania. Carsten Mecklenburg var da allerede død 1617 i Haderslev.
- b. Margrethe Mecklenburg. Hun blev d. 6. sept. 1601 (Reinhusen) i Flensborg gift med Nicolaus (Nickel) Hansen Lundt. Han nævnes i 1600 som slotsskriver på Nykøbing slot på Falster, senere som købmand i Nykøbing, og fra 1619 som borgmester. Efter hans død i 1630 omtales Margrethe og hendes børn, i forbindelse med en bolig til rektor og lærere ved byens latinske skole, som nogle "dronning Sofie nærtstående personer".⁽¹³⁵⁾ 3 børn kendes.
- c. Paul Mecklenburg. Han er nævnt i 1607.
- d. Richard Mecklenburg. Han blev 1605 gift med Ingeborg, enke efter Hans von Andersen til Boversted. Han var søn af Andreas von Andersen i Klægsbøl og hustru Dorothea. Han solgte Boversted, som han havde arvet efter faderen, til Gert von Rantzau. Richard Mecklenburg synes en tid at have opholdt sig i Tønder.

Ingeborg var fntl. datter af rådmand i Tønder Niels Westmeister og Marine, en datter af borgmester i Tønder Karsten Andersen og Agnete Froddesen.

Ingeborg føres d. 26. marts 1624 i Flensborg, sammen med Cathrine Brandes, Cord Kallesens datter, som vidne, da en arvesag skal belyses. De oplyser begge, at deres bedstemoder var datter af Frodde Brodersen på Toftum i Hørsbøl herred. (Se i øvrigt afsnittet: "Froddesen-slægten fra Toftum").

Ingeborg døde i Flensborg i 1626.

Richard Necklenburgs ægteskab med hende synes ikke at have været særlig harmonisk. Han oplyste i 1618 i retten, at han overvejede at gå i krig af denne grund.

Richard var endnu i live i 1631. Han var anden gang gift.

Børn:

aa. Oluf Rickertsen Necklenburg. Han var barber i Flensborg og døde der i 1632.

Gift 1. gang med N.N., der døde i 1659.

Gift 2. gang d. 23 juni 1662 i Flensborg/Nik. med Anna Karstens, der d. 6. maj 1677 begravedes i Flensborg/St. Marie.

c. Marine Necklenburg. Hun var gift med Jonas Jensen (Heinemark), der var amtsskriver i Haderslev 1595-1624.

Marine begravedes i Flensborg d. 29. marts 1618.

7. D a t t e r N. N.

En datter N.N. var gift med sekretær i det tyske kancelli i København, Elias Eisenberg. Han var senere prælat ved Roskilde domkirke. Han var født i Halle i 1534 og døde i København d. 30. april 1590.

Elias Eisenberg blev 2. gang gift d. 16. nov. 1572 (Reinhusen) med Tale Holst, en datter af borgmester i Flensborg Franz Holst og Marine Paysen. Tale døde i Roskilde d. 9. febr. 1612.

(I øvrigt se afsnittet: "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans efterkommere").

8. I n g e b o r g.

Ingeborg blev gift med købmand og rådmand i Flensborg Jacob Finck. Han var født omkr. 1525 og søn af borgmester i Flensborg Jacob Finck og Brigitte.

Jacob Finck var i første ægteskab gift med Anna Thor Sæde, en datter af Thomas Thor Sæde og Drude. Anna var født i 1534 og døde d. 6. jan. 1561.

Jacob Finck døde d. 24. marts 1570 i Flensborg og Ingeborg d. 23. marts 1605 sst.

Børn:

- a. Brigitte Finck. Født i 1558 i Flensborg og død sst. d. 17. april 1641, begravet d. 23. april.
 Gift 1. gang d. 27. maj 1576 (Reinhusen) med Herman Lange, købmand i Flensborg. Han var født i 1548 og døde d. 8. aug. 1597 (Reinhusen). Han var søn af købmand i Flensborg Hans Lange og Elsabe Finck.
 Gift 2. gang d. 26. april 1601 med rådmand i Flensborg Herman Hoe. Han var født i Dortmund og døde i Flensborg d. 20. aug. 1646.
- b. Thomas Finck. Født d. jan. 1561. Han var læge i Flensborg i 1590, derpå livlæge for hertug Philip på Gottorp, og senere havde han forskellige professorater ved Københavns universitet, fra 1603 i medicin.
 Han blev d. 30. aug. 1579 gift med Soster Iwers, en datter af Junge Iwers og Wabe Tegens. Han var født i 1570 og døde i København d. 25. juni 1611.
 Thomas Finck døde i København d. 24. april 1656.

9. P a u l R i c k e r t s e n .

Paul Rickertsen blev i 1555, da han var på vej mod Strassburg og videre mod Basel med en del heste, overfaldet og ilde tilredt af en vis kaptajn Werner Kalb, der var hessisk undersåt.

Moderen, Marine, klagede til kongen (Chr. III), der helligtrekongersdag 1556 skrev et brev til landgreve Phillip af Hessen. ⁽¹⁵³⁾ Heri opfordrede han landgreven til at straffe kaptajnen og yde moderen, Marine, erstatning.

Leve Levesen, Nordstrand, anføres som stamfader til såvel Boy Paysen, som til Riquart Hayksen. ⁽¹⁰⁸⁾

Paysen-slægten i Flensborg.

Bilag 1.

Frowe Paysen (IV - 10 5777)

Repert. Diplom. Regni Danici mediævalis , 1. række, bd. 3.
s. 565.

1441. - Marts 2. Ick Otto Rantzowe knape hebbe verkofft und verschotet tho erffkope der erbaren frowen Payens, nala-
tenen huszfrouwen Paye Jepssen borgers tho Flensborgh, dat
drudden deel des gudes des dörpes Lütkenhorn, dar nu eine we-
dewe uppe wohnt, vor einen summen sunder hole penninge wol
bethalde; wente dusse gudt hefft de frowe Payenss gegenen
tho einer ewigen miszen tho s. Ewaldus altar in unsser fru-
wen kercken tho Flensborgh umb erer vorolderen, nakömling,
eres schlechtes und eres werdes Payen sehlen salicheit. Min
imgesegelen der ersamen Wedigen Platen borgermeisters und
Henninck Kockes rathmannss tho Flensborgh, des ersten don-
nerdages in der vasten.

(Perg. med 3 Segl.) Kopi af Notar Martin Hansen i et Læg sam-
men med Breve af 1551 og 1602 og en forseglet Kvittering af
Johan von der Wisch, hvorefter han 1650 Apr. 5 har faaet ud-
leveret de 3 originale Breve af Statholder Kristian Rantzau.
Statsark. i Slesv., Flensborg 99

Bilag 2.

Frowe Paysen (IV - 10 5777). Sejdelin I, s. 382 - 384.

Hertugerne Adolf og Gerhard af Slesvig tillader, at Magnus Haiesens datter og hendes børn deres livstid må besidde det gods, som de arve efter Magnus Hayesen ligeså frit, som de ne havde brugt det.

9. Juni 1430. Item enen breff gegeuen Magnus Haieson vppe etlike erffgudere ludende, de he vnde sine kyndere scholen vnde mogen bruken de tijd eres leuendes.

Wy Alff vnde Gherd, van gotsgnaden hertogen to Sleszwich etc. don witlick alle den jennen, de dessen breff zeen edder horen leszen, dat wij vome mannichuoldes denstes willen, den Magnus Hayesson vns to velen tijden hefft bewiset, so hebbe wij dorch siner leuen willen tolaten vnde ouergeuen, gunnen vnde geuen ouer jn desseme breue, dat sin dochter vnde erer kyndere alle mannes schlechte vnde vrouwen slechte de gudere, de se an-erwen van Magnus wegen, mogen vriig besitten de tijd eres leuendes, alse Magnus der gudere wente an dess tijd vriig hefft gebruket. Des to tuge hebbe wij Alff vnde Gherd, hertogen erben vnnse jngesegele witliken to desseme breue hengen laten, na godesbordt xiiij jare dar na jn deme xxx jare ame hilgen dage sunte Felicianj des hilgen mertelers.

Bilag til Paysen-slægten i Flensborg.

Bilag 3.

Anna Paysen, gift med Hans Winberch.

Schötebuch Nr. 829 - 1567

Am Mandage na Quasimodogeniti hefft de dogentsame Christina Wilhelms in eigener Person iegenwardich dem ersamen Valentin Pawlsen ehrem swager und siner hussfruwen Elseben v. ehrer beider Eruen, de vorlatinge gedahn vor sick und ehre Eruen mit vulbort ehres Mannes Asmus Christensen, dewile de vorlatinge noch by ehr gebleuen, sedder dat Henrick Borchorst van Wilm Winbarchs Eruen wegen se Ehr gegeuen, mit allen des berörten huses und haues thobehöringe und dartho gelegenem Keller v. Wanungen, des gelickem Peter Nielsen gedächter Christinen Sone, van synem broder Wilhelm Winbergh darthogefulmechtiget, in der Ersamen Peter Postes und Thomas Swelunds bywesende, also desuluen vor dem Rade iegenwartich betügeden, hefft ock vor sick und gedachten sinen broder Wilm Wynberch und ehren Eruen, de vorlatinge Valentin Pawlsen und siner hussfruwen Elseben u. ehrer beiden Eruen gedahn up dat upgemelte huss v. allen so dartho gelegen, erflich und unwedderroplich na laut Segel und breue und ehres Vaders Asmus Christenser eigener hant.

"swager" dvs. svigersøn (Moller: i.e.cognito)

Bilag 4.

Staatsbürgerliches Magazin, 6. Bd. Schleswig 1826.

1543. Van Boege payessen tho fflensborch vnde Doctor Henningck Kistenbrugge vhd van Jürgen sunneksen twe Lansthen in-alle vp 15 ploege plochschat nha Ludt des registers Donnersdag nha Bartholomei

45 mrk.

Noch van em emtfanghenn vp de suluighen 15 ploege ffroeychen schatt nha Ludt dessuluighen registers do suluest

7 mark 8 s.

(Ueber der Stände in den Fürstenthümern Schleswig und Holstein Pflug und Froichenschat Register Hinrich Schulten de ao 1543)

Bilag til Paysen-slagten i Flensborg.

Bilag 5.

Vedr. Paul Paysen, søn af Boy Paysen (IV - 1322).

C.L.E. von Stemann: Urkundliche Beiträge zur Geschichte der Herzogthümer Schleswig und Holstein. Husum 1879.

26., S. 68.: Landgerichtlicher Bescheid in Sachen Matthias Lundt gegen Paul Paysen. 9. November 1579.

In sachen Matthias Lundten klegern an einem gegen und wider PAUL PAYSEN beklagten andertheils von wegen zweyer Lansten im Lütkenhorn, welche zu einem geistlichen beneficio in unser lieben frawen kirchen zu Flensburg ad altare S. Ewaldi belegen und von des klegeren voffaren gestiftet sein soll, darzu er sich der negste Erbe zu sein vermeinet und der kirchen die jerliche nutzung darvon zu reichen erbuttig, Beklagter aber dass er anno 51 von weilandt khonig Christian zu Dannmargken und Norwegen hochloblichster gedechtnuss damit belehnt worden angezogen, dargegen Kleger hinwieder eingewendet, dass solche belehnung in seinen unmündigen jaren auf des beklagten unvollkommen berichte gescheen wehre und er solchs also vorth, nachdem er mündig gewörden, in und ausserhalb gericht besprochen, nach weiterem der part bericht und gegenbericht und allem gerichtlichem vorbringen, Geben wir Friedrich Johans der elter und Adolff gefattern und gebrüdern sambt unsern allerseits beisitzenden khoniglichen und fürstlichen stadthalter und rehten den bescheit, dass beklagter schuldich ist, vermuge der aussgangene citation die fundation als commune instrumentum in wehrendem diesen rechtstage in originali in gerichte vorzubringen oder sich mit seinem eide nach landrechte jnwendig sechs wochen und dreyen tagen zu Flensburgk für gerichte zu beneinen, dass dieselbe bey ihme vorhanden und ihme darvan nicht bewust sey, und solchs nicht weniger dem kleger zugelassen sein nach landrechte beständig zu beweisen, dass er seinem angeben nach zu den streitigen gutern das negste bludt sey, darauf alssdan ferner ergehen soll, was sich nach rechtlicher ordnung gebüret von rechtswegen. Urkuntlich den 9. Novembris anno 79.

Bilag til Paysenslagten i Flensborg.

Bilag 6.

Vedr. Paul Paysen, søn af Boy Paysen (IV - 1322).

Samme kilde som Bilag 5.

Landgerichtlicher Schein für Paul Paysen wegen
eines von ihm eingelegten Beispruchs.

16. November 1579.

Wir Friederich, Johans und Adolff etc. thun kundt hirmit
offentlich, dass der erbar unser lieber getrewer PAUL PAYS-
SEN zu Flensburgk vor unss in gericht erschienen und anzei-
gen lassen, wie dass seine alt grossvater und mutterliche frey
Erbe und Landt, so auf die unfreygeborne aussgeerbet sein
soll, vereussert, zerrissen und ihrer befreyhung auch unser
vorfahren constitution zuwieder plichtbar werde, wordurch er
aber sich an seiner Rossdienstleistung merglich beschweret
und verkurtzet zu sein vermeinet, derowegen er dan vor unss
sollenniter protestiret, dass er in solche obberurten guter
unzimbliche alienationes und zerreissung mit nichten bewilli-
get, hirmit gerichtlich beygespruchen und alss nichtige gegen
Menniglichen wolle angefochten haben. Wan er dan über diese
seine eingewente protestation und beyspruch von unss einen
Schein underthenig gebetten, alss habeb wir ihme denselben
unter unsern konig- und fürstlichen Secreten gnedigst und
gnediglich mittheilen lassen. Actum Schleswig den 16. No-
vembris anno 79.

(Til bilag 5). 1579 - efter A. Panten - R.A.

Matthis Lundt zu Flensburg cta Paul Paysen von wegen zwene Lansten
zu Lütkehorn belegen, die clegers vorfahren als Hans Paysen in S.E-
walds Altar in vnser lieben frawen Kirchen in Flensburg gestiftet,
vnd Nis Paysen derselben Lehen träger die Zeit seines Lebens gewe-
sen, vnd derowegen mit der Foundation vnd allen andere bewissungen
sampt zwene Königliche confirmationen daruflautende erscheine (1578).

Bilag til "Paysen-slægten i Flensborg".

Bilag 7.

Holger Rørdam: Historiske Kildeskrifter. Cornelius Hamsfort.
2. rk. 2. bd.

Magdalene Paysens bryllup (på Københavns slot) med Cornelius Hamsfort d.æ.

Her Herloff Trolde fick Breff, som effther følger.

Frederich then Anden etc.

Wor synderlig gunst tilforn. Wiider, at som i mett oss elske Koruitzs Wifeld wor Mand oc Raad lader giffue oss tilkinde, attj forfare, at Doctor Cornelius Hamffort, wor lifff artzts, skal haffue til sin høstru Bernhard Friisis Efftherlefferske, Magdalene Payens, oc at thet sigis, at hand ware til sinds (om wij thet wille tilsstede), at haffue sit Brøllup thend samme dag, som wij wille lade giøre høglerde Mands wor thienner oc Raads Doctoris Hieronimj Thenners Brøllupe, hvor fore i ere begerendis at maate fange wor wilge atuide, at som for^{ne} Doctor Cornelius bliffuer thess sinds, om j thet skulle tillade. Tha ere wij ther mett wel tilfreds, at ther som for^{ne} Doctor Cornelius sligt er begierindis, attj thet lader gaa for seg vnder thend samme kost, som i paa wore wegne giøre for^{ne} Hieronimus Thenner: huor effther i etther kunde wide at rette.

Datum Dalringgej Herrestedherrit thend xvij dag Augusti aar etc.

Mdlxj

Regia Maiestas subscripsit.

Zedel.

Sammeledis bede wij Etther oc begere, at nar for^{ne} Doctor Cornelius kommer til Kiøbenhaffn, attj tha strax siger hanom, at wij haffue befalit etther at giffue hanom tilkinde, at ther som hand wil haffue hans Brøllupe giort vnder et met Doctor Hieromimj Brøllupe, tha haffue i befaling aff oss thet at giøre.

Datum ut supra in litteris.

Bilag til "Paysøn-slægten i Flensborg".

bilag 8.

O. H. Moler: Der Stadt Flensburg Schötebuch - XII Hs Lfmr. 954^I, Stadtarch. Flensb.

Nr. 28. 1514 Mandages negest Invocavit was Andres Ketelsen binnen veer Dingstocken v. gaff dem Ersamen Roie Paisen een vngestraftet Schöte up eines Vaters Hus, dar Boie nu thor Tydt inne want v. oc up de beiden Steenboden negest in Suedwest belegen, vrig v. quidt vor alle Ansprake so gemelte Andres vulmechtig is syner broder wegen Johannes und Kersten.

bilag 9.

Zeitschrift d. Ges. f. Schl.-noslet Geschichte - Bd 4.

vertekenis vom Adell vnnnd krilüde, so im Ampte vnnnd Lehne flensborg thom vele geseten vnnnd wonhaftig vnnnd sonst er Gilder hebben. (Anno 1564):

Powel Paisen tho flensborg.

Ca. 1570 - 75. verzeichnisse der vom Adell zu holsten, wo viel Pflüge ein Ider hat:

Powel Paisen XII (plove).

Schötebuch nr. 33. Anno 1514 Mandages negest Joannis Baptistae de Ersame Richart Haisen vulmechtich van Lucie Paysens wegen, gaff dem Ersamen Nys Smith burgermeister van Eggardus Leuen haluen, de Schöte vrig vnd quidt vp das hus dar zelige Nis Paysen plach tho wanen mit der Qwist vnd Thobehörigen, Norden, vngestraftet.

Schötebuch nr. 1129. 6. Mart. 1581. Ernst Hinrichsen gifft dem Ersamen Paul Paysen schöte vp berürte hus mit acht waninge in dem Schlottgange v. den haluen wüsten stede negest den boden seines deiles welche boden he vp der Norder side viff vake lang vor sich beholden.

Noter og henvisninger til "Paysen- slægten i Flensboeg".

1. H, C. P. Sejdelin: Diplomatarium Flensborgense I.s. 240. (Sejdd.)
2. Sejd. I, s. 431 - 432.
3. Sejd. I, 497.
4. Sejd. I, s. 476.
5. A. Panten: Mittelalterliche Familien und ihre Grundbesitz in den Geestharden. Nordfriesisches Jahrbuch 1972.
6. Politikens Danske Adelsvåben (Sven I.to Achen), s. 207. Kbh. 1973.
7. Nordfriesisches Jahrbuch 1974, s. 28.
8. Quellensammlung d. Ges. f. Schl.-holst. Geschichte 1904, s. 199.
9. Sejdelin I, s. 421 og 423.
10. Sejd. I, s. 151 - 152.
11. Sejd. I, s. 237 og 259.
12. Sejd. I, s. 480.
13. Sejd. I, s. 84.
14. Sejd. I, s. 246.
15. Sejd. I., s. 392.
16. Sejd. I., s. 155.
17. Sejd. I., s. 242.
18. Sejd. I., s. 393.
19. Sejd. I., s. 679.
20. Sejd. I., s. 67.
21. Sejd. I., s. 69.
22. Sejd. I., s. 250.
23. Sejd. I., s. 348.
24. Sejd. I., s. 394.
25. Sejd. I., s. 290.
26. O. H. Moller: Der Stadt Flensburg Schütdebuch, nr. 23. Stadtarch. Flensb. Hs XII 954^I, 954^{II} og 955. (Se bilag 9, s. 587).

27. Sejd. I, s. 75.
28. Sejd. I, s. 252.
29. Sejd. I, s. 418 - 447.
30. Sejd. II, s. 121.
31. Sejd. I, s. 737.
32. Sejd. I, s. 641.
33. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden, s. 232. København 1895/99.
34. Sejd. I, s. 249.
35. Sejd. I, s. 252.
36. S-film nr. 1147, Rigsarkivet.
37. Sejd. I, s. 434.
38. Stadbok tho Flensborg. (1508). Stadtarch. Flensb. A 53 a.
39. Kunstdenkmåler der Stadt Flensburg, s. 418. Deutscher Kunstverlag 1955. (K.D.M.Fl.).
40. Sejd. I, s. 133-134.
41. Sejd. I, s. 141, 144.
42. Sejd. I, s. 192/93.
43. K.D.M.Fl., s. 202.
44. K.D.M.Fl., s. 202.
45. Nordelbingen, 5. Bd., 1926, og Carøe: Den danske Løgestand 1479-1900, Bd. 1.
Holger Rørdam: Historiske Kildeskrifter, 2. rk., 2. bd., s. 232.
46. Inländische Registratur. S-film 4744. R.A.
47. Edu. Juhler: Min Slægt. Manuskript. L.A.S.
48. Schötebuch nr. 603.
49. Schötebuch nr. 705.
50. Schötebuch nr. 50.
51. Sejd. II, s. 560.
52. Otto Scütt: Die Geschichte der Schriftsprache im ehemaligen Amt und in der Stadt Flensburg bis 1650. Flensburg 1919. (Schriftsprache).

53. Sejd. II, s. 622, Sejd. II, s. 623, Sejd. II, s. 626, Sejd. II, s. 629, Sejd. II, s. 633.
54. Zeitschrift d. Ges. f. schl.-holst. Geschichte, Bd. 4, s. 18, 1873.
55. Zeitschrift d. Ges. f. Schl.-holst. Geschichte, Bd. 24. 1894.
Paul von Hedemann: Mittheilungen aus dem Archiv von Deutsch Nienhof, s. 161.
54. Staatsbürgerliches Magazin, Bd. 10, s. 959.
57. M. Jacobi von Melle: Gründliche Nachricht von der Stadt Lübeck, 1742.
Von Stemanns uddrag af de Vossiske excerpter. R.A. og O.H. Møller: Genealogische Tabellen und Nachricht von der Prehnischen und verschiedenen andren Flensburgischen Familien, s. 17. 1774.
58. J. Raben: St. Marie Kirken i Sønderborg, s. 201. Sønderborg 1957.
59. Die Kunstdenkmäler des Landkreises Husum.
60. Otto Schütt: Schriftsprache (v.s.).
61. Von Stemann: Vossiske Excerpter 10. R.A.
62. H. Ratjen: Handschriften der Kieler Universität, Bd. III, s. 52.
63. Matthiesen: Vossiske excerpter 1 A, s. 221. R.A.
64. Inländische Registratur 1596-1597. S-film 4798. R.A.
65. Matthiesen: Vossiske excerpter 1 A., s. 221. R.A.
66. Tyske kancelli. Inländische Registrarur 1596-1597. S-film 4798. Rigsarkivet.
67. Flensborg amts regnskaber 1605 og 1608/10. Rentekammerarkivet. S-film 2506. R.A.
68. Sejd. I, s. 485 og s. 639.
69. Sejd. I, s. 441.
70. Sejd. I, s. 430.
71. Sejd. I, s. 241.
72. Sejd. I, s. 155.
73. A. Panten: Zur Beteiligung von Nordfriesen am Streit zwischen Christian I und Gerhard von Oldenburg. Nordfriesisches Jahrbuch 1977.

74. Sejd. I, s. 639.
75. Achelis: Matrikel der schleswigschen Studenten 1517 - 1740. Nr. 992. København 1966.
76. Jacob Jessens Genealogischer Nachlass. Bd. 4. Stammtafeln der Familien Paysen und Rickertsen. Stadtarch. Flensb. Hs XII. Laufnr. 1615.
77. Schötebuch nr. 668.
78. Schötebuch nr. 913.
79. Se afsnittet "Familien von der Wattering i Flensborg". Boy von der Wettings datter, Marine, gift 1. gang med Knut Petersen.
80. Sejd. I, s. 255.
81. Hertug Hans den ældres arkiv. Lukkede breve 1566 - 1569. S-film nr. 1220. R.A.
82. Verkäufe, Vermietungen von Grundstücken. Bd. 1. 1565 - 1635. Findbuch A. 100. Stadtarch. Flensb.
83. Schötebuch nr. 1038.
84. Henrik Fangel og Jørgen Slettebo: Adel og hertuger på Als og Sundeved, s. 46. Historisk Samfund for Als og Sundeved. 1979. V. Hedemann-Hespen. Schlesw.-holst. Kunstkalender, s. 68, 1920.
85. Sejd. I, s. 88, 237, 477.
86. Ratsgerichtsprotokoll 10. febr. 1597. A 34. Stadtarch. Flensb.
87. Sejd. I, s. 156.
88. A. Panten: Mittelalterliche Familien und Grundbesitz in den Geestharden. Nordfriesisches Jahrbuch 1974, s. 24.
89. Sejd. I, s. 88, 237, 257, 383, 383, 388, 477.
90. Jonas Hoyer (O.H. Møller): Historischer Bericht der Stadt Flensburg, s. 46. Flensb. 1767.
Jonas Hoyer: Mein Hausprotokoll. 945 Vl Flensburgensien. Stadtarch. Flensb.
91. Sejd. II, s. 30.
92. Ludwig Andresen: Geschichte des tondernschen Fastnachtsgelags, note 4, s. 443. Zeitschrift d. Ges. f. schlesw.-holst. Geschichte. Bd. 37. 1907.

93. Sejd. II, s. 573.
94. Schötebuch nr. 603.
95. Sejd. II, s. 1045.
96. Sønderborg Præstearkiv. Kirkeregnskaber. L.A.S.
97. Reinhusen nr. 846.
98. Reinhusen nr. 855.
99. Reinhusen nr. 1181.
100. Reinhusen nr. 435.
101. H. Ratjen: Handschriften der Kieler Universität. Bd. III, s. 52.
102. Sejd. II, s. 17.
103. Sejd. II, s. 492.
104. Sejd. I, s. 567.
105. Schötebuch nr. 485.
106. Schötebuch nr. 1605.
107. Sententienbok, s. 25. A. Lfrnr. 33. Stadtarch. Flensb.
108. Notat i Jacob Jessen: Entwurf Fam. Froddesen. Bd. 117. Hs. XII. Lfrnr. 1615. Stadtarch. Flensb.:
Schl.-holst. Landesarch. Urkunde Abteil. 175/8a. "Leve Levesen war Vorfahr von Riquart Hayksen und Boye Paysen (1508), betr. Land in Grossenwiehe."
109. Louis Bobé: Slægten Ahlefelds Historie. Bd. 2. s. 45.
110. A. Panten: Die Geschichte des Drachenwappens in Nordfriesland. Genealogie. Heft 8. 1978.
111. I Pay Jepsens hus i Storegade i Flensborg - nu nr. 48 - boede 1508 (Stadbok) Rickert Haysen. Sønnen Carsten Rickertsen arvede huset. Efter ham havde sønnesønnen Peter Rickertsen det. Han solgte det 1588 til Dietrich Nack. (Edw. Juhlers privatarkiv III, L.A.S.
112. Ifølge Edw. Juhler (v.s.) hed Magnus Haysens eneste datter Abele og var gift med borgmester Eggert Heytman (Haysen). (Sejd. I, s. 558).

113. Inländischer Registratur 1600/01. S-film 4749, s. 146/147. R.A.

114. Dansk Adels Aarbog 1902, Vossiske excerpter.

Som børn af Gotzig (Gottschalk, Godske) Lund anfører D. A. Aa. 19-02 følgende:

aa. Andreas Lund, solgte sammen med sin moder og sin broder Matthias et hus til præsten i Nybøl. Huset havde brødrene Heinrich og Hartvig købt i 1479.

bb. Matthias Lund, borger og købmand i Flensborg, gift med Ingeborg, datter af borgmester Andreas Schriver i Flensborg. Trættedes med Henneke von Hagens arvinger om Unnevad, ligesom han trættedes med kapitlet i Slesvig. Død d. 13. febr. 1599. I øvrigt se: "Junge Sønnik i Flensborg og hans efterkommere", s.603 - 605.

cc. Dorothea Lund. Gift med Frantz von Stiten, rådmand i Lybæk og senere amtmand i Bergedorf. Død d. 24. aug. 1590.

dd. Margaretha Lund. Nævnes 1578 i Flensborg, havde børn. Trættedes om en frigård i Byttebøl, som hendes bedstemor, Cathrine Hans Paysens, havde pantsat til Magnus Lausen.

Som farfar til Matthias Lund opgiver D.A.Aa. Erik Lund. Dette kan næppe være rigtigt, da Matthias Lund under retssagen mod Jürgen Wisch's frue selv oplyser, at Erik Lund, der solgte Lundsgård, var broder til hans bedstefader (s. 603).

Gotzig Lund døde d. 16. okt. 1532. Da Matthias Lund under processen mod Paul Paysen (s. 563) oplyser, at han ikke var myndig, da Paul Paysen i 1551 fik tilladelse til at overtage gårdene i Lillehorn, kunne det synes noget problematisk, at Matthias Lund er søn af ovennævnte Gotzig Lund.

En Hans Lund omtales et par steder i forbindelse med Paul Paysen: Schötebuch nr.605. 1553 Am Mandage na Jubilate is dem bescheden Hans Lunt von wegen des ersamen Paul Paysen den doem thogekant vp Matthias Christiernsen hus belegen Norden Marcus Wolde.

Schötebuch nr. 659. 1557 Am Mandage Lucae Evangelistæ hefft de Ers Pawell Paysen als ein vulmechtiger Hans Lundten v. seines broder Schote gegeuen Hans Petersen der Lundten swager vp dat hus so dersuluen bewanet.

Schötebuch nr. 152. 1521 Mandages na Martini. Hans Petersen edder Lund genömet gaff Hans Clawson de schote vp dat buwede synes haluen huses buten dat Angelbo Doer.

Se også afsnittet "Junge Sønnich i Flensborg og hans efterkomme-
re", s 603.









115. Vossiske excerpter. XXXLV. a. 12. R.A.
116. Kunstdenkmåler des Kreises Husum, s. 55.
117. Haje Paysen pantsatte en gård i Bovrup til Johan Timsen. Den blev
genindløst i 1483.
118. Sejd. I, s. 237.
119. Ifølge Knud Gether: Middelalder-familier i Flensborg og Nordfris-
land etc. 1987. (K. Gether), s. 115, skal Haje Paysen have haft
ensøn, Frodde Hayessen, gift med Karin, nævnt i købmandsgildet
1473 og 1478 og 1481 i Kaland. Han boede i St. Nicolai, frmtl. på
Søndertorv. En søn af ham skulle være den Vedder Froddesen, der
i afsnittet "Froddesen-slægten fra Toftum" er opført som en søn
af Frodde Brodersen (s. 437).
120. Retsprotokol B II, s. 320. Stadtarch. Flensb. A 34.
121. Johann Calixtus i Medelby havde i første ægteskab med Cissel Lilt-
ken følgende sønner:
- a. Samuel Calixtus, student i Leipzig 1591, i Wittenberg 1592,
død d. 20. juni 1594.
 - b. Hans Calixtus, gift d. 20. sept. 1601 med N.N. Schröder,
sognepræst i Flensborg Sebastian Schröders datter.
 - c. Georg Calixtus (Jørgen Kallesen). Født d. 14. dec. 1586 i Me-
delby. Død d. 19. marts 1665 i Helmstedt. Professor i Helm-
stedt.
Gift d. 3. okt. 1619 med Catharina Gertner, enke efter borg-
mester i Helmstedt, Conrad Paulli.
122. Ludw. Andresen: Geschichte des tondernschen Fastnachtsgelags und
des Schützenkorps. Zeitschrift 1907.
123. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Re-
formationstiden, s. 232. København 1895.
124. Sejd. II, s. 553.
125. Efter K. Gether I.
126. K. Gether I, s. 497.
127. Efter Jacob Jessen: Stammtafel der Familie Beyer aus Flensburg.
Stadtarch. Flensb. XII Hs Lfr. 1615. Bd. 5.

128. Trap: Danmark. 5. udgave. Aabenraa-Sønderborg amter, Egen sogn, s. 1295.
129. Sejd. II, s. 325.
130. Ifølge K. Gether I, s. 43 var den Eggert Haynck (Haysen), der 1483 nævnes som præst i Slesvig, en søn af Haysen Paysen. Eggert Haynck fik 2. juni s.å. et kanonikat i Ribe og præbende, af hvilket han oppebar en indtægt på 4 mark. Som official hos biskop Dürkop i Slesvig nævnes han dec. 1492.
131. C. E. Andersen: Gottorpsk toldregnskab 1484-85. Danske Magazin. 6. rk. VI.
132. Sejd. II, s. 629.
133. K. Gether I, s. 50.
134. Sejd. I, s. 78.
135. K. Gether I, s. 510.
136. H. N. A. Jensen, s. 709. (Efter A. Panten).
137. Sejd. I, s. 80.
138. Reinhusen.
139. Sejd. I, s. 85.
140. Schötebuch nr. 85. Mandagen efter St. Dionysius 1518 gav Willem Winbarch skøde til den "ersame" Marten Kortsen på salig Hermann Winbarchs hus, beliggende mellem Marquard Becker og Peter Fester-
sen.
141. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden, s. 416-417. København 1899.
142. Hertug Hans d.æ.'s arkiv. Lukkede breve 1553-56. S-film 1218. R.A.
143. Sejdelin II, s. 633.
144. Vossiske excerpter. I A. S. 221. R.A.
145. H. Ratjen: Handschriften der Kieler Universität. Bd. 10, s. 52.
146. Sejdelin I, 393.
147. Sejdelin I, s. 155.
148. Reinhusen.

149. Ratsgerichtsprot. Bd. VII, s. 242, 252, 261, 280. Stadtarch. Flensb.

150. Sejdelin I, s. 736.

Bomærker for nogle af underskriverne på orfejdebrevet (efter A. Panten):

Paye Boyesen		Jons Addesen	
Haye Payesen		Janne Payesen	
Paye Hunesen		Broder Paysen	
Endvidere:			
1518 Boye Payessen			
Junge Sunke			

151. Vossiske excerpter. XXLIV. a. 12. R.A.

152. Urkunde. 8. Stadtarch. Flensb. (Efter A. Panten),

153. Sejdelin II, s. 1017.

154: Magnus Haiesen stod som de holstenske grevers tro mand i Norre Gos herred. I kong Erik af Pommerns klageskrift fra 1400 hedder det: Ligeledes søndagen før Skt. Laurentius Dag, da kom Magnus Haiesen og hans søn, selv fjerde til Treja og stødte der deres døre op, og spiste deres brød, og drak deres øl uden tilladelse, og slog dem. Ligeledes fratog hertugens foged i Bredsted, Magnus Haisen, en stakkels borger, der hed Harre Fryse, gods til en værdi af 40 mark, dertil forde han ham til Gottern i stek og jern, og inden han (nemlig Harre Fryse) kunne komme ud af stekken, da måtte han give Hr. Erik en hest til en værdi af 17 mark.

Da Flensborg 1431 blev indtaget af holstenerne, behøvede man en tro mand som borgmester, og Magnus Haiesen fik posten. 1438 var han stadig at finde i byens råd.

(Bjørn Poulsen: Land - By - Marked, s. 61. Flensborg 1988).

155. Nis Paysen, der døde omkr. 1486, besad efter faderen en større gård, Lytjenholm. Fra 1466 og til sin død var han bosiddende i Bjerrum sogn. (Bjørn Poulsen, s. 29, 97, 160).

156. Hans Paysen havde, som broderen Nis, arvet jord ved Scholm bro. Det blev 1490 afhændet til Lytjenholms ejer, Ditlev von der Wisch.
Hans Paysen var ifølge Bjørn Poulsen skipper, der bl.a. sejlede på Ålborg (1459), på Danzig (1469) og på Bergen (1465).
(Bjørn Poulsen s. 151).
157. Hays Paysen erhvervede i 1460 af ærkedegnen i Slesvig, Cord Cordes)gården Rubøl i Jør1 sogn med fæstegods i Jør1 (1 gård) og i Janeby (3 gårde). De blev muligvis afhændet efter 1472 for at skaffe penge til halsløsningen. (Bjørn Poulsen s. 61 og s. 95). Omkring 1462 havde han forpagtet tienden i Karlum, Store Vi og Oversø sogne (samme s. 115).
158. Pay Jepsen var ejer af hovedgården Lytjenholm i Breklum sogn, til gården hørte en del fæstegods foruden en mølle, der 1519 havde to kværne. Gården overtoges af sønnen Nis Paysen.
159. Agathe var enke efter Jacob Finck d. æ., død 1494.
160. Sejdelin I, s. 662.
Ifølge Halling (Meine Vorfahren und ihre Verwandtschaften, s. 39, Glückstadt 1905) omtales Nis Paysen som "der dülchtige erbare Knappe" i Svabstedbogen, og der henvises til Estphalnen: Monumenta inedicta, 4, 313.
161. Ifølge overleveringen var det Hans Winbarch, der i 1427, da Durborg belejredes af Schaumburgerne og Hansestæderne, dræbte den unge hertug Hinrich af Schaumburg.
162. Se: "Matzenfamilien i Sønderborg". Bilag 2. Knutzøn (Spenter) - familien, s. 727 A.
163. Rune Kjellander: Familien Hoyer, s. 16. Thønner skal have pådraget sig kongens mistanke om landsforræderi ved, at han i sin afskedsansøgning havde oplyst, at det var hans hensigt at drage til udlandet.
164. Da Jacob Olefsen i Flensborg i 1527 ansøger kongen om benådning for et drab begået på Peter Festersen i Flensborg, anfører han, at Nis Paieszen, borger i Flensborg, i sin tid var blevet benådet af kong Christian for et drab begået i sit (hans?) eget hus ("welchere eyn man jn szinen egen husze doth stoch").
(Sejdelin II, s. 199).

165. Agnes døde i 1627. Hun blev nedsat i mandens grav i Mariekirken. (Krb.)

Et barn døde i 1585. En søn begravedes den 13. april 1609. (Klokkepengeregisteret).

7 børn kendes ved navn. (efter Jacob Jessen):

aa. Claus von Mehrfeldt. Han var åndssvag.

bb. Gerd von Mehrfeldt. Han var åndssvag og døde i 1658 (?)

cc. Carsten von Mehrfeldt. Han var sindssyg og blev begravet den 15. maj 1618.

dd. Ri(x)a von Mehrfeldt. Hun var åndssvag og begravedes den 23. april 1672. (St. Marie kirkebog).

ee. Metta von Mehrfeldt. Hun var åndssvag og begravedes den 3. maj 1671. (St. Marie kirkebog).

ff. Catharine von Mehrfeldt. Hun blev gift med Cosmus Vake, en søn af købmand og rådmand i Flensborg Paridium Vake og Agneta Kellinghusen. Catharine fik en medgift med en værdi af 7400 mark. (Retsprotokol Bd. 5, s. 154 - 7.7.1613). Cosmus Vake blev den 1. febr. 1613 af stadens råd indsat som testamentarius for arven efter Gerd von Mehrfeldt. (Retsprotokol Bd. 5, s. 121). Hans efterfølger blev 27. okt. 1617 hans svoger Andreas Schröder.

gg. Ingeborg von Mehrfeldt. Hun blev gift med Andreas Schröder i Flensborg. Han var retslærd og filolog og var søn af borgmester Marcus Schröder i Flensborg.

Han studerede 1607 i Rostock og Wittenberg, 1609 i Heidelberg og Giessen og 1614 i Franeker. Andreas Schröder levede som privatlærer i Flensborg og døde der i september 1638. (Klokkepengeregister for St. Nicolai. Achelis 1140).

165. Agnes døde i 1627. Hun blev nedsat i mandens grav i Mariekir-
kirken. (Krb.)
Et barn døde i 1585. En søn begravedes den 13. april 1609.
(Klokkepengeregisteret).
7 børn kendes ved navn. (efter Jacob Jessen):
aa. Claus von Mehrfeldt. Han var åndssvag.
bb. Gerd von Mehrfeldt. Han var åndssvag og døde i 1658 (?)
cc. Carsten von Mehrfeld. Han var sindssyg og blev begravet
den 15. maj 1618.
dd. Ri(x)a von Mehrfeldt. Hun var åndssvag og begravedes den
23. april 1672. (St. Marie kirkebog).
ee. Metta von Mehrfeldt. Hun var åndssvag og begravedes den
3. maj 1671. (St. Marie kirkebog).
ff. Catharine von Mehrfeldt. Hun blev gift med Cosmus Vake,
en søn af købmand og rådmand i Flensborg Paridium Vake
og Agneta Kellinghusen. Catharine fik en medgift med en
værdi af 7400 mark. (Retsprotokol Bd. 5, s. 154 - 7.7.1613).
Cosmus Vake blev den 1. febr. 1613 af stadens råd indsat
som testamentarius for arven efter Gerd von Mehrfeldt. (Rets-
protokol Bd. 5, s. 121). Hans efterfølger blev 27. okt.
1617 hans svoger Andreas Schröder.
gg. Ingeborg von Mehrfeldt. Hun blev gift med Andreas Schröder
i Flensborg. Han var retslærd og filolog og var søn af
borgmester Marcus Schröder i Flensborg.
Han studerede 1607 i Rostock og Wittenberg, 1609 i Heidel-
berg og Giessen og 1614 i Franeker. Andreas Schröder leve-
de som privatlærd i Flensborg og døde der i september 1638.
(Klokkepengeregister for St. Nicolai. Achelis 1140).
166. Ifølge Wilhelm Marstrand var Pay Boysen (s. 556) gift med N.N.
Haysdatter, der 2. gang var gift med Junge Ketel, Flensborg.
Han var 1. gang gift med Abel Elersdatter.
(Wilhelm Marstrands privatarkiv. Erhvervsarkivet, Århus).
Iøvrigt se "Forskellige familier i Tønder, Sønderborg og Flens-
borg", Bd. 2. s. 200 og note 74, s. 203 A.



D R. H E N N I N G K I S S E N B R U G G E .

TILLÆG TIL PAYSSEN-SLÆGTEN.

I en liste over plov- og frøkenskat på adelsgods fra 1543⁽¹⁾ opføres sammem dr. Henning Kissenbrugges og Boy Paysens frie "lansten" under et til 45 mark og 8 skilling.

Endvidere er - ifølge fodnote - på samme liste opført Unge Sunekes lanster (fæstere) i Nr. Gøs herred. Han betaler 7 mark. Det drejer sig her om gårde i Trelstrup og Langhorn.

Dette forhold kunne tyde på, at det drejede sig om en fælles arv.

Henning Kissenbrugge var søn af borgmester i Flensborg, Arnd Kissenbrugge og Margrethe. Arnd Kissenbrugge nævnes 1486 i købmandsgildet sammen med hustruen Margrethe.⁽²⁾ I kalandsgildet nævnes han ligeledes et par gange sammen med hustruen. Garant for dem er præsten Johannes Tordes.

I 1494 er Arnd Kissenbrugge i samme gilde garant for fogeden i Strand (Nordstrand) Laurens Levensen og dennes hustru Ida.⁽³⁾

I helliglegemsgildet nævnes han i 1491 sammen med hustruen.⁽⁴⁾ I St. Nicolaigildet ved Mariekirken nævnes han 1500: Arnd Kissenbrugge, vxor. I skråen for guldsmedenes, malernes etc. lav, dateret 27. febr. 1497, nævnes han som værende i rådet på denne tid.⁽¹⁵⁾

Arnd Kissenbrugge ejede to huse i Storegade i Flensborg, på den vestre side.⁽⁵⁾ Om det ene hedder det, at det blev skødet på tinge af Eggardus Leve til Thomas Lorck. Det andet hus, umiddelbart nord for det første, har han overtaget fra Gundy Smyd, også det gik senere til Thomas Lorck.⁽¹⁸⁾

Ved ægteparrets død blev der indstiftet sjælemesser i Mariekirken.⁽¹⁸⁾

Jonas Hoier beretter,⁽⁶⁾ at Arnd Kissenbrugge gik af som borgmester i 1498 (andetsteds⁽⁷⁾ anfører han 1497), og at han døde samme år.

Arvingerne lod opsætte et epitafium med alter på en pille i Nicolai-kirken, vendt mod familiens kirkestole. Man så på det personer klædt i gammeldags kvinde- og mandsdragter fra 1503.

Ifølge et regnskab fra 1506 over de i Rendsborg indbetalte restancer af adelige skatter nævnes "Mester Henningh Kissenbrugge myt siner moder lansten VI mark." ⁽⁸⁾

Fedder Heinsen i Flensborg pantsatte (før 1500) en halvgård i Dyndved i Egen sogn på Als til Arnd Kissenbrugge for 60 mark lb. Denne

Gård er i 1543 opført for Henning Kissenbrugge og Boy Paysen.⁽⁹⁾
Der kendes kun een søn af ægteparret Kissenbrugge, Henning Kissenbrugge.

I Rostock-matriklen for 1496 nævnes han som Henningus Kissenbrugge Flensburgensis.

Han var præst og jurist, doctor juris utriusque (d.v.s. i romersk og canonisk ret). Han omtales som lovkyndig i gejstlig ret.

Han studerede ved universitetet i Bologna.⁽⁷⁾ I en fortegnelse over doctores og licentiati, der promoverede i Bologna 1510 omtales han på følgende måde (i oversættelse): Den udmærkede (egregius) mand, kannik ved Slesvigs kirke, procurator for vor berømmelige germaniske nation (studentersammenslutning), dekoreret ved pavelig ret. Den 29. dec., St. Thomas af Canterburrys dag, gav han vor nation en rhinsk guldflorentin.

Han var præst ved St. Nicolaikirken i Hamborg fra 1522 til 1528.⁽¹¹⁾ Desuden var han, foruden kannik i Slesvig, også kannik i Hamborg og Bardewick (dekan).

Ved reformationen forblev Henning Kissenbrugge tro mod katolicismen. Han måtte derfor forlade Hamborg. Han vendte senere tilbage, men forlod igen byen for at tage ophold i Bardewick.

Et par år før sin død havde han en strid med en vis Karstine Simonsen og hendes datter Anicka om noget jord. Kongen - Christian III - skriver i et brev, dateret Gottorp lørdag efter Hellig tre konger 1542, til amtmanden i Flensborg, Bertram von Ahlefeld, at han har indkaldt de stridende parter til "forhør" for sig og sine "råder". Kendelsen lød på, at Henning Kissenbrugge - "den Hochgelerten unseren lieben getreuen Hainricke Kessenbrugge, Doctor" - skal betale Karstine Simonsen og hendes datter 565 mark inden 6 uger fra dato, til gengæld kan han overtage jorden og nyde og bruge den som sit arvegods.⁽¹⁴⁾

Ligeledes i 1542 solgte Henning Kissenbrugge sine gårde til Boy Paysen. Salget blev bekræftet af kongen i Flensborg aftenen før Quasimodo geniti. Det havde fundet sted i Hamborg i den stille uge.⁽¹⁷⁾ Henning Kissenbrugge døde i 1544.⁽¹²⁾

I restancelisterne for frøkenskat for 1549 anføres "Doctor Henrek Kiesenbrucks Erben".⁽¹⁶⁾

Noter og henvisninger til "Dr. Henning Kissenbrugge."

1. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden. København 1895/99.
2. H.C.P. Sejdelin: Diplomatarium Flensburgense. København 1865 og 1873. I., s. 70. (Sejdelin I og II.)
3. Sejdelin I, 70.
4. Sejdelin I, s. 396.
5. Sejdelin I, s. 419.
6. Jonas Hoier: Mein Hausprotokoll. Flenburgensia VI. Stadtarch. Flensb.
7. Jonas Hoier: Historischer Bericht von der Stadt Flensburg. (Ved O.H. Møller). Flensburg 1752.
8. Sejdelin II, s. 31.
9. I.P.Trap: Aabenraa - Sønderborg amter - 5. udgave - s. 1295.
10. Holger Rørdam: Kirkehistoriske Samlinger. 5. række. 6. bind, s. 380.
11. Dr. Lappenberg: Alte hamburgische Chronica. 1861.
12. Chronicon der Stadt und des Stifts Bardewick. 1704. s. 428.
13. Sejdelin I, s. 646.
14. Tyske kancelli. Inländische Registratur. S-film 4742. R.A.
15. Sejdelin I, s. 712.
16. Mittheilungen aus dem Archiv von Deutsch Nienhof. Zeitschr. d. Ges. f. schlesw.-holst. Geschichte. 25. Bd. 1895, s. 223.
17. Urkunde 98. Stadtarch. Flensb. (A. Panten).
18. Sejdelin I, s. 419.

J U N G E S Æ N N I C H I F L E N S B O R G O R G O G
H A N S E F T E R K O M M E R E .

TILLÆG TIL PAYSSEN-SLÆGTEN.

Junge Sønnich eller hans hustru, Cathrine, har frmtl. været slægtninge til Boy Paysen (eller til hans hustru Dorothea).

Således kalder borgmester Andreas Schriver, gift med Junge Sønnichs datter, Ingeborg, i brev dateret 2. juni 1570,⁽¹⁾ Paul Paysen, Boy Paysens søn, for "svoger". (v.i.)

Endvidere er Jens Sønnichsen, Junge Sønnichs sønnesøn, blandt de "samtfreunde" (slægtninge), der skal sværge sammen med Agathe Holste, født Paysen, da hun d. 20. nov. 1578 skal aflægge ed i sin sag med svigersønnen Willem Winberg (d.y.). I øvrigt se afsnittet: "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans slægt."

Ved plov- og frøkenskatten 1543 er Junge Sønnich (Suncke) opført på samme liste som Boy Paysen og Henning Kissenbrugge, og i regnskabet slået sammen med dem.⁽²⁾ Han opføres med fæstere i Langhorn og Trelstrup (Dreisdorf) i Nr. Gøs herred.

I helliglegemsgildet i Flensborg nævnes Junge Sonneke 1494 med hustru, i parentes er tilføjet Katrine, som indtrådte i gildet i 1521.⁽³⁾ 1504 aflagde han regnskab i samme gilde.⁽²⁸⁾

D. 16. juni 1517 er han vidne, da Haje Gudessen, borger i Flensborg, St. Nicolai sogn, skænker 40 gylden til brødrene i St. Katharina kloster i Flensborg.

Junge Sønnich ejede flere ejendomme i St. Marie sogn i Flensborg.⁽¹⁴⁾ Således to boder ved hjørnet af skibbroen (de Lucht), dernæst et hus umiddelbart vest derfor, endvidere to huse ved siden af hinanden på Storegades østside. Således i Stadbok fra 1436. I Stadbok fra 1508 opføres 4 ejendomme, beliggende to og to sammen, i St. Marie sogn, som tilhørende Junge Sønnich.⁽⁴⁾

1533 mandagen efter Matthæi Apostoli gav Mathis Krogh på befaling af salig Jens Schrodgers efterladte hustru Junge Suneke skøde på hendes hus og gård, der lå nord for borgmester Thomas Jepsen.⁽³⁰⁾

Ifølge Reinhusen døde "olde Catrine Sønnicksen" d. 9. juli 1568.⁽³⁰⁾ Det kan her dog også dreje sig om Cathrine, gift med Junge Sønnichs søn, Jørgen.

Junge Sønnick og Kathrine havde i deres testamente bestemt, at sønnen Andreas - som familiens "patron" - skulle nyde indtægtene af en gård i Langhorn, sålænge han levede. Efter hans død viste det sig, at hans søster, Ingeborg Schrivvers, havde tilegnet sig skødet på gården, og hun ville ikke afstå det, idet hun hævdede, at hun, som den længst levende af Junge Sønnicks børn, nu havde ret til gården.

Der udspandt sig en længere retsstrid mellem Ingeborg Schrivvers og hendes søskendebørn, Junge Sønnicks børnebørn, Laurents og Paul Sønnicksen, samt Junge Jensen, frmtl. en dattersøn af Junge Sønnick. En tid deltog også Marten Swelund, gift med Ingeborg, en datter af Paul Sønnicksen, i striden.

Sagen tog sin begyndelse ved retten i Flensborg d. 3. juli 1570.⁽⁷⁾ Forhandlingerne fortsatte d. 30. juli 1571, da Ingeborg Schrivvers mødte med sønnen Paul og svigersønnen Matthias Lund.

D. 27. febr. 1576 forordnede retten Baltzer Lorck, mester Michel Dibler, Asmus Matzen, Dirik Nacke og Hans Husfaged til at mægle mellem Ingeborg Schrivvers og Sønnicksen-arvingerne. De skal gennemgå regnskaberne og søge at opnå en "freundlich" overenskomst. ("Freunde" = slægtninge).⁽⁸⁾

Sagen sluttede i første omgang d. 1. aug. 1580 med et forlig. Ingeborgs modparter var nu: Marten Swelund, for sig og sine svogre, Jens og Sønnick Sønnicksen, for sig og for deres broder Laurents, og Jorgen Jensen, for sig sine søstre. Efter rådets flittige "interaction" havde de pågældene med håndtryk ("handtastinge") lovet, at den langvarige rettergang kunne få en ende. Sønnicksen-brødrene fik hver en broderdel på 120 mark, svogrene fik en søsterdel på 60 mark. En række kreditorer blev også affundet.⁽⁹⁾

Men striden synes at have ulmet videre, først d. 7. jan. 1585 sluttedes det endelige forlig mellem Jacob Schriver (på moderen Ingeborgs vegne) og Sønnicksen-arvingerne.

Børn:

1. A n d r e a s S ø n n i c k s e n .

Andreas Sønnicksen var frmtl. den ældste af Junge Sønnicks børn, da han kaldes "familiens patron". Han døde før d. 3. juli 1570 (jfr. retssagen efter hans død).

Han var gift med Katrine, en datter af herredsfoged Nis Henriksen på Hajstrupgård. (IV - 608).

D. 6. juni 1558 aflægger Andreas Sønnicksen sammen med andre borgere i Flensborg ed til fordel for Henrik Nissen, Andreas Sønnichsens svoger, borgmester i Tønder og søn af Nis Henriksen, i Henrik Nissens sag mod rådmænd Claus Frese i Flensborg.⁽¹⁰⁾ I øvrigt se afsnittet "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård".

D. 22. nov. 1563 har Andreas Sønnichsen anlagt sag mod Thomas Krog, der var gift med Magdalene, datter af Claus Frese og enke efter Peter Nissen, en søn af Nis Henriksen. Peter Nissen havde pådraget sig faderens vrede ved at besvangre en pige. Han tog derfor til Flensborg, hvor han tog ophold hos søsteren Cathrine og svogeren Andreas Sønnicksen. Han boede hos dem i 4 år, hvorefter han giftede sig med Magdalene. Peter Nissen døde et halvtårstid før faderen Nis Henriksen. Nu krævede Andreas Sønnicksen af Magdalenes nye ægtefælle, Matthias Krog, at denne skulle betale for Peter Nissens ophold hos ham. Modparten afviste med den begrundelse, at Peter Nissen ikke havde selvstændig økonomi, han var at betragte som sin faders "tjener". Sagen henvistes til tolvmandsed.⁽³²⁾

Andreas Sønnicksen synes ikke at have efterladt sig livsarvinger.

2. P a u l S ø n n i c k s e n .

Paul Sønnicksen var borger i Flensborg, hvor han døde d. 17. juni 1571.⁽¹³⁾

Han var gift med Leneke, der døde d. 30. okt. 1566.⁽³³⁾

1545 aflagde han regnskab i helliglegemsgildet angående gildets formue.⁽¹¹⁾

D. 6. juni 1558 er han vidne, da Henrik Nissen, Tønder, aflægger ed i sagen mod Claus Frese.⁽¹²⁾ Han er endvidere vidne d. 25. april 1569, sammen med Oloff Sønnicksen, da Sonnike Magnussen løser borger- skab og betaler "erffkop".⁽¹⁵⁾

Paul Sønnicksen begravelse i Mariekirken overtoges af Jørgen Sønnicksen d.y.⁽⁶⁹⁾

Børn:

a. Ingeborg. Hun blev d. 9. aug. 1562⁽³⁴⁾ gift med Marten Swelund, han var var købmand i Flensborg og rådmænd fra 1574. Han døde d. 21. juni 1594.⁽⁷¹⁾

Ingeborg døde d. 30. sept. 1583,⁽³⁵⁾ og Marten Swelund giftede sig 2. gang d. 9. juli 1597⁽³⁶⁾ med en søster til Hinrich Boi- sens kone, der var fra Tønder. (Se afsnittet "Borgmester Tho- mas Jepsen i Flensborg og hans slægt."⁽⁷⁷⁾)

Marten Swelund aflagde d. 11. okt. 1581 - for sin person - regnskab vedrørende dobbelt leje (zweifacher Heuer) for ejendommen Mosbøl og for fæsterne i Butkebøl - formentlig overfor arvingerne efter Junge Sønnick og Andreas Sønnicksen. (14)

Børn: (75)

- aa. Marten Schwelund. Han studerede i 1586 i Wittenberg. Senere levede han i Flensborg, hvor han frmtl. døde i 1619 og d. 28. aug. blev begravet. Gift 1. gang d. 22. april 1599 (70) med Anna Hacke, en datter af Friedrich Schröder og Anna Hacke. (Se afsnittet "Hacke-familien i Flensborg", s. 245). Hun døde før d. 6. juni 1607. Hun var første gang gift med husfoged Hans Johannsen, der døde d. 16. marts 1596. Gift 2. gang med Anna, en datter af Cathrine Detlefs fra Husum. Anna døde i 1638 og begravedes d. 20. dec. Hun var 2. gang gift - frmtl. i 1622 - med Bernd Meyer, en søn af provst Meyer ved St. Marie og Anna Pepers.
- bb. Peter Schwelund. Han er død før 1616. Det blev ved hans død sagt, at han havde været en dårlig økonom og havde sat sine stedbørns penge overstyr. Han var gift med Mette Knutzen, en datter af Peter Knutzen og Margrethe von Eulenow. Mette var i første ægteskab, indgået d. 18. okt. 1601, gift med Asmes Schriver eller Börnsen. Han var død d. 25. sept. 1604. I tredje ægteskab var Mette gift med Jürgen Wulf, der muligvis var halvbroder til byfoged Peter Kallesen.
- cc. Magdalene Schwelund. Hun blev d. 23. nov. 1590 i Flensborg gift med magister Gerhard Ouw, en søn af farver Marcus Ouw (Marcus Farwer) i Flensborg, født d. 5. maj 1561, sognepræst ved Johanneskirken i Flensborg fra 1593. Han døde d. 22. marts 1634.
- dd. Ingeborg Schwelund. Hun blev d. 3. nov. 1588 i Flensborg gift med Lorenz Ubbing, købmand og rå lmand i Flensborg, født ca. 1550 i Quakenbrück i Westfalen, søn af borgmester sst., Henrich Ubbing. Ingeborg døde d. 14. juli 1590 efter at have født tvillinge. Lorenz Ubbing var anden gang gift d. 24. okt. 1591

med Anna von Oesede, en datter af Gert von Oesede og Hille Schurmann. Anna døde d. 2. marts 1648. Lorenz Ubbing døde d. 30. dec. 1622 i Flensborg.

ee. Paul Schwelund. Han var købmand i Flensborg, hvor han døde i 1641 og begravedes d. 25. okt.

Han var gift med Anna Jordt, en datter af Peter Jordt d.æ. Hun var første gang gift med Dietrich Tonnisen, der begravedes d. 12. sept. 1606.

- b. Cathrine Sønnicksen. Hun blev d. 26. maj 1566⁽²⁷⁾ gift med perlestikkeren Claus Nith (Nytte). Han døde d. 17. marts 1589.⁽⁶⁵⁾ Han havde d. 3. maj 1562 giftet sig første gang med Mette Kallesen.

Claus Nith havde i 1563 et mellemværende med Cathrine Jürgens (Sønnicksen) angående et hus, han havde købt af hende. På dagen for Pauli omvendelse 1563 faldt dommen: Claus Nith skal betale Cathrine Jürgens 305 daler inden søndagen Jubilate 1564.⁽⁷⁾

Mod Claus Nith og Marten Swelund førte svogeren Jürgen Sønnicksen d. 3. jan. 1588 sag. Den henvistes til "freundlichen Vergleich von wollmeinden Freunden".⁽²⁷⁾

Efter Claus Niths død giftede Cathrine sig d. 25. nov. 1593 anden gang med Maximilian Wesseling.⁽⁶⁶⁾ Han var perlestikker ligesom hendes første mand.

- c. Jürgen Sønnicksen. Han blev d. 8. aug. 1568⁽⁴⁵⁾ gift med Sophie Tiling, en datter af Andreas Tiling og Catharina Finck. Jürgen Sønnicksen var købmand i Flensborg og døde der d. 5. jan. 1603. Sophie døde i 1610 og begravedes d. 12. febr. D. 27. febr. 1576 klagede Jürgen Sønnicksen (det er uvist om det drejer sig om denne Jürgen eller om Laurens Sønnicksens søn Jürgen) over skrædderen Gerdt Schneider (fntl. Gerd Udinck), der havde lavet nogle klæder, der var "helt fordærvet". Skrædderen oplyste i retten, at tøjet var lavet for 8 år siden, da passede det godt.⁽⁴⁶⁾
- I 1597 gik Jürgen Sønnicksen konkurs.⁽⁷⁶⁾ Også efter Sophies død synes hendes bo at være blevet taget under konkursbehandling.⁽⁷⁶⁾

Børn:

- aa Peter Sønnicksen. Han repræsenterede d. 10. april 1588 moderen, i faderens fravær, i retten og var frmtl. den ældste søn.
- bb. Andreas Sønnicksen. Nævnt i retsprotokollen d. 20. febr. 1598.
- cc. en datter var muligvis gift med Christoff Vertminen.

3. L a u r e n s S ø n n i c k s e n .

Laurens Sønnicksen nævnes som kirkeværg for St. Marie i 1555.⁽⁵⁵⁾
 Han døde d. 28. maj 1560.⁽⁴⁰⁾
 1555 ved fastelavn gjorde han regnskab i St. Nicolai-gildet.⁽⁴¹⁾

Børn:

- a. Jens Sønnicksen. Han blev d. 8. sept. 1583⁽³⁷⁾ gift med Anneke Rickerts. Hun var datter af rådmænd i Flensborg, Peter Rickertsen og Marine. Mod dette ægteskab gjorde broderen Laurens indsigelse. Han mente, det var ham, der var forlovet med Anneke, og det var Peter Rickertsen klar over, mente Jens. Såvel Peter Rickertsen som Anneke benægtede. Peter Rickertsen gjorde i øvrigt opmærksom på, at hemmelige forlovelser var forbudte ifølge kgl. dekret.⁽³⁸⁾
 Da Agathe Holst, datter af Boy Paysen, skal aflægge ed d. 20. nov. 1578 i hendes sag med svigersønnen Willem Winberg, nævnes Jens Sønnicksen under: "Namen der sambtfreunde (slægtninge) so schwören."⁽²⁷⁾
- D. 21. marts 1581 anmoder Jens og Sønnick Sønnicksen kongen om tilladelse til at indgå ægteskab.⁽¹⁶⁾
 I 1600 overdrager Jens Sønnicksen på samtlige Peter Rickertsens arvingers vegne skøde til Jürgen Fette på et hus, der har tilhørt Peter Rickertsen.
- D. 30. maj 1603 giver Jens Sønnicksen Peter Evertsens enke og børn skøde på to boder i Kogangen (nuværende Mariegade), som han har solgt til salig Peter Evertsen.
- D. 1. maj 1609 giver han skøde til Richard Mecklenburg.⁽⁴²⁾
- D. 7. marts 1586 bliver Jens og Sønnick Sønnicksen stævnet for retten i Flensborg i anledning af, at de i 1572 havde givet salig Benedictus von Ahlefeld pant i jord i Galmsbøl.

I 1587 fik Jens Sønnicksen "dom" på sit fædrene hus.⁽⁴³⁾

D. 16. april 1591 gav Jens Sønnicksen den ærbare fru Margrethe Rantzau skøde på sit fædrene hus i St. Marie sogn. Det var beliggende mellem Matthias Lund på den søndre side og Schulte-arvingerne på den nordre side, med den frie kørevej. Fruen forpligtede sig til at udrede de skatter til kongen og til staden, der hvilede på huset.⁽¹⁹⁾ D. 10. marts 1577 blev dette hus betegnet som tilhørende salig Laurens Sønnicksens arvinger. Jens Sønnicksen var endnu i live i januar 1611.⁽¹⁷⁾

- b. Laurens Sønnicksen (d.y.). Som omtalt ovenfor protesterede han imod, at det blev broderen Jens og ikke ham, der i 1583 blev gift med Anneke Rickerts.

D. 22. april 1593 protesterede han sammen med broderen Sønnick imod, at Magdalene Beyer efter salig Katharina Jürgens død havde lagt beslag på en ejendom udenfor Flensborg. Katharina var enke efter brødrenes farbror, Jürgen Sønnicksen (v.i.). Magdalene Beyer var datter af Carsten Rickertsen og Marine Frese, en søster til rådmand Claus Frese i Flensborg.⁽⁷²⁾

- c. Sønnick Sønnicksen. Den 26. maj 1583 skød han papagøjen.⁽⁴⁴⁾ Sønnick Sønnicksen gik fallit i 1599. D. 26. aug. 1599 faldt der "liquidationsdom". Det hedder heri om hans ejendom, at to kældre ud mod Kogangen (Mariegade) havde den tidligere ejerinde af ejendommen, den "i Gud hvilende" Catharina Jürgens, gift med Sønnicks farbror, Jürgen Sønnicksen (d.æ.), stillet til rådighed for fattigfolk. Hun havde i 1561 bekendtgjort, at hun agtede at overlade ejendommen til sin afdøde mands broders, Laurens Sønnicksens, børn. (v.i.).

Blandt kreditorerne nævnes:

Magdalene Thenner, med krav på 500 mark. Hun var datter af den kgl. livlæge Cornelius Hamsfort (d.æ.) og gift med kancelliråd dr. Hieronimus Thenner, der en tid havde stået i høj gunst hos kongen, men som faldt i unåde og døde i fængslet. Cornelius Hamsfort (d.æ.) var i andet ægteskab gift med Magdalene Paysen, en datter af Boy Paysen i Flensborg. (Se "Paysen-slægten i Flensborg").

Endvidere var der en "forskrivning" til broderen Laurens, hvor Laurens nævnes som tidligere besidder af huset, dateret juli 1580.

Til Broder von Andersen i Klægsbøl skyldtes 155 rdl. vedr. et

pantebrev, som Sønnick havde givet til Benedictus Froddesen på Toftum, og som denne havde givet til sin søsters ægtemand, Broder von Andersen, ved skiftet.

Blandt kreditorerne var også Ingeborg, salig Hans Andersens enke i Klægsbøl. Hun havde et krav på 100 rdl., plus renter. I 1579 kaldte Jens Heinsen, Lindholm, i to pantebreve udstedte til Sønnick Sønnicksen, Flensborg, denne for "Ohm".

- d. Jürgen Sønnicksen. D. 1. juli 1580 stævner den ældre Detlef Ebsen i Husum brødrene Jens, Laurens og Sønnick Sønnicksen for retten i Flensborg p.g.a. deres salige broder Jürgen Sønnicksen⁽¹⁸⁾ Muligvis skal det retslige mellemværende med Skrædderen Gerdt Udinck, der ovenfor (s.600) er tillagt Paul Sønnicksens søn Jürgen, henregnes til Laurens Sønnicksens søn af samme navn. Jürgen Sønnicksen er frmtl. død uden livsarvinger og er blevet arvet af sine brødre.

4. J ü r g e n S ø n n i c k s e n (d.æ.).

Den ældre Jürgen Sønnicksen døde tidligt, allerede i 1540 nævnes han som "salig", da mandagen efter Jubilate dette år Detlef Ebsen (d.æ.) i Husum - med rådmand Claus Frese som befuldmægtiget og i nærværelse af borgmester Franz Holst - overdrager sit hus med kvist i Flensborg til Catharina, salig Jürgen Sønnicksens enke.⁽¹⁸⁾ Salget synes at foregå på den måde, at Detlef Ebsen først overdrager huset til Catharinas broder, Hans Duyksen, der derefter lader det gå videre til Cathrine.

Hans Duyksen var borger i Flensborg. Han var søn af Jens Duyksen i Risum mose, der havde været værge for den unge Marten Lauesen på Ophusum. Cathrine var sammen med Anna Matthiases arving efter Jens Duyksen, nævnt 1553 og 1554.⁽¹⁸⁾ Detlef Ebsen var Jens Duyksens brodersøn og gift med Agathe, en datter af Bernd Froddesen i Husum (og Bredsted). (IV - 1316).

I "Stadbok tho Flensborch" (1508)⁽⁴⁹⁾ er på side 41 noteret, at d. 18. april 1561 indfandt sig den dydige Kathrine Jürgens, salig Jürgen Sønnicksens enke, og erklærede (bl.a.), at hun agtede at overdrage til sin afdøde mands ældre broder Laurenses børn, den ejendom, som hun ikke havde arvet, men købt sammen med sin mand - dog skulle kvisten og boderne ikke være indbefattet i overdragelsen.⁽²⁰⁾

Som omtalt ovenfor havde hun bestemt, at boderne skulle overlades til fattige mennesker.

Cathrine Jürgens er frmtl. død uden livsarvinger. Tre af salig Kathrine Süncksens fæstere i Nr. Gøs herred købte sig fri af hendes arvinger mod at betale 700 mark til dem. Det drejede sig om Sten Boysen i Langhoen (nævnt som Junge Sønnicks fæster i skattelisten 1543), Duyke Suncksen i Butkebøl og Hans Nickelsen i Trelstorp (ligeledes nævnt som Junge Sønnicks fæster i 1543). Kgl. Majestæt (Frederik II) "undte" dem derefter ret og frihed som andre bønder ("Bunden", d.v.s. selvejere). Dat. d. 8. maj 1579. ⁽⁶⁾ ⁽²⁾

5. I n g e b o r g S ø n n i c k s e n .

Ingeborg var den længst levende af Junge Sønnicks børn, idet hun først døde i 1606 og d. 17. dec. blev begravet i St. Marie kirke. Hun var gift med Andreas Schriver (Schreiber). Ifølge Jonathan Smith var hans egentlige navn Schroder. ⁽²¹⁾ Han var 1534 skriver hos Melchior Rantzau. 1540 blev han amtsskriver i Flensborg og 1551 forstander for hospitalet der. D. 30. nov. 1556 blev han valgt til rådmand og blev straks borgmester for Frue sogn. Han fratrådte embedet i 1564. D. 21. marts 1558 fik han overdraget byjord for sine fortjenester mod byen. Han var ejer af et par huse i Ramsherred. ⁽⁵¹⁾ Han døde d. 20. april 1572 (Reinhusen).

Borgmester Andreas Schriver kalder 1570 i et par breve til Paul Paysen denne for "svoger". Hvilket frmtl. må udlægges således, at Andres Schrivets kone, Ingeborg, var en slægtning af Paul Paysen. ⁽¹⁾

Om Ingeborg Schrivets stridigheder med Junge Sønnicks børnebørn er berettet ovenfor.

Børn:

a. Paul Schriver (Schreiber). Han var frmtl. den ældste af Ingeborgs sønner, da han repræsenterede hende i retten d. 30. juli 1571. Han synes at være død ung.

b. Jacob Schriver (Schreiber). Han havde sammen med moderen i 1580 en strid med svogeren Matthias Lund angående søsterens arvelod. 1591 fik han overdraget sin salige faders "dwerhuss" (frmtl. langhus) af sine svogre, Matthias Lund og Oluf Samsøe. Disse havde bragt huset i god stand.

Jacob Schriver døde d. 30. april 1594. ⁽⁵²⁾

c. Ingeborg. Hun var gift med købmand og borger i Flensborg, Matthias Lund. Han var af den adelige Lund-familie, der oprindelig sad på Lundsgård i Angel, i Grundtoft sogn. Matthias Lund førte i 1570 en proces mod Jürgen von der Wisch's frue, der på denne tid havde Lundsgård. Han udtaler herunder, at hans bedstefader, gift med en slægtning af Paul Paysen, havde en broder Erik, der solgte Lundsgård til Claus von der Wisch for 460 mark, men aldrig fik pengene, fordi Matthias Lunds oldefar, Jürgen Lund, var faldet i Ditmarsken med 3 sønner. ⁽⁵³⁾

Ifølge et tingsvinde, udstedt af Asmus Christensen og Hans Petersen, borgere i Flensborg, i anledning af striden med Jürgen v. der Wisch's frue, udtaler disse, at de af Matthias Lund var blevet anmodet om at besøge Jürgen Wulff von der Wisch's datter for at få at vide, hvorledes hun og datteren var kommet i besiddelse af Lundsgård, der nu var i Andreas Rantzaus besiddelse. Hun udtaler bl.a., at brødrene Her Lorentz, Her Luder, forhen kannik i Slesvig, Erik, Marquart, Hans, ⁽⁷⁴⁾ Jürgen, Andres, Hinrich og Karsten alle var født på gården. (Marquard Lund havde senere Tandsgård på Als). ⁽⁷⁸⁾

Matthias Lund førte 1579 en proces mod Paul Paysen angående de to gårde i Lillehorn, som deres fælles stammoder, Vrowe Payens, havde skænket til St. Evalds alter i Mariekirken. Matthias Lund mente sig mere berettiget til gårdene, fordi hans oldefar, Hans Paysen, havde været patron for alteret. En datter af denne, Cathrine, var Matthias Lunds moder. Matthias Lund tabte sagen. (I øvrigt se afsnittet "Paysen-slægten i Flensborg".)

D. 10. marts 1578 gav Ingeborg Schreibers Matthias Lund skøde på et hus i St. Marie sogn, beliggende mellem Jürgen Bayer mod syd og Laurens Sønnicksens arvinger mod nord. ⁽²³⁾

1593 gav Ingeborg ham ligeledes skøde på et andet hus i Marie sogn. ⁽²⁴⁾

Matthias Lund døde d. 13. febr. 1599. ⁽⁵⁴⁾ Han blev begravet i Mariekirken.

Ingeborg drog efter hans død til sine børn i Danmark. ⁽²⁵⁾

Børn:

aa. Hans (Johannes) Lund. Han var 1602 hofpræst for prins Hans (Frederik II's søn), som han ledsagede til Moskva,

hvor prindsen døde. Hans Lund var senere præst på Sjælland, i Magleby i Sorø amt. Han døde i 1641.

Han kaldtes "mester Hans bag kirken" (Wiberg). Han efterlod en søn, Matthias Hansen Lund, der var født i Skelskør d. 2. maj 1602. Gift 1. gang med Bodil Fren- des, en købmandsenke i Skelskør, hvor han boede i nogle år efter 1641, "nærede sig skikkelig ved Handel". Der var ikke børn i ægteskabet.

Gift 2. gang med N.N.. Også dette ægteskab var uden børn. Matthias døde d. 6. dec. 1663. "Enfoldig" (Wiberg).

bb. Paul Lund. Han fik d. 12. okt. 1610 i Flensborg ud- stedt et "Geburtsbrief" og har altså taget ophold an- detsteds.⁽⁵⁷⁾

c. Cathrine Schriver. Hun blev født d. 2. dec. 1559⁽⁵⁸⁾ og døde d. 11. febr. 1597.⁽⁵⁹⁾

D. 28. juni 1584 blev hun gift med købmand og borger i Flens- borg, Oluf Samsøe (Samsing) eller Samson.⁽⁶⁰⁾

Oluf Samsøe eller Samson giftede sig 2. gang d. 17. dec. 15- 98⁽⁶¹⁾ med Brigitta Holst. Hun var datter af købmand Andreas Holst og Brigitte Finck i Flensborg. (I øvrigt se afsnittet "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans slægt").

D. 28. juni 1591 fik Oluf Samsøe skøde på salig Andreas Schri- vers største hus i Ramsherred.⁽⁶²⁾ Det var frmtl. på den bagved liggende grund, at Oluf Samsøe (Samson) byggede en del småhu- se, som han dog senere måtte skille sig af med, da det gik ned af bakke for ham i økonomisk henseende. Fra omkring 1615 kaldtes strædet mellem disse huse og ned til skibbroen for "Oluf Samsons gang".

Oluf Samson døde i 1618. I 1623 nævnes Joachim Holst som for- mynder for Oluf Samsons børn.

Børn:

- aa. Paul Samsøe.
- bb. Jasper Samsøe.
- cc. Jacob Samsøe.
- dd. datter N.N.

Børnene fik d. 20. marts 1609 til værger beskikket Jens Sønnicksen og Paul Matzen. (26)

6. D a t t e r N. N.

Junge Sønnick havde frmtl. også en anden datter. En søn af hende var frmtl. den Junge Jensen, der nævnes under retssagen mellem Junge Sønnicks børnebørn og Ingeborg Schrovers. Han er muligvis identisk med den Jürgen Jensen, der nævnes senere i retssagen, muligvis er denne en søn af Junge Jensen.

Bilag til "Junge Sønnich i Flensburg og hans efterkommere".

Uddrag af O.H. Mollers "Der Stadt Flensburg Schötebuch".
(Stadtarchiv Flensburg XII Hs Lfnr. 954^I).

Nr. 79. - 1518 - Mandages negest na Reminisc. - gaff Laurens Sunneksen den Ersamen Erich Arnths wanhaftig tho Wesse schote vp de buwende buten Angelboporten.

Nr. 351 - 1533 - Mandages nha Mathei apostoli, gaff de Ersame Matthis Krogh uth beuel zelige Jens Schroders nagelatene hussfru, den ersamen Jürgen Sunneksen Schöte up ehr huss v. hoff, wo dat Norden den burgermeister Thomas Jepsen belegen.

Nr. 1066 - 10. Mart. 1577 - de dogetsame Ingeborg Schreibers gifft Matthias Lundt schote vp sin hus in Carspel Mariae twischen Jürgen Beyer vp der Süder v. sel. Laurens Sonnichsens Eruen vp der Norder side.

Nr. 1499 - 1591 Mont. 28 Junii NN finden Oluf Samson den dohm vp sel. Andreas Schreibers groteste hus in Ramsharde.

Nr. 1500 - NN (1591) finden Jacob Schriuer den dohm vp sines sel. Vaters kleines dwerhuss in Ramsharde, welches Im tho rechte vpgebo- den vnd sine beide swegere Matthias Lundt v. Oluf Samson ehnen disse gegenwerdige guder Thostand gedan.

Nr. 1501 - NNN (1591) finden Matthias Lundten in Nahmen Jorgen Sonnichsens creditoren den dohm vp dessuluigen hus in Carspel Mariae twischen Oluf Mechelborg v. seligen Jorgen Beiers Eruen.

Nr. 1338. 1587 NNN finden Jens Sonnichsen den Dohm ^{vp} sin vaderliche huss in Carspel Mariae.

Nr. 1492 - Mandages am 16 Apr. 1591 - Jens Sonnichsen gift den Ed- len v. Erenwerten Ewald Worgen, als vollmechtigen des Erenvesten v. Erbaren Frouwen Margrethen Rantzowen, sel. Pawels tho Sigum wedewen,

Schote vp sin vaderlichen huss in Carspel Mariæ twischen Matthias Lund vp der Süder v. der Schulden Erwen huse vp der Nordersiede belegen mit den frien Fahrwege. Und hat die wolgemeldete Frau durch einen Reuersbrief vnter ehrer eigenen hand v. Siegel vor sich v. ehren Erben vorpflichtet der Kön. May. v. gemeinen Stadt ehre iehrliche plicht gutwillig von solchem huse tho entrichten.

Sententiae 1557 - 1611. Stadtarch. Flensb. A 33. D. 3. juli 1570. Auff Anforderung Laurens und Pawell Sonnichsen vnd Jurgen Jensen, also Junge Sonnichsens kinder kinder wegen eines breffs so Engeborch Schriuers bei sich hette auf ein gutt In Langenhorn lautendt darmit Andreas die Zeit seines lebens von Vatter vnd Mutter als Patronen vnd Lebenden laut des Erbenbreffs vorlienet, vnd mitt dem Carspel zu Brekling sich vortragen, das obgemelte gutt widerumb nach Andreas Sonnichsens tott die Eruen, als Junge Sonnichsen Kinder -fallen Enborch Schreibers weil sie das alleine von Junge Sonnichen kinder Im leben.

Noter og henvisninger til "Junge Sønnick i Flensburg og hans efterkommere."

1. O. Schütt: Geschichte der Schriftsprache im ehemaligen Amt und in der Stadt Flensburg bis 1650. Flensburg 1919. S. 209. (Klosterarch.
2. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden. S. 413. København 1899.
3. H.C.P. Sejdelin: Diplomatarium Flensborgense. I, s. 396. København 1865 og 1876. (Sejdelin I og II.)
4. Stadbok 1436 - Sejd. I, s. 430 ff.
Stadbok tho Flensborch (1508). Stadarch. Flensb. A 53a.
5. O.H. Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch. Stadtarch. Flensb. XII Hs Lfnr. 454^I og ^{II}, 455. (Schötebuch).
6. C.L.E. von Stemann: Öffentliches und Privatrechts. Bd. II, s. 281. Nr. 186.
7. Sententiae (Liber Sententiarum) 1557 - 1611. Stadtarch. Flensb. A 33.
8. Retsprotokol Bd. 1, s. 58, Stadtarch. Flensb. A 34.
9. Retsprotokol Bd. 1, II, s. 27 A. Stadtarch. Flensb. A 34.
10. Sejd. II, s. 821.
11. Sejd. I, s. 411.
12. Sejd. II, s. 823.
13. Johannes Reinhusen: Annales Flensburgenses 1558 - 1604. (F. Gundlach). Kiel 1926. (Reinhusen).
14. Retsprotokol. Bd. 2, s. 73. Stadtarch. Flensb. A 34.
15. Bürgerbuch. Stadtarch. Flensb. A Stb. 13.
16. O. Schütt: Geschichte der Schriftsprache (v.s.), s. 104. Der henvises til sagen A XVII 932 i Statsarchivet (Nuværende Landesarch. i Slesvig), hvor det dog ikke har været muligt at finde frem til sagen.
17. Jacob Jessen: Stammtafel der Familien Paysen und Rickertsen in Flensburg. Stadtarch. Flensb. XII Hs. Lfnr. 1615. Bd. 4.
18. Retsprotokol Bd. 1, s. 21 A, Stadtarch. Flensb. A 34.

19. Schötebuch nr. 1230.
20. Stadtbok tho Flensborch. Stadtarch. Flensb. A 53a.
21. Jonathan Smith: Slesvigske amtsforvaltere. Manuskript. L.A.S.
22. Louis Bobé: Slægten Ahlefelds Historie. 2. bd., s. 73.
Landesarch. Gottorp. A. XIX. 1832.
23. Schötebuch nr. 1536.
24. Schötebuch nr. 1536.
25. G. Kraack: Die Flensburger Geburtsbriefe. Nr. 178. Flensb. 1977.
26. Otto Schütt: Schriftsprache (v.s.), s. 209.
27. Retsprotokol Bd. 1, s. 244. Stadtarch. Flensb. A 34.
28. Sejd. I, s. 405.
29. Sejd. II, s. 127.
30. Reinhusen nr. 165.
31. Jacob Jessen: Stammtafel der Familie Andreas Schreiber in Flensburg. Stadtarch. Flensb. XII Hs Lfnr. 1615. Bd. 3.
32. Sententienbok. Stadtarch. Flensb. A 33, s. 62-63.
33. Reinhusen nr. 39.
34. Reinhusen nr. 84.
35. Reinhusen nr. 473.
36. Reinhusen nr. 635.
37. Reinhusen nr. 472.
38. Jacob Jessen: Stammtafel der Familien Paysen und Rickertsen (v.s.)
39. Reinhusen nr. 2.
40. Reinhusen nr. 37.
41. Sejd. I, s. 531.
42. Schötebuch nr. 2147.
43. Schötebuch nr. 1338.
44. Reinhusen nr. 447.
45. Reinhusen nr. 166.

46. Retsprotokol Bd. 1, s. 57 A. Stadtarch. Flensb. A 34.
47. Schötebuch nr. 1501.
48. Sejd. II, s. 384-85 og s. 611.
49. Stadbok tho Flensborch (1508). v.s.
50. Schriftsprache (v.s.), s. 179.
51. Schötebuch nr. 669 og nr. 685.
52. Reinhusen nr. 1013.
53. Louis Bobé: Slægten Ahlefelds Historie. Bd. 1, s. 73. København 1890- 1912.
54. Begravelser i Mariekirken i Flensborg. Hvidtfeldts samlinger nr. 11. L.A.S.
55. Schötebuch nr. 605.
56. Schötebuch nr. 659.
57. G. Kraack: Die Flensburger Geburtsbriefe nr. 178. Flensb. 1977.
58. Reinhusen nr. 27.
59. Reinhusen nr. 1207.
60. Reinhusen nr. 493.
61. Reinhusen nr. 1302.
62. Schötebuch nr. 1499 og nr. 1535.
63. Reinhusen nr. 169.
64. Reinhusen nr. 129.
65. Reinhusen nr. 728.
66. Reinhusen nr. 990.
67. Reinhusen nr. 277 og nr. 461.
68. Reinhusen nr. 695 og nr. 809.
69. Begravelser i Mariekirken. Hvidtfeldts samlinger nr. 11. L.A.S.
70. Reinhusen nr. 1324.
71. Reinhusen nr. 1030.
72. Retsprotokol Bd. 3, I. Stadtarch. Flensb. A 34.

73. Se også "Paysenslægten i Flensborg, note 114, s. 592.
74. Følgende af Lund-slægten var kanniker ved domkapitlet i Slesvig:
1. Lorents (Laurentius) Lund, nævnt 1454 og 1465.
 2. Luder Lund, han var 1438 hertug Adolfs kansler, død 1465 (v.i)
 3. Hinrich Lund, nævnt 1479, hans død omtalt 1506.
 4. Hartwig Lund (ikke nævnt i tingsvindet), omtalt 1479 og nævnt som død 1506.
- (Klaus Harms: Das Domkapitel zu Schleswig. Schriften des Vereins für schlesw.-holst. Kirchengeschichte. 1. Reihe. 7. Heft. Kiel 1914.)
- Af de nævnte kan Luder Lund næppe være bror til de øvrige, idet han nævnes som hertug Adolfs kansler allerede i 1438. Muligvis heller ikke Lorents, idet Hinrich og Hartwig Lunds far, Jørgen Lund, faldt i Ditmarsken i året 1500.
75. Efter Jacob Jessen: Stammtafel der Familie Schwelund in Flensburg. Stadtarch. Flensb. XII Hs. Lfnr. 1615. Bd. 7.
76. Retsprotokol d. 5. 9. 1597. Bd. 3, s. 303 og retsprotokol d. 30. 9. 1611. Bd. 5, s. 70. Stadtarch. Flensb. A 34.
77. Marten Swelunds anden hustru hed frmtl. Cathrine. Hun flyttede efter mandens død til Helsingør, hvor hun omtales 1614. (Jacob Jessen).
78. Louis Bobé: Slægten Ahlefelds Historie. Første Bind, s. 73.

R Å D M A N D H I N R I C H W I L L E M S E N I T Ø N D E R .

HINRICH WILLEMS(EN) (IV - 662)9

Hinrich Willemsen var købmand i Tønder. Som rådmænd nævnes han fra 1576.

Han døde i Tønder d. 17. marts 1601. Der vides ikke meget om hans herkomst, men han er formentlig født i Tønder, hvor han havde såvel broder som søster.

Han besad en ejendom på halvanden stav i Østergades sydside, umiddelbart indenfor Østerport i Tønder.

Ifølge matriklen fra 1562⁽¹⁾ boede da Hans Farver på stavnen. Han nævnes allerede i en skatteliste fra 1537 (Hans Verwer).⁽²⁾ Andetsteds i nævnte matrikel er Henrich Willemsen opført for ejendommen.⁽¹⁶⁾

Da den Willem Willemsen, der også kaldes Willem Farver og som nævnes som medlem af fastelavnslavet i Tønder 1555, 1564 og 1572,⁽¹⁰⁾ frmtl. er en broder til Henrich Willemsen, kunne det tænkes, at de var sønner af ovennævnte Hans Farver, hvis navn vel i så tilfælde har været Hans Willemsen.

Nævnte Willem Willemsen var gift med Agathe, der i andet ægteskab fra 16. sept. 1582 var gift med Matz Petersen.⁽⁹⁾ Han var købmand i Tønder.

En søster til Henrich Willemsen - hendes navn kendes ikke - var to gange gift. Anden gang var hun gift med rådmænd Jasper Petersen.⁽³⁾

Jasper Petersen var født i Rørkær, og var formentlig søn af den Peter Jespersen, der 1543 nævnes blandt Anna Brockenhus's fæstere i Rørkær.⁽¹¹⁾ Han skal have gjort tjeneste ved hoffet og have været ridefoged på Sjælland. Senere bosatte han sig i Tønder, hvor han blev rådmænd og ret velhavende. Hans ægteskab med Henrich Willemsens søster var barnløst. Hun havde været gift en gang tidligere, også dette ægteskab var barnløst. Jasper Petersen blev anden gang gift med Anna Hansdatter, en datter af herredsfoged Hans Nissen, Hajstrupgård. (I øvrigt se afsnittet "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård").

Jasper Peter^{sen} skriver 1588 til hertug Philip på Gottorp, at der mellem ham og svogeren Henrich Willemsen er opstået misforståelser og "vidtløftigheder". I et brev, dat. Slottet i Tønder d. 6. maj 1588, til rådet i Tønder skriver hertugen, at det ville være det bedste, om denne sag kunne ordnes i mindelighed, uden vidtløftig rettergang.⁽¹¹⁾

Som forligsstiftere udpegede Henrich Willemsen sognepræsten, Andres Thomsen, og Peter Werkmeister. Jasper Petersen udpegede Peter Laurentzen og Claus Brun. De kom sammen himmelfartsdag i Jasper Petersens hus. Her sagde Jasper Petersen, at de selv ville forliges. Hvilket skete. Der oprettedes en kontrakt, som hr. Andreas underskrev. Forliget blev Gregorii dag 1588 indført i byens retsprotokol. ⁽⁸⁾

Det fremgår heraf, at uoverensstemmelserne mellem de to skyldtes nogle bortkomne sager "vnd sunsten", formentlig stammende fra Jasper Petersens første hustru, Hinrich Willemsens søster.

Henrich Willemsen betegnes ved sin død af præsten Peter Riggelsen i Hostrup i dennes kalender som "de vornehmste und rikeste borger der Stadt Thundern". ⁽⁷⁾

1582 forærede han en blomstret, rød fløjlsmessehagel til Tønder Kirke.

Henrich Willemsen døde d. 17. marts 1601 i Tønder. Han blev nedsat i den sydlige del af koret i kirken, som den første i den nye kirke. Over graven blev lagt en gravsten, der nu er opstillet i våbenhuset. Den betegnes som kirkens bedste. Stenen er genbrugt 1777 af familien Mundt. ⁽¹²⁾

På væggen over graven blev opsat et epitafium, dateret 1609. Man har fra en side ment, at det er udgået fra Hinrich Ringerincks værksted. Andre har ment, at det skyldes en Tønder-mester. Det er forsynet med malerier af Flensborg-maleren Jan van Enum. Storfeltets maleri er et motiv af Lucas Cranach, frmtl. fra den pattske Lybækker-bibel. ⁽¹²⁾

Topstykket viser den afdøde Henrich Willemsen med familie. Over Henrich Willemsens hoved er tegnet et rødt kors.

Ovennævnte Peter Riggelsen i Hostrup formoder i sine kalenderoptegnelser, at epitafiet er bekostet af svigersønnen Boy von der Wattering i Flensborg. (Bilag 2).

Hvad de afbillede personer angår må den knælende, ældre mand og den knælende kvinde være Henrich Willemsen og hustru. Den stående kvintil højre er frmtl. datteren Marine, gift von der Wattering. Den stående mandsperson overfor, længst til venstre, kunne være Boy von der Wattering. Den knælende mandsperson mellem Hinrich Willemsen og krucifikset er muligvis en søn (Baltzer Willems ?).

I sit testamente bestemte Hinrich Willemsen, at der skulle gives 400 mark til kirken og 100 mark til hospitalet (Armen Huse). Pengene stod i den tidligere stadssekretær Peter Jacobsens stavn. Senere meld-

te nogle af Peter Jacobsens kreditorer sig, og modtagerne måtte betale nogle af pengene tilbage.

Hinrich Willemsen var gift med MARINE (IV - 663). Hun var en datterdatter af borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og formentlig en datter af dennes datter Margrethe, gift med Anders Momsen i Tønder.

I øvrigt se afsnittene "Borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans slægt" og "Mom Andersen i Tønder og hans slægt".

Efter Hinrich Willemsens død blev stavnens ved Østerport solgt til borgmester Hans Werkmeister. Det kneb for Henrich Willemsens arving, Marine von der Wattering i Flensborg, at få den sidste del af købesummen udbetalt. Hun måtte føre flere retssager mod Hans Werkmeisters enke, Anna, desangående.

Et andet hus solgtes til Matthias Werkmeister. Også her kneb det med at få den sidste del af købesummen udbetalt. (I øvrigt se afsnittet "Familien von der Wattering i Flensborg").

Børn:

1. M a r i n e H e n r i c h s. (IV -331).
Marine blev d. 6. juli 1589 i Flensborg gift med Boy von der Wattering i Flensborg. Han var søn af Jacob von der Wattering og Catharina Paysen og var købmand og rådmand.
I øvrigt se afsnittet "Familien von der Wattering i Flensborg".
2. A n n a (H e n r i c h s). (Willemsdatter)
Anna blev d. 23. okt. 1595 gift med Peter Hansen, søn af borgmester Hans Petersen i Tønder. Det var Peter Hansens andet ægteskab. 1602 blev Anna bragt til Jejsing på grund af pesten. Der døde hun i barselseng.
I Hostrup kirkes "Mahn und Hebungsbuch"⁽¹⁶⁾ er følgende indført: "10 Riksdaler de Peter Hansen weg. sin vroue Anna Willemsdochter, so here im Kindelbedde Ao 1602 tho Jesingh affgestoruen, und in dieser Kerken begraven, der Kerken vorehret ewig up rente tho gedächnisse tho bliven."
Merkelig nok synes datteren Anna ikke at være afbildet på epitafiet i Tønder kirke.
3. B a l t z e r W i l l e m s ?
Muligvis er den Baltzer Willems (Ratker Fust Frauenvater), der 1633 er bosat i Flensborg og som sammen med Marine von der Wattering (Ratke Krusen Schwiegermutter) arver et hus i Flensborg efter Paul

Valentin. D. 3. febr. 1640 lod de huset, salig Hans Jacobsen Snedkers eller Junckers hus, lovbyde. Det lå i Rødegade. (5)

D. 8. juli 1633 havde Ratke Faust støvnet Harmen Hoe for gæld. Harmen Hoe erklærede, at klagerens svigerfader, Baltzer Willems, skyldte ham penge. Dertil sagde Faust, at han ikke hæftede for den gæld, svigerfaderen stiftede. (14)

Datter:

a. C a t h a r i n a (W i l l e m s).

En datter af Baltzer Willems, Catharina, blev første gang gift med provst og præst ved Mariekirken i Flensborg, Habacuc Meyer. Han var præst der fra 1604 til 1630. Han var fra Hervorden i Westfalen og havde første gang været gift med Anna Tiling, en datter af købmand i Flensborg Joachim Tiling.

Habacuc Meyer døde d. 23. febr. 1630.

Anden gang blev Catharina i 1631 gift med Ratke (Rotcher) Faust (Fust). Han var søn af købmand og rådmand i Hamm, Adam Faust, der var gift med Margarethe Eckholdt, en datter af borgmester Dietrich Eckholt i Vechta.

Rotcher Faust var købmand i Flensborg.

Ifølge bøderegeret for Flensborg 1633/34 fik han en bøde på 2 mark til kongen og staden, fordi han havde Tomes Iversen "övel uthgeschulden". Samtidig fik Tomes's kone ligeledes en bøde på 2 mark, fordi hun havde skældt Rotcher Faust ud. (15)

Bilag 1.

Hinrich Willems / Marine

Ludwig Andresen: Geschichte der Stadt Tondern bis zum dreissigjährigen Krieg (1627). Flensb.1939.

S.166: (das rote Messgewandt und das weisse Messhemd). Noch 1582 schenkt der Ratsverwandte Hinrich Willems der Kirche einen solchen neuen Chorrock von "rodt verblömbten Sammitt".

S.231: Das Epitaph des 1601 verstorbenen Willems zeigt den Stifter selbst noch in dem von der spanischen Mode bestimmten Kostüm des ausgehenden 16. Jahrhunderts. Über dem dunklen Anzug trägt er als Mantel einen schwarzen, halblangen und vorn weitoffenstehenden Überwurf mit heller Innenseite. Kennzeichnend ist ferner die noch weit bis in das 17. Jahrhundert hinein beliebte Halskrause.

S.265 ff.: Bürgermeister: 1551-60 Hinrich Nissen. Ratsverwandte: 1548-51 Hinrich Nissen - 1586-1601 Henrich Willems - 1550 Peter Redlefsen. Kirchenrechnungsführer: 1541 Peter Redlefsen. Amtsschreiber: 1540 Jacob von der Wettring - 1544-48 Hinrich Nissen.

S.48: (Vertretung auf dem Landtag). Auf dem Landtage in Flensburg im Mai 1590 waren der Bürgermeister Hans Petersen, der Ratsverwandte Heinrich Willemsen und der Stadtsekretär Peter Jacobsen anwesend.

S.176:(Gaver til hospitalet). 1608 Hinr. Willems 100 Gulden.

S.85:(Franciskanernes fordrivelse 1530 og klosterets nedbrydning).

Am 2. Februar 1543 hat Chr.III. seinem Amtsschreiber Jacob von der Wettringe den Klosterhof in dem Umfange geschenkt, wie ihn der Amtmann Iven Reventlow abgemessen hatte, ein Gebiet quer über den heutigen Mühlenweg hinweg zur Wiedau hinüber, den Grund der damals noch nicht bestehenden Wulfstrasse eingeschlossen. Jac.v.d.Wettringe, der in Flensburg gestorben ist, verkaufte am 1.Okt. 1551 diesen "toft und platz mit einem huse, so itzundt darup gebuwet van sostein vake lanck binnen Tundern, suden der Stadt gelegen, so etwan den grawen monnicken tho der tidt gehorich gewesen", "an lengde und brede, wo desulvige van baven beth nedden up den molenstrom itz begrepen, betunet und bepalet is", an Anna, die Witwe des Mathias Hansen. Schon zwischen 1546 und 1551 hatte J.v.d.Wettringe hier "ettliche waninge upgesettet", Buden zum Vermieten. 1560 gab es deren 8. Die Wulfstrasse war im Entstehen! Eine Kopie der Urkunde von 1543 im Stadtarchiv trägt den Vermerk - Kö. Christian begnadinge up de Wulfstrate - und in anderen dazu gehörigen Briefen findet sich der Vermerk: Bref up den Klosterhof / de nu Wulfstrate geheten ward.

Bilag 2.

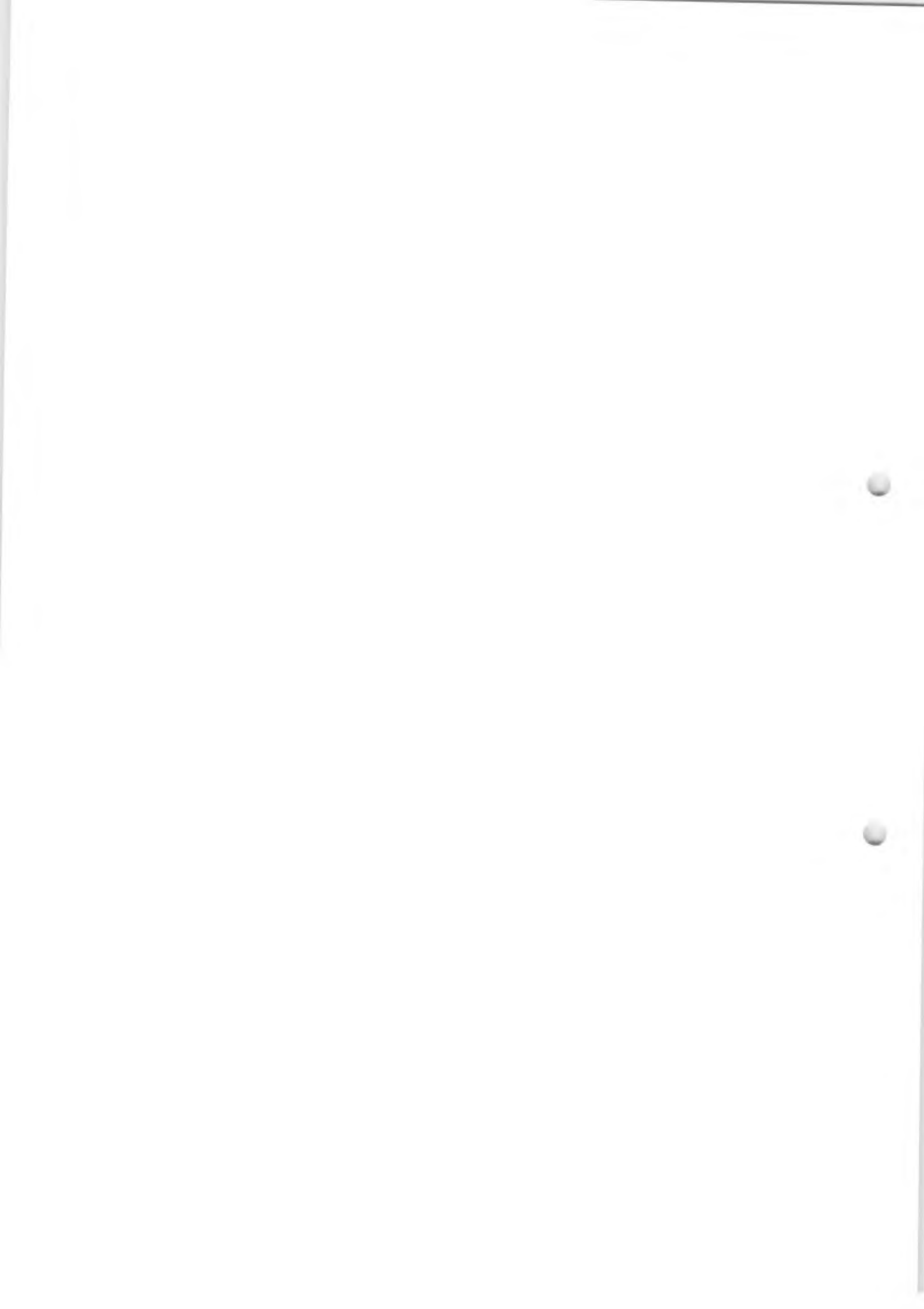


Topstykke af Hinrich Willemsens epitafium i Tønder kirke.
Nationalmuseet fot.

Noter og henvisninger til "Rådmand Henrich Willemsen i Tønder".

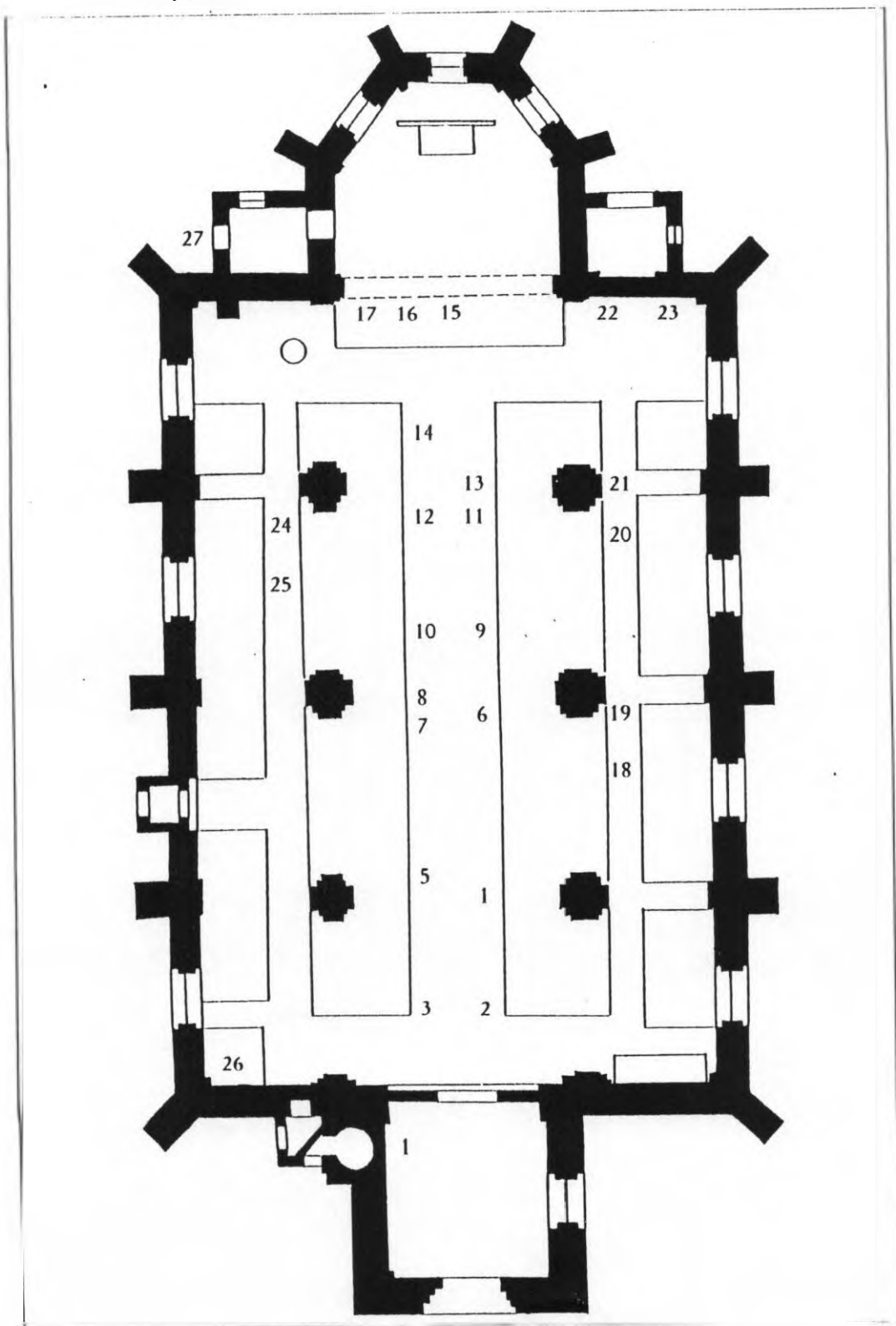
1. Land- und Deichregister 1562. Tønder byarkiv nr. 426. L.A.S.
2. Trykt i Ludwig Andresens "Bürger und Einwohnerbuch der Stadt Tøndern."
3. O.H. Møller. Tvl. nr. 172. Stadtarch. Flensb.
4. Indkomne breve 1550 - 1595. Tønder byarkiv nr. 109. L.A.S.
5. O.H. Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch. XII Hs Lf. nr. 454^I
Nr. 3612 og nr. 3626. Stadtarch. Flensb.
6. Tønder provstearkiv. L.A.S.
7. Ludwig Andresen: Geschichte der Stadt Tøndern etc., s. 274.
8. Retsprotokol Tønder 1573 - 1594. Retsbetjentark. nr. 1721. L.A.S.
9. Bue Kaa: Peter Hege Lund's almanakoptegnelser 1565 - 1613. Historisk Samfund for Ribe amt. 1976.
10. Ludwig Andresen: Geschichte der tøndernschen Fastnachtgelage und des Schützenkorps. Zeitschr. d. Ges. f. schlesw.-holst. Geschichte 1907, s. 375 ff.
11. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden.
12. Danske Kirker. Tønder. S. 66, 69 og 85.
13. Schötebuch nr. 3612 og nr. 3626. Jfr. ovenfor.
14. Gerichtsprotokoll. Bd. 10, pag. 128. A. 34. Stadtarch. Flensb.
15. Flensborg amsregnskaber 1633 - 34. S-film 2525. R.A.
16. Hans Farver nævnes endnu i 1573, da han giver en halv mark til Hospitalet. (Ludwig Andresen: Geschichte der Stadt Tøndern, s. 175. Flensburg 1939.

- Noter og henvisninger til "Rådmand Henrich Willemsen i Tønder".
1. Land- und Deichregister 1562. Tønder byarkiv nr. 426. L.A.S.
 2. Trykt i Ludwig Andresens "Bürger und Einwohnerbuch der Stadt Tøndern.
 3. O.H. Møller. Tvl. nr. 172. Stadtarch. Flensb.
 4. Indkomne breve 1550 - 1595. Tønder byarkiv nr. 109. L.A.S.
 5. O.H. Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch. XII Hs Lf. nr. 454^I
Nr. 3612 og nr. 3626. Stadtarch. Flensb.
 6. Tønder provstearkiv. L.A.S.
 7. Ludwig Andresen: Geschichte der Stadt Tøndern etc., s. 274.
 8. Retsprotokol Tønder 1573 - 1594. Retsbetjentark. nr. 1721. L.A.S.
 9. Bue Kaa: Peter Hegelunds almanakoptegnelser 1565 - 1613. Historisk Samfund for Ribe amt. 1976.
 10. Ludwig Andresen: Geschichte der tøndernschen Fastnachtgelage und des Schützenkorps. Zeitschr. d. Ges. f. schlesw.-holst. Geschichte 1907, s. 375 ff.
 11. Falkenstjerne og Hude: Sønderjyske Skatte- og Jordebøger fra Reformationstiden.
 12. Danske Kirker. Tønder. S. 66, 69 og 85.
 13. Schötebuch nr. 3612 og nr. 3626. Jfr. ovenfor.
 14. Gerichtsprotokoll. Bd. 10, pag. 128. A. 34. Stadtarch. Flensb.
 15. Flensborg amtsregnskaber 1633 - 34. S-film 2525. R.A.
 16. Hans Farver nævnes endnu i 1573, da han giver en halv mark til Hospitalet. (Ludwig Andresen: Geschichte der Stadt Tøndern, s. 175. Flensburg 1939.
 17. Ifølge Ingolf Haase (Kristkirken i Tønder 1592-1992. Udgivet af Tønder menighedsråd 1992, s. 100) - Bilag nr. 4. - blev Henrich Willemsen og Marine begravet i kirkens midterskib. Se bilag.



Ingolf Haase: Kristkirken 1592 - 1992. Udgivet af Tønder Menighedsråd 1992.

Oversigt over kirkens gravsten og deres placeringer



1. O. 1630-50. Gråblå kalksten med sekundær indskrift fra 1750 over rådmand Augustin Garmsen og dennes efterkommere.

2. 1600-tals sten. Gråblå kalksten, sekundært anvendt 1787, med indskrift over rådmand Casper Schmidt.

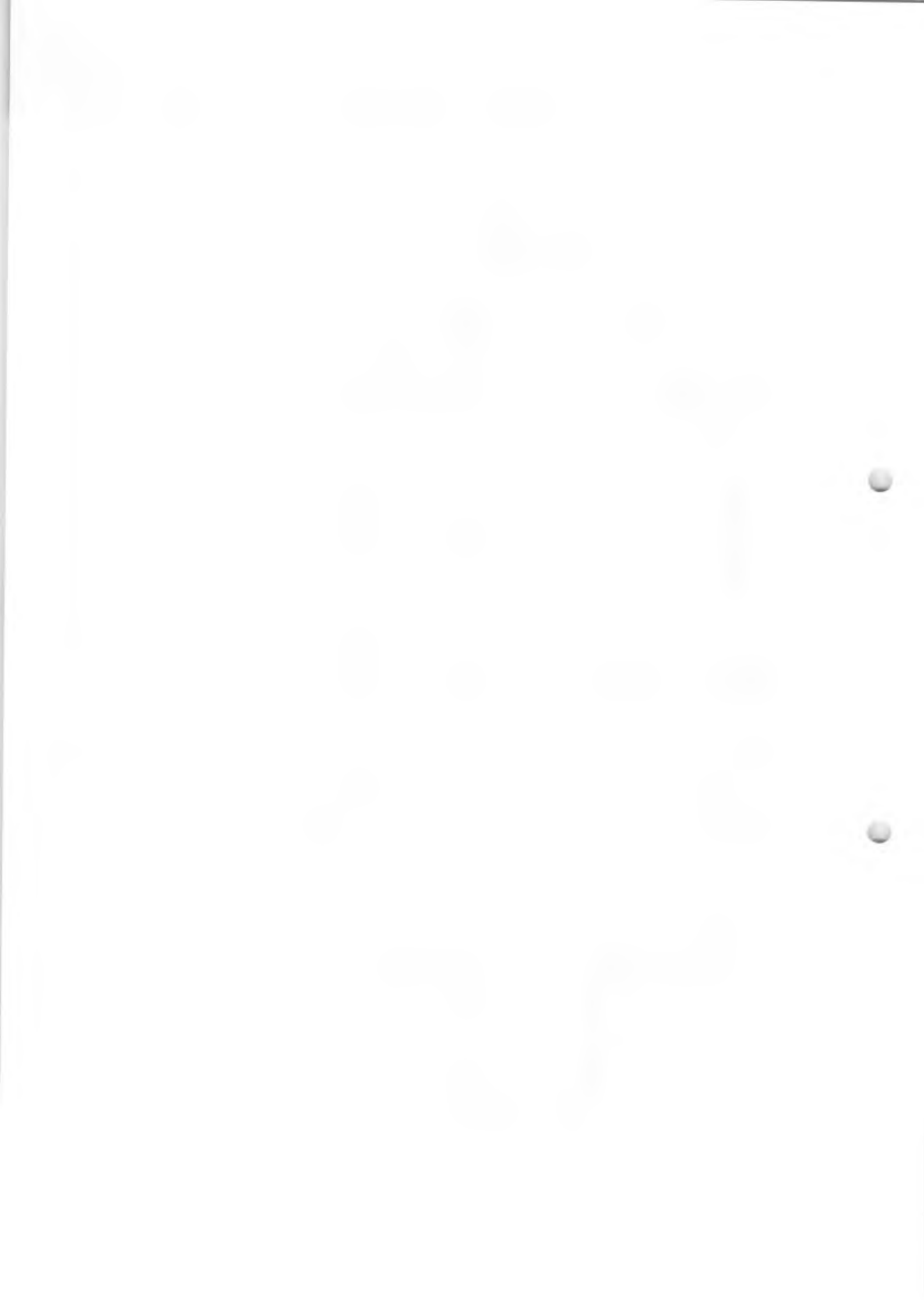
3. 1600-tals sten. Gråblå kalksten med engle og skjoldmotiv. Indskriften ulæselig.

4. 1761. Rød Gotlandsk kalksten med kronede monogrammer (S W og A E W - uidentificerede).

5. 1700-25. Hvid kalksten med ulæselig indskrift. I portalfeltet ses en gengivelse af Kristi opstandelse.

6. 1601. Gråblå kalksten over Henrich Willems og hustru Marine.

7. ? sidst benyttet i 1778. Rød- og blåflammet gotlandsk kalksten med sekundær indskrift over Hans Detlefsen og dennes efterkommere.



lem af fastelavnslavet i 1562.⁽⁶⁾

Han var gift med Cathrine Hansdatter, der døde i Tønder d. 8. sept. 1608. Hun var datter af Hans Jensen, købmand i Tønder, nævnt 1562,⁽³⁾ og Cathrine, død i Tønder 1564, en datter af Peter Redlefsen (IV - 610) og Marine (IV - 611). Hans Jensen var anden gang gift med Lucie (Nissen), død 1586.⁽⁶⁾

I Tønder kirke findes et epitafium over Thomas Andersen og hustru Cathrine. (Bilag 2).

Børn:

1. Marine (Thomasdatter).

Marine Thomasdatter var født ca. 1573 og døde i Tønder d. 12. nov. 1643, 70 år gammel.

Gift 1589 med rådmand Laurens Petersen, der var født i 1562 og døde d. 23. juni 1618. Han var søn af "den berømte købmand" (Jacob Fabricius),⁽⁷⁾ Peter Matzen, der i 1577 blev rådmand, og som 1578 skænkede kirken en forgyldt kalk og 100 mark lb. Han var "en god, from mand, der omkom på havet mellem Tønder og Sild" (Jacob Fabricius)⁽⁷⁾

I ægteskabet fødtes der 9 børn, hvoraf de 3 døde unge, følgende kendes:

a. Botel, født 1595, død i Tønder d. 13. april 1661.

Gift d. 18. nov. 1610 med rådmand i Tønder, Berend de Behr, født nov. 1582, død d. 15. marts 1661, søn af købmand i Tønder, Lütke de Behr og Marine.

Børn:⁽²³⁾

aa. Ludolph de Behr. Licentiatus juris utriusque, advokat i Tønder. Død 1682, begravet d. 30. marts.

bb. Marine de Behr, født 1611, død d. 27. juni 1643.

Gift 1. gang med købmand Franz von Lahr, død før 1624.

Gift 2. gang febr. 1639 med købmand i Tønder Josias Kiel, født 1596, død d. 24. juli 1673. (I øvrigt se: "Flensborg - Rudbøl - Tønder-slægten", s. 308).

cc. Botilla de Behr. Gift med Heinrich Schallichius, bysekretær og advokat i Tønder, død d. 4. maj 1648.

Han var første gang gift med Dorothea, død 1643 eller 1644.

dd. Catharina de Behr, født 1613, død d. 30. juni 1669 i Tønder.

Gift med rådmand i Tønder Christian Thomsen, født ca. 1596, død d. 23. juni 1669.

ee. Lucie de Behr, født 1617, død d. 5. juni 1643.

Gift med Johann Schlick fra Minden.

ff. Agathe de Behr, død 1675, begravet d. 19. april.

Gift med Hermann von Langenberg, der tog borgerskab i Tønder d. 21. nov. 1635. Død d. 28. juli 1673, 70 år gammel.

gg. og hh. to døtre død tidligt.

b. Margrethe. Gift med Claus Cordes i Buchhorst i Lauenburg.

2. A n d r e a s T h o m s e n (d.y.).

Andreas Thomsen den yngre blev født i Tønder i 1576 og døde sst.

d. 22. juni 1624. Han var købmand og rådmand i Tønder. 1601 blev han idømt en bøde på 200 daler for at have slået sin unge hustru. (18)

Han var gift med Magdalene de Behr, født 1576, død i Tønder d. 23. aug. 1662, datter af Lütke de Behr og Marina.

Andres Thomsen var fadder i Sønderborg d. 1. april 1623, da amtsforvalter Hans Jebsen og Cathrine, født von der Wattering, lod datteren Dorothea døbe. Andreas Thomsen var frmtl. fætter til Cathrines moder, Marine von der Wattering, født Hinrichs, fra Tønder (IV - 331) (jfr. III 2.)

Børn:

a. Thomas Andersen, død i Tønder d. 3. marts 1654. Borgmester i Tønder fra 1637 til 1654.

Gift med Anna Preuss, der var født 1614 og døde 1670. Hun var datter af amtsskriver Lucas Preuss og Margrethe Iwersen.

Anna var anden gang gift med Hans Kallesen, husfoged i Aabenraa.

Børn:

aa. Thomas Andersen, født 1646, død 3 år gammel.

bb. Johannes Andersen, død 2 år gammel.

cc. Lucas Andersen (Ambders), død 1692, begravet d. 28. aug. Kornskriver på Gottorp, senere borgmester i Tønder fra 1681 til 1692.

b. Cathrine Andersen, født 1599 i Tønder, død 1636 på Fresmark i Aventoft sogn. (10)

Hun blev 1616 gift med forpagter af Foggebøl og Fresmark, Detlef Carstensen, der var født 1597 i Vollerup (?) og døde i Ly-

bæk d. 18. nov. 1645. Han var søn af Karsten Hansen, der først var bosat i Vollerup, senere på Foggebøl. Han var gift med Ingeborg. Karsten Hansen var søn af herredsfoged i Slogs herred, Hans Nissen (IV - 304) og Marine Petersdatter (IV - 305).
(I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård.")

Børn:

- aa. Magdalene Detlefsdatter, født 1623, død 1684.
Gift 1. gang 1647, 14 dage efter påske, med Johann Preuss, der var født d. 28. febr. 1619 og døde i Tønder d. 13. nov. 1674. Han var søn af Lucas Preuss, der var født i Nertz (Nerritz) ved Oldesloe d. 6. dec. 1581. Lucas Preuss var gift med Margrethe Iversen fra Ejdersted. Johann Preuss blev 1647 digefoged i Gudskogen, 1649 landfoged i Horsbøl herred, 1665 diggreve og 1669 borgmester i Tønder. Han byggede det nuværende apotek i Tønder. Der er bevaret ligprædiken over ham selv, hans hustru og over hans fader. Magdalene blev anden gang gift med Nicolai Fries, der døde i 1679. Han var fysikus i Tønder.
- bb. Thomas Detlefsen, død 1681. Han var landfoged i Bøking herred og fra 1669 diggreve.
Gift 17. april 1664 med Metta Preuss, der var født d. 15. nov. 1649 og døde d. 7. maj 1674. Hun var datter af Peter Preuss, landskriver og borgmester i Tønder, og Laureta de Behr. Peter Preuss var halvbroder til Johann Preuss, gift med Magdalene Detlefsdatter, og født i Lucas Preuss's andet ægteskab med Metta, datter af borgmester Karsten Kallesen i Flensborg.
- cc. Andres Detlefsen (?), død 1652.
- dd. Ingeborg Detlefsdatter. Hun var første gang gift med sit næstsøskendebarn, Nis Hansen i Havervad, der døde i 1659. Han var søn af herredsfoged og ridefoged i Hviding herred, Hans Andersen på Havervadgård, og Mette Jespersdatter fra Tønder.
Gift anden gang (efter 1657) med Hinrich von Hatten (det

var dennes andet ægteskab). Han var borgmester i Tønder og søn af landkansler Hinrich von Hatten. Han døde i Tønder d. 16. juli 1679.

(I øvrigt se afsnittet: "Herredsfogedslægten på Hajstrupgård").

- c. Laurentz Andersen, født 1606, død d. 25. juli 1671. Rådmand i Garding.

Gift med Rebecca von Münden, født 1608, død d. 28. okt. 1649.

- d. Magdalene Andersen, født 1611, død d. 7. febr. 1645.

Gift med Michael Gude, død i Rendsborg 1659, sognepræst i Rendsborg 1649 - 1659, søn af købmand i Rendsborg, Jacob Gude, og Katharina Oppermann.

Michael Gude var 2. gang gift med Anna Niehusen.

- e. Andreas Ambders (Andersen), født i Tønder d. 29. sept. 1613, død i Burkal d. 23. nov. 1687.

Sognepræst i Burkal 1651 - 1687.

Gift 1. gang d. 5. nov. 1643 med Margrethe Mauritius, født d. 12. maj 1613, død d. 21. jan. 1649, datter af rektor i Tønder, senere sognepræst i Brede, Johann Mauritius.

Gift 2. gang d. 16. okt. 1650 med Elsabe Karstensdatter, født d. 11. dec. 1633 i Tønder, død d. 10. jan. 1675 i Emmelsbøl, datter af købmand og kæmner i Tønder, Karsten Jensen, og Gyde Frøddesdatter Schmidt.

(Se afsnittet: "Flensborg - Rudbøl - Tønder-slægten", s. 292).

Barn af første ægteskab:

- aa. Andreas Ambders, født d. 3. nov. 1647 i Burkal, død d. 20. aug. 1694 i Nibøl. Diakon i Nibøl fra 1675 til 1694.
 Gift 1. gang d. 25. jan. 1676 med Maria Asbahr, død d. 2. april 1685, enke efter diakon i Nibøl, Friedrich Flor, der døde i 1675.
 Gift 2. gang d. 15. juni 1686 med Dorothea Boethius, født d. 14. sept. 1665, datter af sognepræst i Galmsbøl, Bernhard Boethius.
 Hun var 2. gang gift med Peter Axen, der døde i 1725, sognepræst i Nibøl.

Børn af 2. ægteskab:

- bb. Margrethe Ambders, født d. 13. dec. 1653 i Burkal.
 Gift d. 14. juni 1670 med Ernst Friedlieb, født i Oldenburg i Holsten, død i Emmelsbøl i 1693.
 Sognepræst i Emmelsbøl 1665 - 1693.
- cc. Karsten Ambders, født d. 12. jan. 1655 i Burkal, død sst. d. 28. nov. 1655.
- dd. Anna Magdalene Ambders, født d. 22. nov. 1656 i Burkal, død d. 30. aug. 1725 i Stubbæk.
 Gift 1673 med Johannes Lohmann (hans andet ægteskab). Han var født i Uge og døde i Stubbæk, Ensted sogn d. 10. okt. 1717. Han var søn af Eskel Hansen Lohmann, sognepræst i Uge fra 1651 til 1674, og Maria, datter af Nis Petersen, Lysholm, Burkal sogn.
 Johannes Lohmann var 1. gang gift med Margaretha, der døde d. 24. dec. 1672. Hun var datter af bager i Aabenraa, Barthel Sarow, samt enke efter Joh. Iversen.
- ee. Gude Ambders, født i Burkal d. 17. nov. 1657, død d. 25. juli 1725 i Dagebøl.
 Gift 1. gang d. 9. maj 1681 med Laurentius Ewald, der var født i Lændemark, Bylderup sogn, d. 1. okt. 1643 og døde i Dagebøl d. 13. nov. 1698. Sognepræst i Dagebøl fra 1668 til 1698. Han var frmtl. søn af sognepræst i Bylderup, Enevold Lauridsen, og Katharina Prætorius.
 Laurentius Ewald havde i sit 1. ægteskab været gift med Lucia (Brodersdatter), der døde i 1679. Hun var datter af Broder Andersen i Flensborg.
 Gift 2. gang d. 25. juli 1699 med Laurentius Møller, der var født i Flensborg d. 18. okt. 1665 og døde i Dagebøl d. 25. juli 1727. Sognepræst i Dagebøl fra 1699 til 1727.
 Han var søn af sognepræst i Eggebæk Olaus Møller og Christina Breckling.
- ff. Catharina Ambders, født d. 16. dec. 1658 i Burkal.
 Gift 1. gang d. 9. maj 1681 med Friedrich Fabricius, der var født i Varnæs i 1651 og døde i Rinkeæs i 1689. Han var sognepræst i Rinkeæs fra 1681 til 1689 og var søn af sognepræst i Bylderup og Varnæs, Peter Fabricius, og Maria Andreasdatter (Jacobsen).

- Gift 2. gang d. 22. juli 1690 med Christian Lund, født 1665 i Ladelund, død i Rinckenæs d. 3. nov. 1724.
Sognepræst i Rinckenæs fra 1690 til 1724.
- gg. Christian Ambders, født d. 23. dec. 1660 i Burkal, død sst. d. 23. dec. 1725.
Adjunkt hos faderen i Burkal i 1686, sognepræst sst. fra 1687 til 1725.
Gift d. 23. juni 1689 med Birgitte Margrethe Hoyer, født 1673, død d. 19. okt. 1760, datter af sognepræst i Karlum, Andreas Hoyer, og Catharina Brekling.
- hh. Elsabe Ambders, født d. 15. jan. 1662 i Burkal. Død i Brøns i 1725, begravet d. 13. marts.
Gift d. 4. nov. 1684 med Matthias Lange, Havervadgård, herredsfoged i Hviding herred. Han var født i Flensborg i 1644 og døde i Havervad, Brøns sogn, d. 14. febr. 1726.
Matthias Lange var første gang gift - d. 25. nov. 1680 - med Mette Hansdatter Outzen, der var født i Brøns og døde samme sted d. 30. aug. 1681. Hun var datter af Hans Outzen og Dorthea Jensdatter.
- ii. Marina Sophie Ambders, født d. 24. okt. 1663 i Burkal.
Gift med Georg Autzen (Outzen), død 1723 i Aventoft.
Sognepræst i Aventoft fra 1694 til 1723.
- jj. Johan Bernhard Ambders, født d. 4. dec. 1664 i Burkal, død maj 1746 i Vesterland på Sild. Sognepræst i Vesterland fra 1696 til 1746.
Gift 1. gang med Marina Andersen, datter af købmand i Tønder, Christian Andersen.
Gift 2. gang d. 2. okt. 1703 med Catharina Brekling, en datter af kammerassessor Hermann Brekling i København.
- kk. Thomas Ambders, født d. 15. marts 1666 i Burkal, død sst. d. 3. juni 1666.
- ll. Anders (Andreas) Ambders, født d. 26. maj 1668 i Burkal, død 1733 på Rømø.
Sognepræst på Rømø fra 1693 til 1733.
Gift 1. gang med Mette Aarhus, datter af rådmænd i Svendborg, Peder Simonsen Aarhus, og Anna Køler (Colerus). Hun

var enke efter Søren Christensen Aagaard, sognepræst på Rømø fra 1677 til 1693.

Gift 2. gang med Dorothea Lange, datter af herredsfoged Matthias Lange i Havervad, Brøns sogn.

D. 26. sept. 1737 fæstede Dorte Ambders et nyopført hus på Rømø. Det var at regne for et kvart kåd.

mm. Herleg Ambders, født d. 23. aug. 1669 i Burkal, død sst. d. 2. sept. 1669.

f. Berend Andersen (Ambders), født d. 12. aug. i Tønder, død 1552 i Golding i Kurland.

3. Cathrine Thomasdatter (Andersen). Cathrine Thomasdatter blev født i Tønder d. 12. aug. 1581 og døde sst. d. 8. juni 1624.

Gift 1597 med Lübbert Wydow, der døde d. 26. maj 1628 i Emden af pest, på flugt for de kejserlige tropper under Wallenstein. Han blev begravet i Tønder i 1630. Hans familie skal stamme fra Holland. Han nævnes i 1611 i en skatteliste for Tønder. Han boede i en ejendom i Østergade i Tønder, som i 1562 ejedes af Peter Redlefsens enke, Marine, og senere af sønnen Redlef Petersen. Lübbert Wydow har fået huset med hustruen Cathrine, hvis moder, Cathrine Hansdatter, var datter af Hans Jensen og Cathrine Pedersdatter, en datter af den ældre Peder Redlefsen. I øvrigt se afsnittet: "Peter Redlefsen i Tønder og hans børn", s. 167.

1624 var Lübbert Wydow rådmand i Tønder. 1624 var han medstifter af sangerpulpituret (Lettner) i Tønder kirke.

Der er bevaret en ligprædiken over Cathrine Wydow. (1624)

Børn:

a. Thomas Wydow. Han var ved moderensdød i købmandslære i Hamborg.

b. Hans Wydow. Han nævnes d. 1. sept. 1621⁽²¹⁾ som formynder for sin søster Margrethe, enke efter Bernd Ubbing.

Hans Wydow var, som broderen Thomas, i 1624 i købmandslære i Hamborg. 1629 blev han borger i Tønder.

Han var gift med Kathrine Kohlblatt fra Kiel, født 1610, død d. 2. juni 1671.

c. Margrethe Wydow, født 1602, død d. 31. marts 1671 i Tønder.

Gift med Bernd Ubbing, født 1579 i Flensborg (?), død d. 28.

i Tønder. Han blev borger i Tønder i 1610 og var rådmænd fra 1632.

Epitafium i Tønder kirke med våben og husmærke.

Bernd Ubbing var første gang gift med Marine, datter af rådmænd Jesper Petersen og Anne Hansdatter fra Hajstrupgård.

- d. Johannes Wydow. Han var 1619 student i Rostock, 1627 i Orleans. Senere præst. Død 1679, begravet i Tønder d. 4. nov. 1679.
- e. Peter Wydow. Formentlig bosat i Hamborg.
- f. Löbert Wydow.
- g. - h. Søn og datter død tidligt.

4. A n n a T h o m a s d a t t e r (A n d e r s e n).

Anna Thomasdatter døde d. 14. marts 1615.

Gift med rådmænd Simon Petersen i Husum. Simon Petersen var født i Husum d. 10. nov. 1571 og døde sst. d. 7. dec. 1613. Han var søn af købmand og rådmænd Peter Nickelsen eller Petesen (Petraus) d. m. og Elsabe Hochgreve.

En søster til Simon Petersen, Anna, var gift med Ilay Lützen, der 1605 dræbte Ratke Kruse (IV - 328) i Husum.

I øvrigt se afsnittet: "Familien Kruse fra Husum".

Børn:

- a. Peter Petersen junior (Peter Simonsen, Simensen). Han var gift med Agathe, der døde i 1615 og begravedes d. 20. marts. Hun var datter af stiftsfoged i Rødemis, Iven Aggesen (Axen) og Arlich. Se bilag nr. 3 til afsnittet: "Poppe Boingk i Bredsted, s. 516 A.
- b. Elisabeth Petersen (Simonsen). Gift med Hinrich Reckel.
- c. Agathe Petersen (Simonsen), født d. 12. juni 1610 i Husum og død d. 19. maj 1647 i Flensborg. Hun blev d. 24. juli 1631 gift med Otto Beyer, rådmænd og senere borgmester i Flensborg. Han var født der d. 14. april 1602 og døde sst. i 1653 og begravedes i Mariekirken d. 14. april. Han var søn af borgmester i Flensborg, Carsten Beyer, og Lucia Selmer. Otto Beyer var 2. gang gift d. 12. nov. 1649 i Flensborg med Catharina, en datter af Dietrich Faust og Hille Ubbing.

d. Andreas Petersen (Simonsen).

e. Catharina Petersen (Simonsen).

5. H a n s T h o m s e n.

Hans Thomsen blev født i Tønder d. 12. dec. 1587 og døde sst. d. 26. april 1650.

Han tog borgerskab i 1612. 1617 blev han kæmner, 1619 rådmænd og han var borgmester i Tønder fra 1637 til 1650.

Gift d. 11. sept. 1608 med Christina, datter af husfoged, senere rådmænd i Tønder, Matthias Tüchsen, og Marina.

Christina var født d. 15. juli 1590 og døde d. 16. marts 1667 i Tønder. 1627 flygtede hun, da de kejserlige tropper nærmede sig Tønder, over havet til Emden med 8 børn. Først 1629 vendte hun tilbage. ⁽¹¹⁾

Børn:

a. Catharina, født d. 15. april 1610 i Tønder, død sst. d. 19. juli 1652.

Gift d. 18. okt. 1635 i Tønder med Bernhard Mauritius (Moritzen), født i Tønder i 1605, død sst. d. 6. aug. 1652.

Sognepræst i Tønder fra 1634 til 1652., fra 1637 tillige provst. Han var søn af sognepræst i Tønder, Johann Bernhardsen Mauritius og dennes 2. hustru, Anna, en datter af rådmænd Jesper Petersen og Anna Hansdatter fra Hajstrupgård.

Børn:

aa. Anna Mauritius, født d. 2. okt. 1636 i Tønder, død sst. d. 26. dec. 1675.

Gift d. 28. august 1653 med Stephan Kenckel, født d. 13. marts 1624 i Flensborg, død d. 8. april 1691 i Tønder.

Han var søn af købmand i Flensborg, Stephan Kenckel og Catharina Klöcker.

Han var sognepræst i Tønder fra 1652 til 1691.

Stephan Kenckel var 2. gang gift med Elisabeth Ouwens fra Flensborg, enke efter Wolfgang Ouw, præst i Flensborg.

bb. Johannes Mauritius, født i Tønder, død 1696 i Hostrup.

Sognepræst i Hostrup fra 1666 til 1696.

Gift med Ingeborg Claudia, datter af sognepræst i Hostrup, Paul Claudius (IV - 78) og Herleg Laurensdatter (Jensen) (IV - 79) i Tønder.

I øvrigt se afsnittet: "Præsteslægten fra Emmerlev".

- b. Thomas Hansen (Thomsen), født d. 2. maj 1612 i Tønder, død d. 6. juni 1632 i Hamborg.

Han var i købmandslære i Hamborg.

- c. Hans (Johannes) Thomsen, død i Tønder 1691, begravet d. 8. nov.

Han var købmand og rådmand i Tønder.

Gift 1. gang med Marina, født i 1615, død d. 5. marts 1652.

Gift 2. gang d. 26. nov. 1654 med Beata Thomsen, født i 1634, død i okt. 1661. Hun var datter af rådmand i Tønder, Christian Thomsen, og Catharina de Behr.

Børn:

- aa. Thomas Thomsen, død ugift.

- bb. Johannes Christian Thomsen, født ca. 1646 i Tønder, død d. 10. maj 1705 i Wyk på Før. Han var sognepræst ved St. Nicolai på Før fra 1674 til 1705.

Gift med datter af sognepræst ved St. Nicolai, Henning Henningsen, og enke efter sognepræst sst., Johannes Lilius

- cc. Marine Thomsen.

Gift 1. gang d. 19. juli 1683 med kgl. dansk ingeniør Gerhard Rige.

Gift 2. gang med rektor Hanefeld.

- d. Marine Thomsen, født d. 10. aug. 1616 i Tønder.

Gift 1642 med Johannes Lassæus (Lassen), der døde i Tønder i 1689 og begravedes d. 28. febr.

Han tog borgerskab i Tønder i 1612 og var senere rådmand sst.

Børn:

- aa. Christine Lassen, født 1643.

- bb. Hans Lassen, født 1644.

- cc. Hanna Lassen, født 1646.

- dd. Hans Lassen.

- ee. Berend Lassen (Bernhard Lassæus), stud theol.

- e. Christine Thomsen, født d. 13. marts 1620 i Tønder, død sst. d. 3. april 1622.
- f. Matthias Thomsen, født d. 3. febr. 1621 i Tønder.
Forvalter på Lille Amager ved København. 1667 "kgl. pensionær" på Priorskov på Lolland.

Børn:

- aa. Johannes Thomsen, død 1737 uden livsarvinger.
Han var amtsforvalter og kammerråd ved Aalborg.
- g. Andreas Thomsen, født d. 29. april 1623 i Tønder, død sst. d. 27. sept. 1681. Han var købmand og betegnes som "fornem borger".
Gift 1. gang d. 7. sept. 1651 med Botilla Thomsen, født i april 1633 i Tønder, død sst. d. 1. sept. 1659.
Hun var datter af rådmand i Tønder, Christian Thomsen, og Catharina de Behr.
Gift 2. gang d. 30. maj 1671 med Agnete Wydow, der døde d. 31. dec. 1721. Hun var datter af Peter Wydow i Hamborg, der frmtl. er identisk med den s. 624 tidligere nævnte person af samme navn.

Børn:

- aa. Christian Thomsen, født d. 5. juli 1652 i Tønder, død sst., umiddelbart efter fødselen.
- bb. dødfødt pige d. 17. nov. 1654.
- cc. dødfødt dreng d. 2. juli 1659.
- dd. dødfødt dreng d. 19. marts 1672.
- ee. Hans Thomsen, født d. 13. sept. 1673 i Tønder. Død sst. d. 18. febr. 1675.
- ff. Peter Thomsen, født d. 15. nov. 1675 i Tønder, død d. 29. 1723 som toldforvalter i Wewelsfleth.
Gift d. 7. okt. 1709 i Wewelsfleth med Maria Magdalena Mohrmann, født d. 7. juli 1691 i Wewelsfleth. Hun var datter af toldforvalter sst., Friedrich Mohrmann.
- h. Laurens Thomsen, født d. 5. juli 1625 i Tønder, død sst. d. 24. juni 1629 af "pest".

i. Nicolai Thomsen, født d. 29. marts 1627 i Tønder, død 1680 i Flensborg. Nævnt 1667 som "fornem borger og 24er".

Børn:

aa. Johannes Thomsen, sekretær i Mårkær i Angel.

bb. datter, gift i Oldenborg.

cc. datter, gift i Oldenborg.

dd. datter, gift med dr. Lund i Aalborg (?).

III 2. MARINE ANDERSDATTER. (IV - 663)

En datter af Anders Momsen var frmtl. Marine, gift med rådmand og købmand i Tønder, Hinrich Willemsen (IV - 662).

I hvertfald var hun datterdatter af borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og Marine, forældrene til Andres Momsens hustru Margrethe.

(Jfr. kendelse i arveproces ved retten i Tønder d. 18. marts 1596).

I øvrigt se afsnittene: "Borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans slægt" og "Rådmand Hinrich Willemsen i Tønder".

Disse sider udgår.

Bilag til Mom Andersen i Tønder og hans Slægt.

Bilag 1.

Hansborg arkiv. S-film 1241. - R.A.

Durchlauchtlicher Hochgeborener forst gnediger Herr Eur. F.G. sindt meine vntertenige und plichtwillige Dienste in schuldige gehorsam alzeit Zuuor, gnediger forst und Herr. Ich armer betrübter elender Mann als eur F.G. gehorsame untertann kann ewe F.G. mein unglück des vnuersothenden Zugetragenn vnfalles mit betowrenn gemuet vngeclagett nicht lassen, wie sichs Zugetragen, das ich zu dem vnheil komme, wie dann auch eur. F.G. aus gemeinen gerüchte, ane Zweiffell auch woll bereidt wirdt furekommen sein, und gehortt habenn Mith seligem Erick emkssen, gott bessert welchen ich nicht weiss, das Ich ihnen Zuuor die tage meines Lebens Ehe gese- then, oder angesprochenn hette, eher ich ihnenn zu Liugem sathe, vnd von Ihme fuer, mith einem wagenn dathe ich mein guth uffgeladenn, und ehr mir nacheilett, mith einem gantz bosem vnchristlichem fuersatz, mich arme Mann von dem Leben zum tode zubrengenn das ich weder mith worttenn noch werckenn mein Leblank kegenn Ihnn nicht verwirgkt, oder einige ur- sache darzu gegebenn, das ehr solchenn bosshaftigenn mueth willen und gantz unchristlich fuernemens mith einiger besten- diger noth vermeintter geringer entschuligunge zugebrauchen einige ursache hette habenn können, das euer F.G. nicht an- ders Ihm grunde der warheit befinden sollen, vnd wie ich Nuehn gewahr wordt das ehr mir so nacheilte, kunnte ich wol gedenken das ehr nichts guettes ihm sinne weil ehr zu Liugem sich umb einen wortts willen, das ich doch uff seine frage meines von leinwandt gewirgkten underrogks halbenn mit guder beschedenheit andewort ane alle fueg vnd ursache sich mith schlahenn Zw mir nothigen woltte, darinne ihnen aber damals die anderen beiwesende gestraffet aggeholtten, bin Ich also gnediger fürst und Herr, ihme alss einenn burger kegenn einen von Adell billich ge--, auss dem wege gefaren, Ehr ist aber von seinem wagenn gesprungen und sein

schwerdt ausgezogen vnd mordelich zu mir angehauwen, do
 hab ich Ihnen eher ich mich noch Zuer wehre gestalde vmb
 friede gebettenn vnd umb gottes willenn angerueffenn sich
 besser zubedenkenn ich hette dho nichts kegenn Ihme ver-
 verwirgkt. Es ist aber mein flehelich bitenn vnd anruffen
 gantz vnfruchtbar gewesen vnd offentlich ausgeschrienn ich
 scholde von seinen henden sterbenn, vnd einen streich nach
 dem andern zw mir eingehawen vnd mich Ihnn beide hende vnd
 ihnn meine Arm gantz beschwerlich vorwundet vnd also funff
 mall vorwundett eher ich mich kegenn Ihme gewehret wie solchs
 alles mith der warheit darzuthuenn vnd zu beweisen ist die
 weil ich aber euserste Node vnd verderbenn vnd nicht anders
 alss denn leiblichenn tode vor meinen augen sahe Ich wider
 nach ihme welcher stich seine todwunde gewesen leider gott
 sey ess geclagett das ich denn betruettenn dach erlebtt
 mir vnd meinen armen Weib und kideren Zw mannicher betruett-
 ter Stunde Gott vergebe ihm seine sünde vnd mir die meinen
 zum Jungsten gerichtt so warlich aber ehr mich darzu gantz
 Nodwendich zum hochstenn vorursachtt vnd gedrungen Solchs
 alles Ewr f.g. mir meinen worttenn, nicht glaubenn sollenn
 besundernn es ist ann ewr f. g. mein vntertenigst bitt Ewr
 f.g. wollenn die leutte so darbey ann vnd vber gewesen vor-
 horrenn lassen vnd sich bey dehenn die warheit gnedichlichenn
 erkundenn so kann ich mir keinss Zweifelss machenn besun-
 dernn bin der trostlichenn unnterenichstenn Zuuorsichtt Ewr
 f.g. werdenn dises erbermlichenn vnfall mitt mir vonn wegen
 nottdrengender vnd vnuormidlicher vorursachunge eine gnedigs
 mitleidenn tragenn Ewr f.g. derhalbenn Ich zum unnterenigstenn
 anrueffe es wollen ewr f.g. mein gnediger furst vnd herr seinn
 vnd meine warhafftige unschuld gnedichlichenn Zw gemuett
 fuerenn der sachen lassenn vorhorenn von denn Jenigenn so
 hierrumb wissenschaft tragen wie gahr vnschuldich Ich arme
 betruettter Mensche Zw diesem vnfall geradenn vnd mich in
 Ewr f.g. schutz vnnd furstlichenn schirm gnedichlichenn neh-
 men vnd mich zu meinem armen vorlassenn weib vnd kiderenn
 widerumb kommen lassen vnd die vermeintten vorbott bey denn
 gerichtenn widerumb gnedichlichenn Cassiren vnd abschaffenn
 weil ich berichttet das derselbenn alle Innerstertt vnd vor-
 siegeldt sein sollenn des Ich Joh meines vorhoffens nicht
 vorschuldett vnd mir in dieser meiner billichenn bitt so

gnedigst seinn vnnd mir dieselbenn guetter so mir gott vnd
 ewr f.g. bissanher vnder Ihrem schutz gegonnett Zw notturfftig-
 ger Nharunge gebrauchenn lassen vnd mir Ihm gnediger betracht-
 tunge meiner hohen notturfftige Erbschaffter vorursachunge mei-
 ner warhaftigenn vnschulde vm sicher frey gleitte Zw Rechte
 gnediglichenn mieilenn dann ich trage kein scheu ihn solcher
 meiner warhaftgenn beweislichenn vnschultt dar lhnne mich in
 solchem fall nicht alleine die heilsame Rechte, besondern ahn
 Ihme selber auch alle natwrlische vornunfft vnd billigkeitt
 thuet entschuldigenn des verstorbenen freundschaftt dieses
 vnfalles halbenn darzu ich ich widder alle meinen willenn ane
 alle willen ane alle gegebenvrsache genoddrengett zw Rechte
 ihrer vermeinter ansprache nicht erlassen wollen Ihnen vff
 freien fuess zw Rechte stille zustehen vnd zw Jheder Zeit zw
 Rechte zuandworttenn dho aber auch Ewr f.g. alss mein Landes-
 furst vnd von gott gegebenenn obrigkeitt sich meiner in dieser
 meiner Noct vnd meiner vnschultt gnediglichenn annemen wollen
 vnd vorguett vnd rathsam erachtenn mich mith Ihnen zum guet-
 lichenn handlungstagk zuernennen geneiget weil ewr f.g. gne-
 digste wolmeinunge Ich auch nicht enthorenn vnd Ewr f.g. hier-
 mitt darumb in aller untertenigkeitt ersucht habenn vnd alles
 -- hirinne Ewr f.g. rechtmessigk vnd vor billich nach gelegen-
 heitt dieses falles erachtenn mogenn kegenn Ewr f.g. mich in
 allem geburlichem gehorsam unterteniglichenn vorhaltenn wie-
 wol ich hierzu Ihnn warhaftiger vnschuldet mith hoher Noct
 drangksall erbermlich zukomen Erkenne ess gott dem ew f.g.
 Ich in des Almechtigenn schutz mitt erbietunge meiner vnter-
 tenigste dienste lange gesundt bepfele vnd wes ich mich hier-
 uff zuvertröstenn bitte ich ew f.g. gnedige vnd zuerlessige
 andtwortt. Datum am tage Bartolomei Anno Liiij. (24. 8. 1554)

Ewr f g

Vnterteniger vnß
 gehorsamer
 vntertann

Anders Momsen

Bilag til "Mom Andersen i Tønder og hans Slægt".

Bilag 2.

I Tønder kirke hænger et epitafium over købmand Thomas Andersen og hustru Catharina.

Epitapiet har følgende indskrift:

In diesem gewölbten, von dem Weiland erbaren und wohlgeachteten Thomas Andersen und Catharina Thombsen für sich un den ihrigen erblich gekauften Begräbnis ruhen folgende ehrliche, christliche und dieser Stadt und Kirchen wohlverdiente Personen, erwartend der fröhlichen Auferstehung der Toten und freuden reichen Ersheining ihres Erlösers und Heilands Jesu Christi:

Thomas Andersen, vornehmer Bürger, † 2.5.1588, 45 Jahre alt.

Catharina Thombsen, † 8.9.1608, 56 Jahre alt.

Ratsverwandter Lorenz Petersen, † 23.6.1618, 56 Jahre alt.

Lübbert Wydow, † 26.6.1628, 70 Jahre alt.

Catharina Wydows, † 8.6.1624, 43 jährig.

Andreas Thombsen, vornehmer Bürger, † 22.6.1624, 48 Jahre alt.

Magdalena Andreses, † 23.8.1661, 85 jährig.

Bürgermeister Hans Thombsen, † 26.4.1650, 63 jährig und

Frau Christina Hanses, † 16.3.1667, 77 Jahre alt.

(senere tilføjet):

und bleibet auf der sämtlichen Kinder Beliebung mit vorerwähnten Personen diese Begräbnis gäntzlich beschlossen, soll auch von derselben Erben als Nachkommen niemand dazu bestattet, noch zu dem Ende von jemand eröffnet werden, bis Gott der Allmächtige durch die kräftige Stimme seines Sohnes diese zehn Körper hierfür rufen und zur ewigen Herrlichkeit auferwecken wird.

Noter og henvisninger til "Mom Andersen i Tønder og hans slægt".

1. Trykt i Ludwig Andresen: Einwohner- und Bürgerbuch der Stadt Tøndern, s. 160 - 162. Kiel 1937.
2. G. Kraack: Die Flensburger Geburtsbriefe. Nr. 18. Flensb. 1977.
3. Land- und Deichregister 1562. Tønder Byarkiv, nr. 426. L.A.S.
4. Privatarkiv nr. 544. Nansens optegnelser. L.A.S.
5. H.C.P. Sejdelin: Diplomatarium Flensborgense II, s. 649.
6. Ludwig Andresen: Geschichte des tondernschen Fastnachtgelages. Zeitschr. d. Ges. f. Schl.-holst. Geschichte. 37 Bd. 1907.
7. Jacob Fabricius's selvbiografi. Sønderjyske Aarbøger 1963, s. 19.
8. Carl Frederici: Die Nachkommen des Momm Andresen. Manuskript. L.A.S.
9. Tønder Byarkiv. Nr. 109. Indkomne breve 1530 - 1596.
10. Ludwig Andresen: Die Familie Preuss und ihre Zeit. Beiträge zur neueren Geschichte Tonderns, s. 33.
11. Ligprædiken af Stephan Kenckel. Schleswig 1667.
12. Bue Kaae: Peder Hegelunds Almanakoptegnelser 1565 - 1613.
13. Ludwig Andresen: Geschichte der Stadt Tøndern, s. 278. Flensb. 1939.
14. Ludwig Andresen og Jacob Fabricius.
15. Sejdelin II, s. 649 og Hans d.æ.'s arkiv. A. Kopibøger. Åbne breve og domme 1544 - 1560. R. A.
16. Retsprotokollen, Tønder. Retsbetjentarkivet. L.A.S.
- 17.
18. Ludwig Andresen (v.s.), s. 199. (Efter J. W. Nannsen).
19. Nogle har fremsat den formodning, at borgmester i Tønder, Karsten Andersen, muligvis kunne være en søn af Anders Nomsen. Det var han dog næppe. Andres Nomsen var født i 1512. Karsten Andersens første hustru, Agnete Froddesen, døde i 1547 (hvis ellers årstallet er korrekt aflæst på den noget medtagne "Dyrhussten"), og flere børn var da født i dette ægteskab.
I øvrigt se afsnittet: "Froddesen-slægten fra Toftum", s. 471.

B O R G M E S T E R T H O M A S J E P S E N I F L E N S -
B O R G O G H A N S S L Æ G T.

I. THOMAS JEPSEN (IV - 2654)

Borgmester Thomas Jepsen er nævnt første gang 1513 i Nicolaigildets regnskab.⁽¹⁾ 1514 nævnes han cum vxore Marrin i St. Laurentii gilde.⁽²⁾ Som rådmand nævnes han 1520,⁽³⁾ samt 1525 (Hellig legemsgildets formue).⁽⁴⁾

Thomas Jepsen var borgmester for St. Marie i Flensborg fra 1529 til 1541.

8. marts ¹⁵³⁷ solgte han på St. Marie sogns vegne badstuen ved siden af rådhuset til Engelke Kremer for 110 mark lb.⁽⁵⁾

"Anno 1513 gaf Thomas Jepsen den Ersamen Broder Petersen de Schotte vp dat huss dar he nu thor Tid suluest innewanth, dar Idde Frees thouorn wande, westen by Jens Lidichsen".⁽⁶⁾

Thomas Jepsen var gift med MARRIN (IV - 2655), som døde i 1539. Han selv døde i 1541. De blev begge begravet i Mariekirken, Graven blev 1634 af arvingerne solgt til Paulus Walther, diakon ved Mariekirken.⁽⁷⁾

Efter Thomas Jepsens død overdrog sønnerne Vincentius og Simon faderens hus til deres svoger Anders Momsen i Tønder. Det skete indenfor 4 tingstokke mandagen efter Marten Bisp 1547 (Bilag 1). Formentlig det samme hus blev mandagen efter St. Laurentii dag 1549 af Anders Momsen skødet til dennes svoger Laurens Boysen (Bossen), guldsmed i Flensborg. Det skete med "bevilling" fra Anders Momsens hustru (Thomas Jepsens datter) og med fuldmagt fra Vincentius og Simon Thomsen. (Bilag 2).

Børn:

1 . V i n c e n t i u s T h o m s e n .

Vincentius Thomsen overdrog som ovenfor anført mandagen efter Martini Episcopi 1547 på broderen Simons og egne vegne det fædrene hus til svogeren Anders Momsen i Tønder.

Endvidere nævnes han d. 28. marts 1549, da hertug Hans d. æ. i Kolding udsteder et stikbrev for Vincentius Thomsen mod Franz Frese og en vis Gregorius, Paul Paysens karl. De havde sammen med Frodde Frese, i Paul Paysens hus, dræbt Vincentius's broder Thomas. Frodde og Franz Frese var sønner af rådmand i Flensborg

Claus Frese. (Bilag 3).

2. S i m o n T h o m s e n .

Simon Thomsen nævnes i de ovenfor omtalte skøder.

3. T h o m a s T h o m s e n .

Thomas Thomsen blev i 1549 i Paul Paysens hus dræbt af Franz og Frodde Frese, samt af Paul Paysens karl, Gregorius. Franz Frese og Gregorius flygtede fra byen efter drabet. Frodde Frese synes hurtigt at have opnået "forsoning" (betalt mandebod) med den dræbtes slægt, da han forblev i byen. Det samme har formentlig også senere været tilfældet med Franz Frese. Han flygtede til Hamborg, hvor han senere var købmand og hurtigt synes at være kommet til velstand. (I øvrigt se: "Froddesen-slægten fra Toftum", s. 440).

4. M a r g r e t h e (T h o m a s d a t t e r) .

Margrethe (Thomasdatter) (IV - 1327) blev gift med rådmand Anders Momsen i Tønder. Se afsnittet: "Mom Andersen i Tønder og hans slægt".

5. A n n e (T h o m a s d a t t e r) v. II 5.

6. C a t h r i n e (T h o m a s d a t t e r) .

Cathrine (Thomasdatter) blev gift med købmand og rådmand i Tønder, Henrik Tomsleger. Han nævnes sidste gang i Tønder retsprotokol d. 12. juli 1578. Cathrine nævnes sidste gang i retsprotokollen d. 3. nov. 1594 (som værende i live).

Ifølge en matrikel fra 1562⁽⁸⁾ boede Henrik Tomsleger i Anders Momsens hus. De har frmtl. bestyret ejendommen for Andres Momsens faderløse børn. Senere overtoges stavnens af Anders Momsens søn, Thomas Andersen.

Efter Carhrines død opstod der strid om arven efter hende. D. 18. marts 1596 stævnedes Iver Preen, borger i Flensborg, Marine Henrichs (IV - 663), gift med rådmand Henrich Willemsen (IV - 662), Tønder. (Bilag 5).

Iver Preen repræsenterede sine børns, samt den afdøde Thomas Andersens børns interesser. Iver Preen mente, at børnene - eller rettere deres afdøde forældre, der som Marine Henrichs var søskendebørn til den afdøde Cathrine Tomslegers - måtte være arveberettiget efter Cathrine på lige fod med Marine Henrichs. Retten fastslog, at Marine Henrichs - efter lybsk ret - var enearving, som den eneste

søsterdatter til Cathrine Tomslegers, der endnu var i live. Børnene efter Marine Preens og Thomas Andersen kunne ikke arve, da deres moder, resp. deres fader, var døde før Cathrine Tomslegers. Marine Preens var datter af Thomas Jepsens datter Anne - Thomas Andersen var søn af Thomas Jepsens datter Margrethe, gift med Anders Momsen, Marine Henrichs var frmtl. ligeledes datter af sidstnævnte ægtepar.

II 5. ANNA THOMASDATTER.

Anna (Thomasdatter) døde i Flensborg d. 9. juli 1560.⁽⁹⁾

Hun var gift med guldsmed i Flensborg, Laurens Bossen (Boysen) d.æ. Det var Laurens Bossens andet ægteskab.

Laurens Bossen Goltsmyth var søn af Bo Hakensen. I "Vor Frue Kirkes indtægter"⁽¹¹⁾ hedder det "Laurens Goltsmyt - Bo Hakensens søn - Nu Marquart Wolders". Denne Marquart (Marcus) Wolders overtog gælden til kirken, samtidig med at han i 1550 overtog huset (se nedenfor).

Laurens Bossen var kirkeværge for St. Marie i 1551.

Han var gift 3 gange:

1. gang var han gift med Anna Tilsen (jvf. bilag nr. 4).

2. gang som ovenfor omtalt med Anne, datter af borgmester Thomas Jepsen.

3. gang med Cathrine Saxe, der døde d. 28. juni 1583 i Flensborg.⁽¹²⁾

Hun var ~~frmtl.~~ datter af rådmand Peter Saxe.

Cathrine blev 2. gang gift d. 8. okt. 1581⁽¹³⁾ med guldsmed Dirick Harmens. Han var første gang gift d. 24. nov. 1566 med Marine Malers, ifølge Reinhusen.⁽³⁸⁾ Dirick Harmens døde d. 14. marts 1592.⁽¹⁴⁾

Da svogeren Anders Momsen i 1554 havde dræbt Erik Emmiksen og var flygtet, var der fare for, at Anders Momsens ejendom og formue i Tønder skulle blive beslaglagt. Laurens Bossen rettede derfor sammen med rådmand Peter Saxe i Flensborg en anmodning til hertug Hans d.æ., om at Anders Momsens børn måtte beholde deres arv, hvilket hertugen bevilligede d. 27. nov. 1559.⁽³⁵⁾

Laurens Bossen fik 1553, mandagen efter Panteleoni, "dom" på sin faders hus.⁽¹⁹⁾ Faderen havde også efterladt et andet hus, for 1550, mandagen efter Egidius, gav Laurens Bossen skøde til Marcus Wolders på sin faders hus norden for skipper Simons hus i Marie sogn (jvf. ovenfor).

Laurens Bossen synes at have været en velhavende mand. Han nævnes

ved mange hushandler. Mandagen efter St. Margrethe 1547 fik han skøde af byfogeden, Hans Winterberch, som fuldmægtig for Peter Schriuer i Aabenraa, på samme hr. Peters hus og toft, mellem Hans Bennichs og Claus Jegers huse.⁽¹⁵⁾ Dette hus solgte Laurens Goltsmith året efter, 1548, mandagen efter Simoni et Judae apostolorum, med byfogeden som fuldmægtig, til Bo Hansen.⁽¹⁶⁾

Mikkelsaften 1562 solgte Laurens Bossen (nu kaldet den ældre - de older) til fyrstelig sekretær Georg Beyer, med Claus Dresing som fuldmægtig, et hus, der lå norden for Paul Sønnichsens hus og gård, med alt tilbehør, samt den halve kørevej. Det synes at have drejet sig om det hus, som han i 1549 havde overtaget efter svogeren Anders Momsen, og som tidligere havde tilhørt deres svigerfader, Thomas Jepsen. Samtidig gav Georg Beyer, med Claus Dresing som fuldmægtig, skøde til Laurens Bossen på et hus beliggende nord for Andreas Veddersen, med kørevej og tilbehør.⁽¹⁷⁾

1566, mandagen d. 11. februar, gav Laurens Bossen skøde til ungar-karl Andreas Holst, på moderen Marines og hendes arvingers vegne.⁽¹⁸⁾

Samtidig gav Andreas Holst, på moderen Marines vegne, skøde til Laurens Bossen på et hus beliggende mellem Asmus Christensen og Anna Bertels hus på Søndertorv, et hus som Asmus Henricksen forhen havde haft skøde på. Et par dage derefter, d. 13. febr., protesterede Sønnick Jepsen fra Horsbøl herred. Han mente at have forret til det hus, Laurens Bossen havde skødet til Marine Holst. I huset, som Laurens Bossen havde købt, boede senere sønnen, Henrich Bossen. D. 10. april 1573 gav Johan Meyer, som kirkeværge for St. Nicolai, Laurens Bossen skøde på et hus ved kirkegården, nærmest Asmus Matzens hus.⁽¹⁹⁾

D. 17. sept. 1576 gav Baltzer Wegener, som fuldmægtig for salig Laurens Bossens arvinger, sin svoger Henrich Bossen skøde på den salige faders ejendom med kvisten, beliggende på Søndertorv mellem Valentin Paulsen på sydsiden og Ebbe Brodersen på nordsiden.⁽²⁰⁾

1584 fik Bartholomæus Jacobsen "dom" på Laurens Goltsmedes hus med boderne i Marie sogn.⁽²¹⁾

Laurens Bossens børn af første ægteskab:

1. H i n r i c h B o s s e n (B o y s e n).
Hinrich Bossen (Boysen) blev d. 14. okt. 1575 gift med Margrethe ("en jomfru fra Tønder")⁽²²⁾

1614 førte Margrethe Bossen, sammen med salig Peter Nansens arvinger ved retten i Tønder, sag mod Markor Schattenberg, Hans Krus og Caroll Preus, der repræsenterede salig byskriver Marten Schwelunds arvinger. Marten Schwelund havde været byskriver i Helsingør.⁽³⁹⁾ Hinrich Bossen døde i april 1605.⁽²³⁾ Hans enke var frmtl. den Margrethe Boysen, der nævnes som salig 1631 (jvf. nedenfor).

Børn:

a. Mette, død i Flensborg/Nikolai 1684.

Gift med Nis Jebsen (Ebsen), født i Blans ca. 1575, død i Flensborg St. Nicolai d. 14. dec. 1652. (Gravsten i St. Nicolai kirke.⁽²⁴⁾ Han var søn af grdm. i Blans, Ullerup sogn, Jens Jebsen, og Birgitte Nisdatter, og således broder til amtsforvalter Hans Jebsen i Sønderborg.

Nis Ebsen var købmand i Flensborg. Han fik d. 7. marts 1631 skøde på salig Margrethe Boysens hus på Søndertorv i Flensborg. Skødet blev givet af Hinrich Petersen, der frmtl. var medarving efter Hinrich Bossen (Boysen) og Margrethe, muligvis også en svigersøn.⁽²⁵⁾

2. F r e d e r i k B o s s e n (B o y s e n) (I).

Reinhusen oplyser, at Friederich Bossen d. 28. juli 1566 under Titke Pawelsens og Cathrine Clawsens bryllup blev stukket ihjel af en mand ved navn Wilhelm, som bagefter fik hovedet hugget af.⁽²⁶⁾ Sagen behandlede for retten i Flensborg d. 23. aug. 1566.⁽⁴⁵⁾

Wilhelms fulde navn var Wilhelm Kym, og han var søn af en skrædder i Amsterdam, Johan Kym.

Wilhelm forklarede i retten, at Frederik var blevet vred på ham på grund af uenighed mellem dem, om hvem der skulle spille op til dans ("gegelen in de symphonie") ved det "majgrevegilde", som Johann van Marvelt holdt på teglgården.

Ved Cathrine Clawsens bryllup havde Frederik villet overfalde ham i Peter Rickertsens dørn. Wilhelm havde foreslået, at man gik udenfor for ikke at fremkalde "bedrøvelse" hos fruene og jomfruer, der var indbudt til brylluppet. Frederik havde slået ham på munden og stukket efter ham med "pøken" (dolken), hvorefter Wilhelm igen havde stukket efter Frederik med sin "pøk", der var blevet siddende i Frederik. Som vidner nævnes Paul Holst, Peter Becker og Frodde

Frese. Frederiks fader, Laurens Boessen holdt på, at det drejede sig om mord, fordi Wilhelm først havde forsøgt at unddrage sig straffen ved at benægte sin skyld og ikke som skik var åbent havde vedkendt sig gerningen ved at beholde et stykke af den dræbtes tøj eller af skoen og fremvist det, for derved at tilkendegive, at han var den skyldige. Retten fastslog imidlertid, at det drejede sig om drab, ikke om mord, da Frederik var blevet dræbt åbenlyst. Ved mord skete forbrydelsen "inn busche edder broke".^{x)}

Dommen lød: Eftersom Wilhelm havde bekendt, at han havde bragt Frederik Boyssen fra det levende til det døde, skulle bødelen tage sig af ham og slå ham hovedet af. En søn af Laurens Bossen begravedes ifølge Mariekirkens klokkepengeregnskab i 1566.

3. F r e d e r i k B o s s e n (B o y s e n) (II)

Laurens Bossen synes at have haft to sønner ved navn Fredrik. 1580 nævnes en Friederich Bossen som svoger til Iver Preen og Baltzer Wegener. (Jvf. nedenfor under Iver Preen).

4. L o r e n z B o s s e n (d. yngre).

Lorenz Bossen den yngre var borger og guldsmed i Flensborg, men døde som guldsmed i kongelig tjeneste i København.

Han blev i St. Marie kirke i Flensborg gift med Marine, en datter af Jørgen Momsen i Tønder, frmtl. en søn af Mom Andersen (IV - 2652) i Tønder.

Søn:

a. Friedrich Bossen.⁽²⁷⁾

5. S o p h i e B o s s e n.⁽²⁷⁾

guldsmed

Sophie Bossen blev d. 8. juni 1561 i Flensborg gift med Baltzer Wegener. Fra d. 9. jan. 1584 var han tillige byfoged i Flensborg.⁽¹⁷⁾

Sophie døde i Flensborg i 1614. Baltzer Wegener døde sst. d. 22. august 1602.⁽³⁶⁾

Børn:

a. Melchior Wegener. Han får d. 17. jan. 1603 udstedt et "Geburtsbrev" i Flensborg.⁽²⁷⁾

b. Lorenz Wegener, nævnt sst.

c. Caspar Wegener, nævnt sst.⁽³⁷⁾

d. Mette Wegener. Hun blev d. 16. okt. 1580⁽⁴⁰⁾ gift med Hans

x) i krat eller kær.

Petersen eller Ditmerscher, mester i guldsmedelavet (ifølge "Geburtsbrief" af 9, marts 1608.⁽²⁷⁾) Han døde som tysk skolemester for St. Nikolai.

Mette blev anden gang gift d. 14. okt. 1599⁽⁴¹⁾ med Johannes Forstenberger, der også var tysk skolemester.

Mette døde d. 16. april 1603.⁽²⁹⁾ Johannes Forstenberger blev anden gang gift med Anna Moth, en datter af bartsvær Paul Moth og Margrethe Volradi.

e. Anna Wegener. Hun blev d. 12. aug. 1582 gift med Paul Reckerts "edder Goltsmidt".⁽³⁰⁾

f. N.N. Wegener. En datter af Baltzer Wegener blev d. 8. sept. 1588 gift med Andres Oxen.⁽⁴⁶⁾

g. N.N. Wegener. En datter af Baltzer Wegener blev d. 10. sept. 1598 gift med Jacob Amen, kgl. instrumentist.⁽⁴³⁾

6. Datter N. N.

En datter af Laurens Bossen begravedes ifølge Mariekirkens klokkeregnskab i 1566.

Laurens Bossens børn af 2. ægteskab med Anne Thomasdatter:

7. T h o m a s B o s s e n .

Thomas Bossen nævnes i et "Geburtsbrief", udstedt d. 23 febr. 1580 af retten i Flensborg. (Bilag 4.)

8. M a r i n e B o s s e n .

Marine Bossen nævnes ligeledes i ovennævnte "Geburtsbrief".

Hun blev i Danzig gift med Iver Pren (Prehn), borger i Flensborg. Han døde d. 4. dec. 1600 i Flensborg⁽⁴⁴⁾ og begravedes i Nicolai-kirken.

Marine er død før arvestriden med Marine Henrichs i Tønder d. 18. marts 1596 (jfr. ovenfor).

Mandagen d. 21. jan. 1566 gav Jep Owsen skøde til Iver Preen på et hus mellem Gesche Sadelers og salig Hans Hinrichsens huse.⁽³¹⁾

Iver Preen havde d. 9. maj 1580 en retsstrid med sine svogre Baltzer Wegener, Friedrich Bossen og Hinrich Bossen.⁽³²⁾

Han synes at være gået fallit, eftersom hans kreditorer 1589 fik "dom" på hans hus i Nicolai sogn. Huset overdroges d. 27. nov. 1592 til Thomas Kellinghusen af Iver Preens kreditorer.⁽³³⁾

Børn:

- a. Anna Prehn. Ifølge "Geburtsbrief", dat. 8. juni 1608 var hun bosat i Darmstadt.
- b. Kristina Prehn (?).

Laurents Bossens børn af 3. ægteskab med Cathrine Saxe:

9. Lucia (S i k e) B o s s e n.

Lucia Bossen blev d. 10. febr. 1594 gift med skrædder Gerdt Uding, borger i Flensborg. ⁽³⁴⁾

Hinrich Bossen overdrog 1596 som salig Laurens Bossens ældste søn et hus ("dwerbode") til sin svoger Gerdt Uding, som dennes hustrus faderlige arveandel. Huset var beliggende næst Asmus Matzen mod nord. ⁽³⁷⁾

Bilag til "Borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans Slægt".

Bilag 1.

Borgmester Thomas Jepsens søn, Vicentius Thomsen overdrager på egne og broderen Simons vegne det fædrene hus i Flensborg til svogeren Anders Momsen, Tønder.

O. H. Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch, Stadtarch. Flensb. XII Hs Nr. 954 I.

Schötebuch Nr. 514. Am Mandage na Martini Episcopi- 1547. de ersame Vincentius Thomsen zeligen Thomas Jepsen bürgermeisters Søn persönlich binnen wessen 4 Dinckstocken erscheinen ock vulmechtiger van seines broders wegen, Simon Thomsen, vorlut v. overgiffet dem ersamen Andreas Mumsen synem Swager tho Tundern, alle dat Erue also husz, hoff, binnen v. buten der Stadt, so em v. sinem broder Simon angestorven is. Tüge Fallert Schreder.

Bilag 2.

Anders Momsen, Tønder, skøder til sin svoger Laurens Golt-smith, med sin hustrus "bevilling" og med fuldmagt fra salig Thomas Jepsens efterladte børn, Vicentius og Simon, Thomas Jepsens hus i Flensborg.

Schötebuch nr. 549. 1549. Am Mandage na Laurentii (12.8) de ersame Andreas Mumsen, borger tho Tundern vor unsem Gerichte erschienen is, vnde na veelen Reden hefft he mit bewillingen syner Huszfruwen, och mit vulmacht der Ersamen Vincentius vnd Simon, zelige Thomas Jepsens nagelatenen kinder, hefft dem Ersamen Laurens Goltsmith, ehrem Swager, syn Husfruw v. ehren Eruen vorlaten, ouergeuen des ern. Thomas Jepsens hus mit dem Varwege, wo dat twischen Jörgen Sonnichsen v. Paul Petersen husen in Marien Carspel belegen.

Bilag til borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans slægt.

Bilag 3.

Stikbrev givet til Thomas Jepsens søn Vincentius Thomassen, i anledning af drabet på broderen Thomas Thomassen.

Hans den ældre - A kopibøger - Lukkede breve 1548 - 52.
S-film 1217. R.A.

Stockbrief geben Vincentius thomassen vber zwene So seinen Bruder erschlagen.

Act. Coldingen, den 28 Martii Anno 49.

Wir Johans vonn gots gnaden etc. Entbieden den Erbaren vnsern Lieben getrewen Amptleuten, Vogten, Burgermeistern, Herdesvogten und menniglich vnsers beuhele Vnsere gnedigen grus zuuorn, Vnd fragen euch gnedigenn Meinnendge zuuordnende, dass Vnser Lieber besunder Vincentius tomassen sich vor vns vnderthenig beclagte das vor wenig wochen sein bruder thomas tomassen tho Flensburg durch frodde vnd Franz fresenn vnd einen gregorius genant, der paul paysen knecht gewesen Inn des gemelten paysens behausung schendlich ermordet vnd vmbracht worden sein scholl - Nun weren die zwene handtether Franz Frese vnd der knecht gregorius entkomen. Weil ehe Jeher aber nach zw - - bedacht vnd derowegen vnser furderung vnd zulass vnderthenigst vnd billich solichs nicht abschlagen oder weigern wollen, Und ist demnach vnser gnedigst beger vnd beuehl ihr wollen denen Rehten zu - - die gemelten dodtschleger, wo.. oder sunder In Vnsere Ampten gebiet vnd gericht Anzutreffen sein werden, vff des gedachten clegers oder sein Vollmechtiger ansuchen gefenklich annemen einziehen vnd dieselben rechtens vorholffen sein Und Ihnen furderung thun Inn denn schutt geschiedt vnser gefellige Meinung. Ihm Urkunde mit Unserem fürstlichen Secret besiegelt vnd geben zu Coldingen.

Burgermeistern, Herdesvogten vnd menniglich Vnsers beuhels.
Vnsere gnedigen grus zuuorn.

Bilag til "Borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans Slægt".

Blag 4.

"Geburtsbrief" for Lorentz Bossens børn, Thomas og Anne.

Stadtarch. Flensb. Ratsgerichtsprotokoll Bd 2 I, A. Lfr. 34.

Dienstedages den 23 Februarii (1580).

In bywesende der Ehrbaren Jorgen Steffens vnd Harder Faken Kemerer vnd Herbert von Padendeich Stadtfagedes haben die Ersamen Vollrath Schneider vnd Jorgen Hansen Schumacher, als alte Glaubwürdige Menner thu Gott dem Allmechtigen vnd seinem heiligen Iuangelio geschworen vnd bezeuget, dass sie sambtlich vnd ein Jeden von Ihnen In sonderheit gekannt haben den Achtbaren Thomas Jepsen, ettwan Burgermeister dieser Stadt, vnd Marinen seine Eheliche Hausfrawen, von welchen in einem christlichen Ehebette eine dochter Anna genandt erzeuget worden, welche Lorentz Bossen der Altte nach absterben seiner ersten Hausfrawen Anna Tilsen gefrelet vnd alhie In der Christlichen Kirchen zusammen vortruwet worden. Und ist von dem selbigen Lorentz Bossen vnd Annen seiner Ehelichen Hausfrawen gebohren ein Sohn Thomas Bossen, vnd eine dochter Marina, welche Iuer Preens itzige hussfraw ist. Und keine Kinder Mehr von derselbigen Eheleute gebohren worden, sondern die Mutter Anna strax todtlich abgeschieden.

Bilag til "Borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans Slægt".

Bilag 5.

Arvestrid Iver Preen, Flensborg, ctr. Marine Hinricks, Tønder.

Tønder retsprotokol 1595 - 1599. Retsbeljent nr. 1722. L.A.S.

Donnerdages den 18 Martii Ao 1596.

In Saken twischen Iuer Preen, börgern tho Flensborch, wegen siner Dochteren, Vnd ock seligen Thomas Anderss tho Tunderen nhagelatene Kindern, Eins, Belangende, ehnen ehre Ingewendte schriftliche furderinge tho werecklicher Volge, eine rechtmelige erklerunge mitthodelende, Eft se nicht beidersitz tho Zeliggen Catharinen Thomschlegers hirsuluest, ehren hindergelatene Erffschaften, an stadt ehrer seligen öldern, In mathen desulugenen noch by leuende weren, Ihr so woll, also Marina Hinricks, nha Lubischem Rechte bemechtigett sein schöllen, Vnd deme Hinrick Wilhemsenn Radesuörwandten darsuluest, wegen siner Hussfrouwen, Anderdels, geliker mathem bedrepende, Dewile Marina Preens, Vnd vorgemelter Thomas Andersen, vör etlichen affgelopenen Jahren, vör der gedachter Godtseligen Catherinen Thomschlegers beide in Godt dem heren seligliek entslapen sin, Effte nicht Jetzgedachte sine leue hussfrouwe, de noch nha Gades willen im Leuende, Neger sodane Erffgudere mit Rechte tho-beholdene, ehme mit richtiger vnd Rechtmetiger erklerunge tho-beiegende. Darup nha vlitiger disser Saken erweginge, giffte ein Erbar Börgermeister vnd Rath der Stadt Tunderen, dissen Rechtmetigen bescheidt: Dewile befindtlicke, dat mergedachte Marine Hinricks, also der vorgemelten godtseligen Catharinen Thomschlegers nhagelatene Schwesterdochter, Jetzt in affsteruendt der mherbemelten Catharinen Thomschlegers, de negeste Sippe dartho is, Vnd ehr thom negesten befundett, Als hefft derwegenn, (vnsers erachtens) mergedachte Marine Hinricks, disses thogefallenen Eruess siek tho erfröuwende.

Acte in Curia Tunderensi.

Noter og henvisninger til "Borgmester Thomas Jepsen i Flensborg og hans slægt."

1. H.C.P. Sejdelin: Diplomatarium Flensborgense I, s. 522. København 1865 og 1873. (Sejd.)
2. Sejd. I, 92.
3. O.H. Møller: Der Stadt Flensburg Schötebuch. Stadtarch. Flensb. XII Hs Lfnr. 954^I og II, Nr. 126. (Schötebuch).
4. Sejd. I, s. 409.
5. Sejd. II, s. 270.
6. Schötebuch nr. 16.
7. Jonas Hoier: Historischer Bericht der Stadt Flensburg (O.H. Møller). Flensburg 1767.
8. Land- und Deichregister 1562. Tønder byarkiv nr. 233. L.A.S.
9. Johannes Reinhusen: Annales Flensburgenses 1558 - 1604. Ved F. Gundlach. Kiel 1926. Nr. 43. (Reinhusen).
10. Reinhusen nr. 225.
11. Sejd. II, s. 321.
12. Reinhusen nr. 460.
13. Reinhusen nr. 391.
14. Reinhusen nr. 888.
15. Schötebuch nr. 509.
16. Schötebuch nr. 549.
17. Schötebuch nr. 753.
18. Schötebuch nr. 810.
19. Schötebuch nr. 921.
20. Schötebuch nr. 1011.
21. Schötebuch nr. 1273.
22. Reinhusen nr. 248.
23. St. Nicolai kirkes regnskaber. Stadtarch. Flensb.

24. Kunstdenkmäler der Stadt Flensburg. Deutscher Kunstverlag 1955.
25. Schötebuch nr. 3054.
26. Reinhusen nr. 131.
27. Gerhard Kraack: Die Flensburger Geburtsbriefe. Flensburg 1977. (Geburtsbriefe).
28. Reinhusen nr. 486. Bonde og Hvidtfeldt: kgl. udnævnt l. 10. 1583.
29. Reinhusen nr. 1573.
30. Reinhusen nr. 417.
31. Schötebuch nr. 808.
32. Ratsgerichtsprotokoll 1,II, s. 17. Stadtarch. Flensb. A 34.
33. Schötebuch nr. 1526.
34. Reinhusen nr. 999.
35. Sejd. II, s. 649.
36. Reinhusen nr. 1524.
37. Schötebuch nr. 1653.
38. Reinhusen nr. 142.
39. Tønder retsprotokol, d. 9. sept. 1614 - Retsbetjent. L.A.S.
40. Reinhusen nr. 356.
41. Reinhusen nr. 1351.
42. Reinhusen nr. 1509.
43. Reinhusen nr. 1281.
44. Reinhusen nr. 1408.
45. Zeitschrift d. Ges. f. schlesw.-holst.-lauenburg. Geschichte. 13. Bd. Kiel 1883, s. 280.
46. Reinhusen nr. 689.
47. Baltzer Wegener (Goltzmit) var kortvarig møntmester i Flensburg. Hans søn, Casper Wegener (Goltzmit) blev d. 13. nov. 1603 gift med Marine Munters (Reinhusen 1612, her: Carsten). Hun var datter af møntmester i Flensburg, Hans Munter eller Koppelin, der frøtl. døde i 1570. (Erwin Nöbbe: Flensburger Blosserte und Pfennige. Nordelbingen Bd. 17/18, 1942).

som sammen med Casper Brand besøgte A.C. Brand påskedag 1637.

5. D o r t h e a C h r i s t e n s d a t t e r.

Dorthea var Brands yngste og kæreste søster. Sammen med hustruen var han til søsterens bryllup den 13. juni 1630. Brand forærede til "bryllupskjænk" en sølvkande på 50 lod og 3 kvint til brudgommen og en rosenobel til bruden. Magdalene gav hende en ducat.

6. C a s p e r B r a n d.

Casper Brand var født i Brande den 6. november 1607 og døde i Korsør den 17. januar 1677.

Den 6. november 1634 var han i Tontoft præstegård, og Anders C. Brand rejste sammen med ham til Lyksborg. Chr. Knudsen formoder, at han har fået ansættelse hos hertug Philip. Hertugen forærede Anders Brand en rosenobel.

I 1637 var Casper Brand atter på besøg i Nørborg.

Casper Brand var borgmester i Korsør.

Den 2. søndag efter trinitatis 1640 blev han gift med enken Anna Poulsdatter.

Hans ægteskab var barnløst. Hustruen havde en søn af første ægteskab. Han hed Christen Olufsen. Han blev i 1657 gift med en datterdatter af en søster til Anders Brand. Denne gav et sølvbæger, og hustruen 1 rigsdaler til brylluppet.

Christen Olufsen kom 3. søndag efter påske 1668 sammen med Casper Brand fra Korsør i anledning af, at der blev oprettet skiftebrev mellem A.C. Brand og hans børn.

Efter påske 1677 drog Christian Brandt, Anders Brands søn, sammen med sine svogre, Steen Rhode og Rotger Kruse fra Sønderborg, til Korsør for at "erfare tilstanden efter salig Farbroder". (Kbg.)

II. A N D E R S C H R I S T E N S E N B R A N D. (IV - 166).

Anders Christensen Brand var født i Brande ca. 1592. I 1618 var han student i København.

I 1620 blev han rektor i Nakskov, og den 19. november samme år af- lagde han "Skolemestereden" overfor bispen i Odense. (3)

Han var kun rektor en kort tid, for allerede i 1621 blev han sognepræst ved Tontoft kirke i Nørborg.

Samtidig begyndte han på sin kirkebog, der foruden de almindelige kirkebogsindførsler indeholder et væld af mere personlige oplys-

ninger, dels om familie og slægt, dels om forskellige begivenheder i sognet og andetsteds.

Han indleder kirkebogen på latin:

"Andreas Brandius successor M. Joh. Monradi 1621.

Dom. 12. post Trinitatis vocatus.

Dom. 22. post Trinitatis in nomini Dni celebravi primam missam, præsentate D. Præpositi et Dno David cum parochi universi. "

Anders Brand efterfølger (efter) magister Johannes Monrad 1621. (Kaldet den 12. søndag efter trinitatis.

Den 22. søndag efter trinitatis celebrerede jeg min første messe i nærværelse af hr. provsten og hr. David og hele sognet.

Sammen med embedet overtog Anders Brand, som skik var, også forgængerens enke, datter af sognepræst ved Tontoft kirke Hieronimus Erikson (1543 - 1618) og Cathrine Kückenmutter, Magdalene Hieronimusdatter. De blev viet trinitatissøndag (16. juni) 1622. Magdalene var født ca. 1598 og var i 1616 blevet gift med faderens efterfølger i embedet, Johannes Monrad, der var født i Ketting i 1593 og døde i Nørborg den 25. juli 1621. Den ovennævnte David var broder til Johannes Monrad. De var sønner af sognepræst i Ketting Johannes Monrad og Anna Voget.

Magdalene medbragte tre sønner fra første ægteskab:

- a, Johannes Monrad. Han døde i 1622, 20 uger gammel, og blev begravet i kirken den 1. februar.
- b. Hans (Johan) Monrad. Han blev den 25. februar 1629 sat i skole i Sønderborg med fromme ønsker fra Anders Brands side. Brand gav præceptor en rigsdaler og hans kollega 2 mark. Den 15. april 1630 blev han sat i skole i Odense, hvor han kom i 3. lektie.
- c. Hieronimus Monrad. Han blev den 11. maj 1631 bragt til dr. Mancinus for at blive kureret. "Deus det incrementum et benedictum." Han synes at være blevet cureret, i hvert fald nævnes han som fadder 1637 i Nørborg.

Anders C. Brand synes at være sluppet så nogenlunde godt gennem "kejserkrigen" (Wallensteinkrigen 1627 - 1629). Der begravedes en

del soldater, og døbt en del soldaterbørn. Med soldaterne kom også epidemierne: Onsdagen efter 13. søndag efter trinitatis 1629 blev Thomases lille datter i præstens hus i Pøl begravet. Den følgende mandag begravedes Thomases hustru, og om torsdagen Thomas Persen selv.

Hellig Trekongersdag 1631 var Anders Brand fadder i Snogbæk, da Nicolay (Niels) Brun holdt barsel, "gaff i fadderpenge 4 mark". Den 6. oktober 1633 var han til bryllup i Sønderborg, da amtsforvalter Hans Jepsens datter Marine blev gift med dr. Mancinus fra Flensborg.

Den 13. august 1638 var han til fyrstinde Dorotheas begravelse i Sønderborg, hvor hver præst fik foræret en rigsdaler og et "trauerbinde".

Den 10. juni 1638 døde Anders Brands første hustru, Magdalene Hieronimusdatter. Hun havde ligget til sengs i 3 uger. "Og tog hun en smuk ende". Hun døde i nærværelse af "Hr. Dominici hustru (Brands tilkommende svigermoder) og andre godtfolks nærværelse. Gud erfreue hendes Seele ewiglich og giv Legemet en sanffte Ro i Graven til den yderste dag."

Hun blev 40 år. Hendes første ægteskab med Johannes Monrad havde varet i 5 år, og de havde fået 3 sønner. Med Anders Brand var hun gift i 16 år.

Hun blev begravet den 14. juni. Prædikenen blev holdt af hr. Jesper i Asserballe. Et stort følge bestående af hoffolk og præster og sognefolk fulgte hende til graven. Der blev ofret 3 rigsdaler over hende.

Ægteskabet med Anders Brand var barnløst.

Søndagen Sexagesima (den 18. februar) 1639 "var min kjære moder Agathe og min hjertekjære fæstemø Magdalene H. Dominici datter til Guds bord."

Den første søndag efter trinitatis lystes der til ægteskab for A. C. Brand og Magdalene Dominicidatter, og om mandagen den 24. juni 1639 gjorde hertugen "af stor naade og liberalitet" bryllup for Anders Brand og hans anden hustru. Det skete på slottet i nærværelse af fyrstelige og fornemme personer, der den foregående dag havde været der til "Kindtauff", den unge herre var blevet kaldt Christian August. Brand gjorde "en liden "recompens" i den anledning for "Fyrstelig Naade med adelig comitat."

MAGDALENE DOMINICIDATTER (IV - 167) var datter af hofpræst i Rein-
feld, Sønderborg og Nørborg Dominicus Lorenzen (IV - 334) og Agathe
Hümkens (IV - 335). Hun var født i Sønderborg i 1623 og døbt den 31.
august. (I øvrigt se afsnittet "Familien Lorenzen i Sønderborg," s.
690).

Mandagen den 19. oktober 1640 var Anders Brand og hustru til Lorentz
Amtsskrivers kost i Sønderborg. Brand gav en "selff Kopken". Lorentz
Amtsskriver eller Lorenzen var farbror til Magdalene.

Den 3. december 1641 blev det første barn født, og den 3. søndag i
advent blev det døbt Frederik, eftersom hertug Frederik holdt det
over dåben. (I øvrigt se nedenfor under "Børn").

Christi Himmelfartsdag 1643 var fyrstelig Naade, samt den nørborg-
ske adel, gæst hos Brand, samtidig gjorde han ligklædegilde.

Den 1. oktober 1643 brændte præstegården i Nørborg (eller Købing,
som Brand i regelen kalder byen).

Brand skildrer tildragelsen således i kirkebogen:

"D. 1. Octob. Eodem die (Qui altro signando Lapido)⁽¹²⁾
strax offuer Middag skeede en stor Wlycke oc skade
aff Ildebrand udj Prestegaarden, saa det gandske
Smdehuss, som var 28 fag, affbrende i grunden, nesten
inden 4 timers tid. Gud oprette bode huss oc skaden
igien, saa meget sin Gode Guddommelige Naade oc
barmhiertige Villie tilsige, for Jesu Christi skyld.
Amen."

Den 15. oktober rejste Brand til Odense for at forhandle om genop-
bygningen af præstegården med bispem og lensmanden Henning Valken-
dorf og fik "trøstelig beskeed". Hver kirke i Fyns stift skulle gi-
ve 1 rigsdaler, og hver præst bidrage med en slet daler. Desuden
fik han af Henning Valkendorf foræret 2 jacobusstykker i guld, så
god som 10 rigsdaler og af Henrik Gyldensteen 2 rigsdaler. Fru El-
len Marsvin gav 10 rigsdaler.

Fastelavnssøndag den 3. marts 1644 blev Brands anden søn født. Han
blev døbt den 13. marts og holdt over dåben af hertuginde Eleonora
og kaldt Christian.

Onsdagen den 18. september 1644 kunne Brand flytte ind i sit nye
hus, og den følgende søndag var hertugen på besøg der.

Første søndag i fasten 1645 kom ryttere "i landet"- Torstensonkri-
gen - Krigen synes ikke at have sat sig videre spor i kirkebogen.

Den 9. august 1646 var Brand til bryllup hos præsten Nicolai Brandt

i Sønderborg - "gaff til gaffue en sølfschee". Samtidig sendte han en sølvske til Didrich Fausts kost i Flensborg.

St. Hansdag 1646 rejste Brand på besøg hos broderen Casper i Korsør og derfra videre til København.

Nytårsdag 1647 blev Anders Brands tredje søn døbt og kaldet Dominicus, hertug Hans Bugislav holdt ham over dåben.

Der blev ved denne tid brændt flere "troldkvinder", såvel fra sognet som fra omegnen. Også en "troldkarl" blev brændt.

Den 23. juli 1651 fødtes A. C. Brands første datter. Hun blev døbt den følgende søndag af provsten, David Monrad, fra Ketting. Hun blev holdt over dåben af hertugdatteren Elisabeth Juliane og kaldet Eleonora Lisbeth (IV - 83).

St. Hansdag 1652 fik Brand kvægtiende, der var konverteret til penge. Det gav for Købing og Pøl 6 mark og 4 skilling, fra Holm 7 mark og 13 skilling. Af Købing fik han i plovbyrd 2 sk. af hver bolsmand, i alt 12 skilling. De pølinger gav en snes humlestænger for hver mand. Af Holm fik han 3 mark og 12 skilling i plovbyrd. Tirsdag den 16. august 1653 var han til Fyrstelig Naade Hans Christians begravelse i Sønderborg. Hver præst fik foræret en rigsdaler og tre alen sort flor. "Gud gif Hans Naade en glædelig opstandelse, han var mig en Naadig oc Fürstl. bevogen Herre."

Den 6. juni blev Anders Brands anden datter, Magdalene, født, og den 14. juni blev hun døbt af provsten hr. Peder (Petrus Conradi) i Lysabild.

Den 12. juli 1654 var Brand i Korsør til broderen Caspers stiftsøns bryllup. Brudgommen fik et sølvbæger på 10 lod og 2 kvint. Bruden, som var Brands søsterdatters datter, fik en sølvske.

Den 23. august 1657 var Brand til dobbeltbryllup i Sønderborg, to døtre af den afdøde Lorenz Amtsskriver (Lorenzen) blev gift. Den ene, Cathrine, med præsten Søren Stenløse i Hørup, den anden, Eleonora, med præsten Johannes Monrad i Ketting. De fik hver en sølvske på 3 lod. De var Magdalenes kusiner.

Den 6. okt. 1656 var A. C. Brand til sin kones oldemors (bedstemors) begravelse i Sønderborg - Cathrine Hümkens.

Ved juletid 1657 kom svenskerne til byen. Fastelanssøndag 1658 blev der ofret for en ung mand, der var skudt i lænden af en svensk rytter.

Den 19. marts 1657 udbrød der brand hos præstens nabo, Jens Degn, præstegården var i største fare.

Kort før jul 1658 kom de brandenborgske og polske soldater til Nørborg. De plyndrede præstegården. A. C. Brand skildrer det således:

"Tirsdagen (7. dec.) kom de udj mit huss oc udplyndrede mig oc bortførde all det godz oc formuffue ieg hafde, bode inden oc uden dørre, saa vel som hvis fremmede godz de udenlands folk haffde indsat udj mit huss til at forvare, oc fik ieg en ubodelig skade, Gud bedre saa, sand som ieg bleff en Armmand etc., oc motte forløbe huset oc riterid mig udj Hoffpredickerens huss. Die Saturni døbte Hoffpredicanten Jep Stallmesters barn, fordi ieg torde icke lade mig see her i byen, kaldet Jacob, oc bleff offret 7 mark, aff hvilke Hofpredicanten leveret mig de 4 mark. Gud vere hans store løn!"

Onsdagen efter trinitstissøndag (20. juni) 1660 blev herredsfoged Peder Stødt, søn af herredsfoged Peder Rasmussen og Agathe Stødt, viet til Eleonora, datter af hofpræst Dominicus Lorentzen (IV - 334) og Agathe (IV - 335). Brand forærede et sølvbager på 8 lod, og magdalene gav sin søster en sølvskål på 6 lod. Der blev ofret 14 mark og 8 skilling. Brudgom og brud gav hver en ducat. I foråret 1661 blev Magdalene syg. Mandag den 11. marts communicerede Brand hende på sottesengen, St. Jacobsdag, den 25. juli 1661 døde hun. Brand skriver i kirkebogen:

"Dies S. Jacobi, som var den 25. Julii, bortkallede af denne verden Gud Allemechtigste Min kiere hustrue Magdalene, Gud gifve hende en gledelig opstandelse paa den ydderste dag for J. Christi skyld.

Tu patriam repetis, tristi nos orbe relinquis,
Te tenet alma quies, non lacryma dies!

1. augusti Die Jovis daa skeede min S. hustruis begravelse, oc hafde den S. Hustru den ære att F.N. Hertug Hans Bugislaff bode var tilstede udj Klerken til liigpredicken, oc siden ocsaa Giest udj huset, Saavel som alle sognepræster, Capellane oc degnene udj landet, oc hendis neste forvante i Sønderborg.

Text. psal. 73 som hun selff erwehlet: Naar ieg hver-
om himmel eller jord. Voris Egteskab var 22 Aar rin-
gere 4 Ugger. Offuer hendis Liig bleff offret 10 rix-
daler, 5 til Prousten, 3 til H. Niels, 2 til Jens Degn.

I Verdener ingen Sorg saa stor, der findes ej saadan
smerte, som naar den døer oc liggis i jord, som
var dit halfue hierte."

Ved aflæggelsen af Tontoft kirkes regnskab den 18. april 1662 næv-
nes fem ducater, som Jep Stallmester i Købing havde givet for sin
begravelse i kirken. Her Anders Brand oplyste, at de fem ducater
blev frarøvet hans hustru af de brandenborgske. Sagen henvistes til
"øffrigheds videre benaadning."

Den 2. februar 1661 blev Brand indkaldt til slottet sammen med "An-
dre fornemme hosverende Venner" og fik foræret $7\frac{1}{2}$ mark og 3 skilling.
"Gud vere alle deris store Løn oc Vederbyggelse. Amen."

Torsdagen efter påske 1663 førte Brand sin ældste Eleonora Lisbeth
til Sønderborg til Margrethe Pechmann. "Gud giffue til lycke."

Den 15. marts 1666 skriver Brand til biskop Bang om at få sin søn
Christian ordineret til sin efterfølger som præst, "og omskjønt hans
kaldsbrev er icke stilet paa en fuldkommen sognepræst saa begiver
ieg mig gerne fra mit kald, at han skulle icke opholdes eller for-
hindres fra sin ordination." Han sender biskoppen et stykke vildt
til foræring.

Samtidig sender han et brev, hvor han underskriver sig And. Br. Bey-
erholmicola, til sin "kjære svoger", Carsten Lorentzen, sognepræst
i Højby, om samme sag. Bl. a. "jeg fik et stykke vildt fra H. Bugi-
slaff og motte give den bedste oxen i min stald derfor, som jeg havde,
at han (Christian) ikke skulle komme saa tomhændet." (3)

Den 16. april 1668 blev der oprettet en aftægtskontrakt mellem A. C.
Brand og sønnen Christian. (Bilag nr. 3)

Anders Brand nævnes ved den nørborgske hertugfamilies fallit i 1669,
idet han havde lånt hertugen 46 daler, mikkelsdag 1666. (11)

Tirsdagen den 11. oktober 1670 døde Anders Christensen Brand under
et besøg hos datteren Magdalene i Asserballe præstegård. Han havde
været upasselig i en fjorten dages tid, men kun ligget til sengs i
fem dage.

Sønnen Christian, der nu skriver sig Brandt, noterer i kirkebogen,
at den afdøde havde levet i 78 år og været sognepræst til Tontoft

i 49 år og 8 uger. Han havde døbt henved 1303 børn, viet til ægte-
skab henved 327 par og begravet henved 1090.

Ifølge Chr. Knudsen hang der i sin tid et billede af A.C. Brand i
præstegården i Nørborg. På Chr. Knudsens tid havde præsten Holger
Fangel i Pøl det.⁽⁵⁾

Børn:

1. F r e d e r i k B r a n d t. (Bilag 1)

Frederik Brandt blev født i Nørborg den 3. december 1641 og døbt
den 12de december.

I 1646, fredagen efter første søndag efter påske blev han - kun 4
år gammel - sat i skole i Nørborg.

I 1655 kom han i skole i Sønderborg, samtidig med broderen Domini-
cus. Frederik blev "sat til regnskab", medens Dominicus blev "sat
til latin".

Den 16. februar 1657 kom han i lære hos barberen (og kirurgen) Sa-
muel Brandt i Sønderborg. Han var søn af præsten Nicolai Brandt i
Egen, og han var Anders Brands gudsøn. Frederik skulle være 3 år
i lære, og der skulle betales 40 rigsdaler i læreløn.

Frederik Brandt nedsatte sig som barber og chirurg i Nørborg. Ons-
dagen den 9. september 1668 blev han gift med Eleonora Nicolai.
Hun var formentlig datter af diakonen ved Tontoft kirke Niels (Ni-
colaus) Jacobsen Klincker (Chr. Knudsen). Niels Klincker var født i
Skælskør i 1616 og døde i Nørborg i 1677, begravet 5. august. Han
blev i 1651 gift med Ingeborg Pedersdatter (Stødt), født i Nørborg
i 1630 og døbt den første søndag efter trinitatis. Hun var datter
af herredsfoged Peder Rasmussen og Agathe Stødt.

I 1660 fik Casper Lydichsen fra Holm en bøde på en rigsdaler, for-
di han i Frederik Brandts hus "paa vor Herres Himmelfartsdag udj
Mange godtfolckes forsamling (havde) giffuet Jens Jørgensen Plutz-
lig en Ørefigen."⁽⁶⁾

I 1688, lørdagen før 3. søndag i advent, begravedes Frederik Brandt.

Børn:

- a. Andres Brandt, født i Nørborg i 1669, døbt den 19. august.
- b. Johan Frederik Brandt. Død i 1743, begravet den 17. maj i en
alder af 71 år. Han var kirkevæрге.
- c. Caspar Brandt, født i 1675, døbt den 22. august.
Farbroderen Christian Brandt holdt barnet.

2. C h r i s t i a n B r a n d t. (Bilag 1)

Christian Brandt blev født i Nørborg den 4. marts 1644 og døbt den 13. marts.

3. påskedag 1655 rejste han med faderen over til farbroderen Casper Brandt, der havde lovet at afholde alle omkostninger ved Christians ophold på skolen i Sorø. Herfra kom han i 1662 til universitetet i København.

Allerede den 28. september 1662 holdt han sin første prædiken i Tontoft kirke.

Den 21. marts 1666 blev han ordineret i Odense og blev kapellan hos faderen Anders Brand. Han fik dispensation på grund af sin unge alder.

Efter faderens død i 1670 efterfulgte han ham som sognepræst. I 1684 blev Christian Brandt provst for Als Nørreherred.

Den 2. juli 1666 kom Otto Wordinborg, sognepræst og provst i Rise på Ærø, på besøg i Nørborg sammen med datteren Regina, og der blev "i Jesu naffn stiftet Troloffuelse" mellem hende og Christian Brandt.

Den 26. juni 1667 blev de gift. Christian Brandt fik af sin far i bryllupsgave en sølvkande på 42 lod og af hver af sine søskende et sølvbæger på 7 lod.

Regina døde i Nørborg den 9. januar 1685 og blev begravet den 20. januar. Hun var født i 1647.

Den 15. juni 1686 indgik Christian Brandt nyt ægteskab med Cathrine Paulsen, datter af borgmester Alexander Jebsen og Ingeborg Lange i Sønderborg, samt enke efter Christian Paulsen i Sønderborg.

Cathrine var født i 1658 i Sønderborg og døbt den 24. september. Den 5. oktober 1673 blev hun viet til Christian Paulsen, der var født den 18. august 1651 i Sønderborg. Han var søn af Claus Paulsen og Christine Hansen.

Christian Brandt døde i 1692 eller i 1693 (lakune i kirkebogen).

Cathrine døde i 1729 i Christiania (Oslo). (12)

Børn af 1. ægteskab:

a, Magdalene Brandt, født i Nørborg d. 19. september 1670, død sammesteds i 1724, begravet den 9. juni. Hun blev nedsat i familiegravstedet i Tontoft kirke.

Hun opholdt sig ved sin død hos Hans Clementsen Hauendorff, bager i Nørborg. Han var gift med hendes kusine Eleonora Brandt, datter af Dominicus Brandt i Rise på Ærø.

Børn af 2. ægteskab:

- b. Elisabeth Charlotte Brandt, født i Nørborg den 15. maj og døbt den 23. maj 1687.
- c. Augusta Regina Brandt, født i Nørborg den 24. august 1689 og døbt den 28. august. (tvilling)
- d. Augustus Brandt, født i Nørborg den 24. august 1689, og døbt den 28. august. (tvilling)
- e. Joachim Frederik Brandt, født i Nørborg den 26. marts 1695 og døbt den 29. marts. (tvilling)
- f. Charlotte Sophie Brandt, født i Nørborg den 26. marts 1695 og døbt den 29. marts. (tvilling)

3. D o m i n i c u s B r a n d t. (Bilag 1)

Dominicus Brandt blev født i Nørborg den 17. december 1646 og døbt nytårsdag 1647. Han døde i Rise på Ærø den 30. september 1703, 57 år gammel.

1655 kom han i skole i Sønderborg og "sat til latin".

Den 30. april 1660 rejste faderen med ham til Flensborg til latin-tinskolen der. Han blev examineret og sat i 2. rektorklasse. A. C. Brand forærede rektor 2 rigsdaler, konrektor 2 rigsdaler og 4 kolleger 4 mark hver. Dominicus kom først til at bo hos Hinrich Meincke, en slægtning til moderen. Et år derefter fik han et andet "lossement" hos Valentin Valentinsen. I marts 1663 kom Dominicus til skolen i Odense. Han blev student herfra i 1665.

1665 var han student ved Københavns universitet. 1667 prædikede han for første gang i Tontoft kirke, og atter igen der i 1668.

I 1669 blev han kapellan for Rise og Marstal sogne på Ærø og fra 1674 var han sognepræst for de to sogne.

I 1669 blev han gift med Sophie Elisabeth Glamann, der var født i 1654 og var datter af fyrstelig lyksborgsk amtsskriver for Gråsten amt på Ærø og senere borgmester i Ærøskøbing og forpagter af Ærøskøbing ladegård, Hans Glamann, og Ingeborg Thortzen, datter af diakonen Johan Thortzen i Sønderborg og Birte Jepsen fra Blans.

Sophie Elisabeth var 15 år, da hun blev gift med Dominicus og det fortælles, at manden henimod aften måtte lede efter hende og endelig fandt hende på gaden i Ærøskøbing, hvor hun spillede bold med byens ungdom.⁽⁷⁾ Hun døde i 1701, angivelig af sorg over den ulykke, der havde ramt sønnen Andreas. Hun blev begravet den 30. august.

Dominicus Brandt blev gift 2. gang i september 1702 med Maria Elisabeth Jepsen fra Sønderborg. Hun var 2. gang gift med Lorents Kjeldsen (Ketelsen) i Rudkøbing. (9)

Børn:

- a. Andreas Brandt. Han forulykkede den 30. december 1700 ved en løbskkørsel ved Rise præstegård.
- b. Christian August Brandt. Han blev den 3. november i Nørborg gift med Margrethe Dorothea Nielsen, født i Nørborg den 8. september 1708, yngste datter af sognepræst for Tontoft menighed Daniel Nielsen (1660 - 1721) og Valborg Thorstraten (1671 - 1742).
- c. Eleonora Elisabeth Brandt. Gift 1. gang den 3. juni 1714 i Nørborg med bager og kirkeværge Hans Clementsen Becker eller Hauendorff (Hagendorff), der døde i Nørborg i 1728 og begravdes den 29. december, 61 år gammel.

Hans Clementsen Hauendorffs første hustru var død i 1698 og begravet den 6. søndag efter helligtrekonger.

Den 15. juni 1698 blev han gift 2. gang med Anna Margrethe Rhode, en datter af sognepræst i Asserballe Steen Rhode og Magdalene Brandt (en datter af Anders Brand i Nørborg, v.i.).

Anna Margrethe døde i 1712 og begravdes den 29. maj i Nørborg, 38 år gammel.

Eleonora Elisabeth Brandt blev gift 2. gang den 7. maj 1733 i Nørborg med Jacob Jepsen Becker. Vielsen fandt sted i huset.
- d. Hans Caspar Brandt, født i Rise på Ærø den 14. januar 1688 og død i Nørborg den 17. februar 1740.

Han var student i Kiel 1705, i København 1713, og blev kandidat i København i 1713.

Fra 1721 til 1740 var han sognepræst i Nørborg og fra 1727 provst for den plønske del af Als.

Han blev den 15. april 1722 i Nørborg gift med Walborg Christiane Nielsen, født i Nørborg i 1703 og døbt den 5. december, død sammesteds i 1773 og begravet den 20. august. Hun var datter af sognepræst i Nørborg Daniel Nielsen og var søster til Margrethe Dorothea Nielsen, gift med Christian August Brandt.

Børn:

- aa. Dorothea Wilhelmine Brandt, født den 4. juli 1724 i Nørborg, død sammesteds i oktober 1769. Ugift.
- bb. August Frederik Brandt, født i Nørborg den 13. november 1725, død i Pløn 1763.
Student i Jena 1743. Sognepræst i Pløn Neustadt 1753, i Pløn Altstadt fra 1755 til 1763.
- cc. Sophie Brandt, født i Nørborg den 24. august 1727.
- dd. Daniel Brandt, født i Nørborg den 29. august 1729, død sammesteds den 13. maj 1732.
- ee. Dominicus Brandt, født i Nørborg den 21. juli 1734, død sammesteds den 10. oktober samme år.
- e. Ingeborg Brandt, født i 1681 i Rise, død i Ærøskøbing i 17-29, begravet den 21. februar.
Gift med Gomme Gommesen, der var født i Ærøskøbing i 1669 og døde i Nørborg i 1747, begravet den 11. februar, 78 år gammel. Han var søn af borgmester i Ærøskøbing Gomme Jensen, der var født ca. 1625 og døde den 27. april 1689. Han var formentlig gift to gange, sidste gang Salome Wernersdatter. Gomme Gommesen var købmand i Ærøskøbing. De sidste 3 $\frac{1}{2}$ år opholdt han sig hos svigersønnen Jens Rasmussen Fangel i Nørborg.

Børn:

- aa. Sophie Elisabeth Gommesen, født d. 12. januar 1712, død den 2. marts 1797.
Gift med Jens Rasmussen Fangel, født den 7. marts 1706 i Fangel på Fyen, død den 22. august 1769 i Nørborg, søn af træskomand Rasmus Jensen og Anna Jensdatter.
Student fra Odense. Kandidat i København 1735. Hører i Svendborg. Diakon i Nørborg 1740. Sognepræst der i 17-69.
- bb. Cæcilia Christine Gommesen. Død i Nørborg i 1733, begravet den 13. november, 18 år gammel. Hun havde opholdt sig 2 $\frac{1}{2}$ år hos morbroren Hans Caspar Brandt.
- cc. Rasmus Jensen Gommesen Brandt. Født 1720 i Ærøskøbing. død 1767 i Svendborg.
- dd. Hans Christian Brandt. Velhavende købmand i Svendborg.

ee. Gomme Gommesen Brandt. Født i Nørskøbing i 1705, døbt den 11. maj. Død i Svendborg i 1742, begravet den 23. marts. Han var købmand i Svendborg.

Gift med Bodil Nielsdatter Tingberg, der var født den 5. oktober 1710 og døde den 8. september 1785 i Svendborg. Hun var datter af købmand Niels Christensen Tingberg og Kirsten Pedersdatter.

Hun blev gift anden gang den 24. april 1743 i Svendborg Christen Knudsen Graae, købmand i Svendborg, der var født i Svendborg i 1719 og døbt den 15. november. Han døde sammesteds den 13. marts 1769.

ff. Marie Elisabeth Brandt. Død 1747.

Gift med Hans Christian Bang Krøyer, kgl. privilegeret færgemand i Rudkøbing.

Han var født i Rudkøbing den 8. januar 1710 og døde sammesteds den 27. september 1756.

Han blev anden gang gift med Inger Sørensdatter, der blev født den 16. juni 1725 i Rudkøbing og døde den 24. maj 1802 på Enehøje ved Nakskov.

f. Johan Conrad Brandt. Han skal ifølge familietraditionen være rejst til Java og være død der. (Chr. Knudsen).

g. Sophie Elisabeth Brandt. Hun blev den 20. okt. 1728 i Nørborg gift med Hans Jørgensen fra Sønderborg. Han havde boet i 32 år i Batavia på Java og havde været gift 2 gange før. Han var 56 år, da han vendte tilbage fra Java. Vielsen skete i broderens, Hans Caspar Brandts, hus.

4. E l e o n o r a L i s b e t h B r a n d t. (IV - 83).

Eleonora Lisbeth (Elisabeth) Brandt blev født i Nørborg den 23. juni 1651 og døde i Sønderborg i 1687, begravet den 19. maj.

3. påskedag 1663 kom hun til Sønderborg til Margrethe Pechmann (moderens kusine).

Den 3. november 1667 blev hun gift med købmand og rådmann i Sønderborg RØTGER (ROTCHER) KRUSE (I - 82), der var født i Flensborg i 1640 og døbt i St. Nicolai den 20. september, og som døde i Sønderborg 1704/1706. Han var søn af købmand i Flensborg Ratke Kruse og Anna von der Wattering. (I øvrigt se: Bilag 1, s. 670 og afsnittet "Familien Kruse fra Husum" s. 412).

2. M a g d a l e n e B r a n d t.

Magdalene Brandt blev født i Nørborg den 6. juni 1654 og døde i Asserballe i 1732. Den 18. september blev hun begravet.

Hun har i Asserballe kirkebog skrevet sin selvbiografi, samt sin anden ægtefælles, Christian Müllers, biografi. (Bilag 2, s. 671). I kirkebogen findes også den første ægtefælles, Steen Rhodes biografi, men den er næppe skrevet af Magdalene Brandt, da den indeholder en del latinske ord og vendinger, som hun vist ikke har behersket.

Gift første gang - i en alder af 14 år - den 15. juli 1668 i Nørborg med Steen Poulsen Rhode, der var født i Karlebo på Sjælland den 6. januar 1621 og døde i Asserballe den 25. september 1679. Han var søn af sognepræst Poul Olsen Rhode og student fra Roskilde. 1660 blev han immatrikuleret ved Københavns universitet.

Steen Rhode var præst i Asserballe fra 1653 til 1679.

Han blev gift første gang i februar 1654 med Karen, født ca. 1611, død i Asserballe den 22. marts 1667. Hun var datter af Jesper Hansen, død 1640, samt enke efter Henrik Hansen, død 1653.

Da de polske tropper i 1657 - 1658 var på Als, kom Steen Rhode ud for en hård medfart. Soldaterne mente, at præsten skjulte sine rigdomme, og for at få ham til at røbe, hvor de var, borede se et hul i et træ, stak hans skæg derind og slog det fast med en pløk. Han måtte stå således i kulden, mens soldaterne plyndrede præstegården. Steen Rhode deltog i rigsdagen i København i 1660. ⁽⁵⁾

Magdalene blev gift anden gang med efterfølgeren i præsteembedet

Christian Müller den 8. juni 1681. Han var født i Haderslev den 27. september 1638 og døde i Asserballe den 9. august 1710. Han var søn af konrektor i Haderslev Joachim Müller, der døde i 1647, og Margrethe von Enum. (Se afsnittet: "Borgmester Marquard Holst i Flensborg og hans slægt", s. 734).

Børn født i første ægteskab:

- a. Casper Rhode, født i Asserballe i 1669, døbt den 22. september, død samme år, begravet den 26. september.
- b. Magdalene Cathrine Rhode, født i Asserballe i 1671, døbt den 10. april.

c. Anna Margrethe Rhode, født i Asserballe i 1674, døbt den 15. juni, død i Nørborg i 1712, begravet den 29. maj. Hun blev den 15. juni 1698 i Asserballe gift med Hans Clementsen Hauendorff eller Becker, bager i Nørborg.

Han var 2. gang gift med Elisabeth Brandt, datter af Dominicus Brandt. (v.s.)

Hans Clementsen Hauendorff var født i Lavensby i 1667 og var søn af capellan Clemens Petersen af Hauendrup i Fyen. Han døde den 29. dec. 1728. Han var 2. gang gift med Eleonora Elisabeth Brandt, datter af Dominicus Brandt, se ovenfor s. 661.

I Nørborg er født følgende børn af Hans Clementsen Hauendorff:

aa. Charlotte Amalie Hauendorff, konfirmeret 1726.

Den 30. marts 1729 blev hun gift med Nis Lauridsen, færgemand af Hardeshøj. Han døde der i 1761, 71¹/₂ år gammel.

Charlotte Amalie døde allerede i 1731 og blev begravet med et 6 dage gammelt barn.

bb. Anna Sophie Dorothea Hauendorff, født 1718.

Hun blev den 2. oktober 1738 gift med Christian Jørgensen af Nørborg.

cc. Frederik Carl Hauendorff, født februar 1726, død april 1729.

d. Povl Rhode, født 1678 i Asserballe, døbt den 3. oktober. Fmtl. død som barn.

Født i Magdalenes andet ægteskab:

e. Margrethe Müller. Født den 19. april 1689 i Asserballe, død sammesteds den 18. marts 1732.

Gift den 1. juni 1711 med Hans Hansen Flensborg, der var født i Flensborg den 13. december 1681 og døde i Asserballe den 26. januar 1739. Han var søn af købmand i Flensborg, senere i Odense, Hans Thomsen (Flensborg) og Mette Christensdatter. Han var sognepræst i Asserballe fra 1711 til 1739. Han gik i skole i Odense og var student i København i 1703, senere i Rostock. Kandidat i København i 1710.

Børn:

- aa. Mette Thomsen, født 13. maj 1712, død den 9. maj 1765, 53 år gammel
 Gift 1739 med Morten Reenberg With, født den 6. januar 1713 i Kjeldby på Møen, død den 25. april 1794 i Ketting. Han blev sognepræst i Asserballe, samt hofpræst i Augustenborg 1739 og sognepræst i Ketting fra 1752 til 1793. Søn af sognepræst i Kjeldby Jens Jensen With og Johanne Povlsdatter Herløv.
 Morten Reenberg With gift anden gang med Hedevig Marie Zoffmann, født i Sønderborg i 1741, døbt den 8. dec. Død i Ketting den 16 december 1766. Datter af borgmester i Sønderborg Alexander Zoffmann.
- bb. Christian Thomsen, født 1713 i juli, død d. 31. juli 1713.
- cc. Magdalene Thomsen, født 1714, død i april 1715.
- dd. Anna Magdalene Thomsen, født den 20. december 1715, død i Flensborg den 20. marts 1740.
 Gift den 13. september 1734 med købmand i Flensborg Nicolai Hansen Lorck, født i Flensborg den 11. januar 1710, død sammesteds den 13. juli 1797. (10)
 Han gift anden gang den 17. september 1741 med Catharina Andersen, født den 18. januar 1720, død den 3. juni 1806.
- ee. Johannes Thomsen, født i december 1716. Prædikede 1757 i Ton-toft kirke.
- ff. Christine Thomsen, født 1718. Hun blev den 12. november 1750 gift med rektor i Sønderborg Otto Christian Elmer Pfundel.
- gg. Magdalene Thomsen, født den 17. september 1720, død i Nørborg den 1. marts 1777.
 Gift med borgmester i Sønderborg Alexander Zoffmann, født i Sønderborg den 27. maj 1699, død sammesteds den 13. december 1765. Han var søn af husfoged Johann Gottfried Zoffmann og dennes anden hustru Dorothea Jebsen.
 Alexander Zoffmann var gift første gang med den 28. maj 1732 med Regine Sophie Clausen, død 1736, datter af borgmester Matthias Clausen og Agnes Hedwig.
 Gift anden gang den 15. oktober 1737 med Anna Charlotte, død 15. dec. 1741, datter af pastor Bøtcher på Kegnæs.
- hh. Christian Thomsen, født 1721, død 1722.

- ii. Christian Thomsen, født 1722, død 1726.
- kk. Thomas Thomsen, født 1724, død august 1726.
- ll. Marie Christine Thomsen, født i april 1726.
- mm. Anna Margrethe Thomsen, født i august 1728, død den 3. juni 1729.
- nn. Gertrud Margrethe Thomsen, født i juni 1730.
- f. Eleonora Elisabeth Müller, født den 17. marts 1691 i Asserballe. død sammesteds den 17. juli 1692.
- g. Christine Müller, født den 18. april 1693 i Asserballe, død den 3. november 1755 i Odense.
Gift første gang med købmand og vinhandler i Odense Jacob Hansen Flensborg, født 1650, død 1725.
Han var bror til søsteren Margrethes mand, Hans Hansen Flensborg.
Gift anden gang i Odense den 11. september med rektor i Odense Søren Anckersen, født i Bork den 4. november 1698, død i Odense den 16. april 1781, søn af sognepræst Ancker Sørensen Anckersen og Marie Hansdatter Curtz.
- h. Cathrine Müller, født den 26. december 1695 i Asserballe, død sammesteds den 14. juni 1696.

Anders Christensen Brand(t) (IV - 166)

Uddrag af Nørborg kirkebog.

Børn:

1. Frederik.

1641. Dnica II Adventus.

Die Veneris in 7 et 8vam vespitinam ante 2. Advent bleff min kiere hustru forløst oc velsignet met en Søn, tilstede veren - de Høyborne Fürstinne Eleonora med andre gode hustruer her i byen. Utinam fausto sidere! At det ynske, som staar i Ruths bogs 4.C. v. 14. motte gielde oc bliffue off. os. Benedictus Dominus qui non est passus ut deficeret successor familiae tuae, et habens qui consoletur animam tuam e enutriat senectutem tuam. Exaudi Dne Jesu!

1641. Dnica III Adventus

Døbte Provsten i Hagenberg her Chresten voris lille Barn, som F.N. Hertug Frederich holdt til daaben, oc kaldede ham Frederich, oc var samme barns faddere W. Hofmester Christoph von Offenbergh, item vare oc faddere Aff Flensborg oc Sønderborg. Gud unde samme lille Frederich att fremvoxe oc tiltage i Alder, yndest, visdom oc Naade, bode hoss Gud oc Menneske, hvilsin kiere Faddere ham ocsaa ynsket haffue. Amen Her Jesus Amen!

1646. Dnica 1. post Pascha.

Die Veneris sat ieg min primogenitum Fredericum udj schole her i byen, ao ætatis quart. cum semestri.

1655. Dnica Jubilate. Mandagen satte ieg begge mine sønner Frederich oc Dominicus i Sønderborg udj schole, den yngste til latin, den eldste til regenskab. Gud giffue dem gode lycke, til undervisen oc oplæring. Gud til ehre dem til gafn oc forældrene til hæder for J. Chr. Skyld, oc gaff ieg Preceptorerne huer en rixdr.

1657. Den 16. Febr., d. Lunae post Dnicam Invocavit førde ieg min eldste Søn Frederich Brand til Sønderborg oc offuerantvordet ieg ham til Mester Samuel Barbieren at han skulde lære ham Barbier Konsten, oc skall ieg giffue tilsammen for lehrøn 40 rixdr. oc skall Frederik fortøffue hoss ham udj 3 Aar. Gud giffue til lycke til samme konst oc fordre hans henders Arbeid for Jesu Christi Skyld. Amen.

æt. 15 die 3 Decemb. 1641.

1668. Donica XVI. Die Mercurii copuleret ieg min kiere Frederich Brand oc sin kiere festemø Eleonora Nicolai tilsammen udj Frederich Brandes egen huss udj Førstel. N. oc andre hederlige oc velacht Borgers her udj Byen oc Sognemends Nerværelse, oc bleff offret sametid. Oc forærede ieg min Søn till Brudegaffue 1 Sølf Kande paa 42 lodt sølf.

1688. Dom. 3. Advent. Løffuerdagen før Dom. 3. Advent døde min kiere Broder Frederik Brandt oc bleff begraffuen Torsdagen der effter den 21. December i hans Alders 49 Aar oc 12 Uage. Gud lade os samles i Guds rige for Christi skyld. Amen.

2. Christian Brandt.

1644. Dnica Quinquag. Esto mihi

Den 4. Martii Imellem Mandag oc Tijsdag om natten der klokken var imellem 11 oc 12 bleff min Anden Søn fød til verden, Gud unde hanem helbred oc sundhed oc oss forældre trøst oc glæde aff hanem. Gud for alting til loff oc ære for sit h. Naffns skyld. Amen.

1644 Den 13 Martii. Die Mercurii (efter Dnica Invocavit) døbte Prousten i Hagenberg min Anden Søn, som F.N. Hertuginde Eleonora holt selff til Daaben oc bleff kaldet Christianus oc var F.N. fadder til same Søn, sampt W. Adelig Fru Marike Lytzow oc v. Jomfru Dorothea Marie von Rhede, F.N. Cammerjomfru, sampt andre Erlige oc fromme Borgere oc Naboeske her udj Byen oc Naabolaug. Gud unde same lille Barn att hand effter det lille Barns Jesu exempel motte oc kunde voxe oc tiltage bode i Alder, saa oc i visdom oc forstand, naade oc yndest hoss Gud oc Mennesken. Amen Heer Jesu, Amen. Att hand bode motte leffue en ret Christanus oc døde en salig Christanus. Amen. A.

1655. Feria Paschata. Eodem die reisde ieg fra mit huss til Fyen oc Sieland til Caspar Brandt min kiere Broder, att sette min Søn Christian til Schole udj Soer, som min Broder ville paa sig tage oc forrette med alle omkostninger. Gud lad min kiere Broder lenge leffue, giffue oc Gud at ieg motte haffue giort saadant udj en lykkelig tid.

1662. Dnica XVIII Trinit. Eodem die holt min Søn Christian Brand sin første Prediken her i Kircken, oc gjorde en god Anfang. Gloria non homini sed tibi solo Deo.

1666. Dnica III Trin. Die Lunae besøgte mig Her Otte prousten paa Ærrøe met sin hustru oc datter Regina, oc bleff same dag, i Jesunaffn stiftet Troloffuelse imellem H. Christian Brand oc Regina Ottesdr. Gud giffue dem sin Naade, lycke oc velsignelse. Amen.

1666. Dnica XII Trinit. Die Veneris h.e. S. Regina, 7. Septemb. gjorde H. Otto proust paa Ærrøe festen øll met sin kiere Datter Regina oc met min søn H. Christian Brand, oc var Frederich sin Broder oc begge sine søstre offuer til same festen øll. Gud lad det vere skeed udj en lycksalig tid oc stund. Gud til ære oc dem til gaffn oc bode timelig oc evig for Christi skyld. Amen.

1685. Torsdag den 8 Jan. Kl. (henved) midnatstid døde min kiereste Regina Ottes Daatter, effterat hun i hendes svaghed længtes effter at see sin kiere Broder være Præsteviet, huor offuer hun oc glædede sig. Salige ere de der døde i Herren. Gud trøste oc forsørge de effterladte, oc lade os endeligen findes igien i Guds rige, for Jesu skyld.

3. Dominicus Brandt.

1647. Den 1. Januarij døbte Prousten min tredie Søn som F.N. Hertug Hans Bugislaff holt til Daaben oc kaldet Dominicus. Gud undē same lille barn in Domino vive:-

1660. Dnica Quasimodogen. vel 1. Pascha.

Die Lunae, som var den sidste Aprilis reisde ieg herfraa til Flensborg mit min yngste Søn Dominicus Brandius att gaa der i Schole, oc bleff examineret samme dag, oc om anden dag den 1. Maij bleff introduceret aff rectore oc sat i secunda classe Rectoris, oc foræret ieg Rector 2 Rxd., Conrectore 2 rixd. for privatae

institutione, item quarto collega 2 mrk huer, Gud lade det vere skeed udj en lycksalig tid oc stund, Gud til ære, min søn til forfremmelse oc sine forældre til glæde. Oc paa same reise førde Evald hussfoged ocsaa sin søn til Flensborg Frederich Christian til schole oc fik et hospidum tilsammen hos Henrich Meincke.

1661. Feria 2. Paschata. Anden Paasche dag finitis sacris reisede ieg til Flensborg oc gjorde klart for min søn Dominicus, oc bestelte ham en anden lossement, nemlig hoss Valentin Valentinsen.

1663. Die Lunae, 16 Martii reisede ieg til Fyen oc satte der Dominicum Br. i schole, d. 19. bleff hand introduceret, oc fik 1 Locum in 2da parte Rectoris oc førde ocsaa Christian til Corsør.

1663. Feria 3. Pentecostes. Die Mercurij reisede ieg til Odense oc besøgte min søn Dominicus, som gaar der i schole.

4. Eleonora Elisabeth Brandt. (IV - 83).

1651. Den 23. Julij. Die Mercurij, Circiter horam octavam, 3/4 Stunde offuer 7 slet bleff min kiere Hustru forløst, oc begafvet os den fromme Gud med en deylig velskabt Dotter, oc var F.N. hertuginde samme tid till Barselhuss med hofmesterens frue oc Andre Naboesche. Gud unde mig oc min hustru fryd oc glæde aff hende, oc Dotteren god lycke oc Velsignelse oc ewig Salighed. Amen.

Eodem Domenica 9. post Trinit. Døbte H. David Monrad til Ketting Min kiere Dotter oc bleff holden aff F.N. Frøken Elisabeth Julian, oc var der til Fadderstand bode Adelig, Geistlig oc Borgerlige personer nærværende, oc bleff kaldet Eleonora-Lisbeth effter voris Naadelige Førstinden oc hendis Naades Dotter. Gud lade (hende) i sin Christendom fremvoxe, oc tiltage ligesom i Aar oc Alder, saa ocsaa i yndest oc Naade, hoss Gud oc Mennesken. Amen i Jesu naffn. Amen

I øvrigt se: "Familien Kruse fra Husum" (s. 413).

5. Magdalene Brandt.

1654. Dnica III post Trinit. Die Marcurii døbte Prousten H. Peder i Lyssabbild min lille Dotter, (født den 6. Juni inter 5tam et sextam horam matutinum, oc same tid var til Barselhuss førstinden oc hofmesterinden paa Norborg, met andre Naboeske), oc bleff holden til daaben aff den yngste frøken Lovisa Amoenana, oc kaldet Magdalena, oc var til fadderstand boden Adelige personer, oc prester oc prestequinder her i landet, oc andre gode Nabøer. Gud lade hende fremvoxe, oc tiltage i alder, yndest oc Naade bode hoss Gud oc mennesken, at vi forældre kunde haffue fryd oc glæde aff hende, oc datteren lycke oc velsignelse oc evig salighed. Amen i Jesu naffn.

1668. Dnica II Trinit. Die Lunae var ieg i Rise Præstegaard paa Arrøe oc der troloffuede H. Otte, provsten, H. Steen i Atzerballe oc min k. Dotter Magdalene Brand tilsamen, Gud lad det vere skeed i en lykkelig Stund, Gud til ære oc dem til timelig oc evig velfærd i Salighed. Amen.

1668. Die Mercurii den 15. Julij skeede der brullup her i Præstegaarden med hæderlig oc vellærde Mand H. Steen, Sognepræst til Atzerballe oc Magdalene Brand min kiere Datter oc bleff viet samen udj F. N. nærværelse oc andre hederlige præstemænd som ocsaa Borgere, Naaboer oc sognefolkes nærverelse, oc bleff viet samen aff voris Landsprovst H. Joh. Monrado udj Ketting oc holdt Dominicus Brand same tid brudepredicken, oc var oc tilstede min k. Broder Casper Brand med flere aff voris freundschaft, item indocsaa paa H. Steens Side aff sine folck udi Sieland oc sine Sognefolck af Atzerballig. Gud giff dem sin Naade. lycke oc velsignelse, timelig oc evig. Amen.

1668. Dnica IX Trin. Eodem die var ieg til hiemfærd med de unge brudefolck, udj Atzerballe Kircke, oc prædiket Proust paa Arrøe Her Otte til Rise, oc var de beste Naaboer udj Comitæ med same, oc Nogle aff Presterne oc tilstede udj Nørherret

1679. Dom. XIV p. Trin. Torsdag afften døde min K. Svoger H. Steen Rhodius, Sogne Prest udi Atzerballig, oc efterlod 3 umyndige Børn. Gud glæde hans Siel oc den naadige Fader trøste

oc forsørge hans fattige hustru oc smaa børn for Christi skyld.
D. 25. september.

1681. Dom. 1. p. Trin. Onsdagen den 8. Junij stod H. Christian Møllers Bryllup med min Syster Magdalene i Atzerballig Præstegaard. Gud dem til liff oc Siel velsigne.

Bilag 2.

Andres Christensen Brand(t) (IV - 166)

Uddrag af Asserballe kirkebog.

Datter Magdalene Brandts selvbiografi:

S. 66. Magdalena Müllers Er fød af hæderlige forældre i Tuntoft præstegaard i Nørborg Anno 1654 d. 6te Junij, hendes fader dend hæderlige oc vellærde Mand her Andreas Brandt, hendis Moder dend dyderige Matrone Magdalena, H. Dominicus Lorentzens Dater, er Saa komet til dend hellige Maaff, prousten H. Peter Conrad döffte hende oc dend yngste princessin paa Nørborg bar hende til Daaben. Hendis Salig Moder døde der hun var 6 Aar gammel, hendis kiere fader holt hende til skole i Nørborg at lere at læse oc skrive, Siden at Sy i Sønderborg et ½ Aar, oc var hun der hos hendis kiere Morbroder Dominicus Lorentzen i det huss Som Raatge Kruss nu bor udj, kom saa ouer til Ærø, oc var hos her Otte Jacobsen et Aars tid, bleff i midler tid begeret til det hellige ægteskab hos hendis kiere fader af den hæderlige oc vellærde Mand her Sten Poulsen Rodius sogneprest til Adzerballig huilket oc bleff Samtyckt oc bleff de trolloffuet i Rise Prestegaard af H. Otte d. 1. Junij Anno 1668, oc Stod deris Bryllup i Tontofft præstegaard i samme Aar den 11. Julius, oc levede de til samel et ærligt ægteskab i 12 Aar, i midlertid har gud velsigned dem med 4 børn, 2 Sønner oc 2 døtre, af vilke dend første Søn er død, de 3 børn leve end nu saa lenge det gud behager, effter hun hafde siddet Encke ouer halffandret Aar er hun kommen i ægteskab dend hæderlige oc vellærde mand H. Christian Müller. Her Johannes Monrad copulerede dem i Adzerballig Kirke dend 8. Juni Anno 1681. i Same deris ægteskaff haver Gud velsignet dem med børn, nemlig 4 døtre af hvilke tvende ere døde. De 2 leve endnu saalænge som det Gud behager. Gud forsørge dem. Jeg skræf dette, min Mand til effterretning naar ieg var død, men nu haver Gud bortkaldet ham først, ved en sagte oc salig død d. 9. August 1710. Gud Samle os med glede paa Dommens Dag. Amen.

Min faders fader hete Kresten Andersen, bode i Brand Sogn udj Jüdland oc var Kirkeværge i Same Sogn. Min faders Moder hete

Karen Jespersdatter. Min Moders fader var H. Dominicus Lorentzen hoffprediker paa Nørborg, min Moder Magdalena, min Moders moder Agata Hümken, Johan Hümkens Dater i Sønderborg.

(Ved Chr. Müllers Død)

Hans Christelig liff oc levne er en ver bekiend, i hans obrichtige oc sædelige hierte i mod Gud oc hans neste i hans berømmelig Fundamente udi hans kald oc Embede, hans venlighed oc lemfældighed ved det ham betrode Prouste Mündighed, hans tolmodighed oc trøsterige frimodighed udi adskillige tilfælde, hans berømmelige Gaumildhed oc extraordinare veldedighed i mod alle fattige, oc endelig hans liden omhu oc bekömring for dette verdslige er alle oc en ver bekiend, Saa de staa til et bestandigt ære Minde, oc berømmelig exempel, saa lenge hans Ihukommelse varer, som da skal vere altid i velsignelse i blandt os. Hans gandske Alder er 72 Aar. Soli deo gloria.

Mine forældris navne, oc vor ieg er fød staa oc antegnet i denne Bog. Naar Jeg er død, vilde Jeg gierne begravis hos min Salige Mand om tider oc leiligheden kand det tillade. Jeg beder at ingen skal giøre stor bekostning med min begravelse, men aleneste bede de to neste Nabor af prester, oc mine Børns Børn oc mine Brøderis oc Süsters børn oc at de 8te Mænd Berer mig til mit Sove Kammer. Kom Her Jesu naar du vilt oc giør mig Salig for din Død oc pine.

Magdalene Brandts biografi af 2. ægtefælle, Chr. Møller.

Asserballe kirkebog, s. 115.

Anno 1638 d. 27. September paa en søndag er herr Christian Müller fød til deen verden af christelige oc hæderlige foreldre, Hans salige fader var den vellerde oc velfornemme Mand H. Joachim Müller udi 19 Aar velfortient Conector udi Hadersleff, hans salige Moder var den gudelskerde oc düd Edle Matrone Magreta Müllers. Hans faders fader var den Edle velvise oc höyforne H. Johannes Müller Raadmand udj Elsen, Stift Hildesheim. Hans faders moder Edle oc dyderige Matrone Anna Müllers, salig H. Hinrich herbestes Raadmand udj Cronaw Elschelinge datter. Hans moders fader var den Edle fornemme oc Kunst erfarne H. Hinrich von Enum, Salig Konning Christian 4 høylofflig ihukommende, som den tid residerede paa Hadersleff Huss, hans velbestalter Kongelig skilderer oc contrafeier, hans moders moder Edle oc düderige Matrone Catarina, velædle oc velvise H. Antoni Schröders effterladte Encke. Af disse christe-

lig forældre haver den Salig Mand sin begyndelse i verden. Hand blev holden til skole, først i Hadersleff. Siden i Roskild skole 5 Aar. Hans Rector Johan Petrus Calundanus gaf ham berømmelig vidnesbörd baade for hans Studering og Skickelig(hed) oc lefned som han altid förte i Roskild, i lige mode hans conrector Mester Jørn Korndrub oc Sogne presten i Roskild som var salig H. Sten Rhodis broder, i vis huss denne salige mand laa i Kaast, hvilken oc hafde en søn ved naun Martinus Rhodius som Elskede denne salige Mand som sin egen Broder, oc fultis disse begge Personer ad til Kiøbenhavn oc bleve annammede i de hæderlige Studenters tal 1660. Men som hans salige fader da alt var hen soved, vilde hans kiere Moder have at han skulle giøre en Reise til hans salige faders fædrene Land oc besøge sine Vettere, som han oc gjorde, oc reiste han til Hildesheim oc var der et Aars tid, oc øvede sig i sine Studeringer. I midlertid begerede H. Jasper von Buchvalt paa Muggisfelde af hans kiere Moder hun skulle skrive eftter hindes Søn ti han gierne vilde have hannem til at informere sine adelige Børn, hvilket oc blef effterkommen, han var oc nogen tid paa Boller hos H. Chrestoffer Howitz at informere hans adelige børn, derfa drog han til Kiøbenhavn om at søge sin attestatatum hvilken han oc erlangede under D. Johan Wandalini oc Bartholini, med den berømmelige Character Laudabilis. Siden reiste han til Norge oc var der 5 Aars tid hos General Kugeson oc hos D. Niels Andersen i Over Romerick paa bergverket, vor han førte alle sine Regenskaber i god richtighed efftersom han forstod Regen Konsten meget vel. Drog saa til Kiøbenhavn igen der han fick bref at hans moder var salig død, oc hun hafde begert han skulle komme til Danmark igen, did ocsaa Lücken kaledde hannem, ti so snart han kom til Kiøbenhavn blef han strax kaldet til feltprest, oc hans forige skole Broder Martinus Rhodius var feltprest. I Midlertid døde Salig her Sten Paulsen Rhodius, oc efftersom Kong Christian 5 høylofflig i hukommelse vilde først oc fremmers have sine feltprester forsørget da af guds forsiun oc ved feltproustens indstendige begering blef denne salige Mand udkaaret til at vere Sogne prest til Atzerballig i Salig her Stens sted, oc kom hand her til Atzerballig Anno 1679 i mellem Jul oc nyaar oc prediket den første Søndag eftter hellig 3 Kongs dag. Indlod sig idet hellige ægteskab med salig her Sten Rhodi Encke Magdalena Brands, oc Stod deris Bryllub her i prestegaarden i en hæderlig forsamling d. 8. Juni Anno 1681. Deris ægteskab haver Gud velsignet med vire døttre af

vilke de to ere døde i deris barndom. De to leve med deris bedrøvede Moder, dennem vilde Gud forsørge oc hussvale i et Christeligt oc ærligt ægteskab. Haver han levet med sin kiereste udj 29 Aar til felts oc her til menigheden haver han været prest i 36 Aar, oc Proust i Sündenherdet 12 Aar. Hans christelig lifff oc lefned er en ver bekiend, ti hans obrichtige oc rædelige hierte i mod Gud oc hans neste, hans berømmelig Fundamente udj theologia, hans bestandige flid, iver oc troskab ind til hans uesterste udi hans kald oc Embede, hans venlighed oc lemfældighed ved det ham betroede prouste Mündighed, hans tolmodighed oc trøstestige frimodighed udi adskillige tilfald, hans berømmelige gaumildhed oc extra ordinari veldedighed i mod alle fattige, oc endelig hans liden omhu oc bekümmering for dette verdslige er alle oc en ver bekiend, Saa de staa til et bestandigt ære Minde, oc berømmelig Exempel, saa lenge hans ihukommelse varer, som da skal vere altid i velsignelse i blant os. Hans gandske alder er 72 Aar. Soli deo gloria.

Andre uddrag af Asserballe kirkebog (skrevet med Magdalene Brandts hånd):

1689 Dend 19 April paa en fredag om aftenen ved Klocken 7 er Her Christian Möllers Dater fød til verden, hendes navn er Margretha, hendes barsel var d. 30 April. Her Johan Krag leste ouer hende i Kircken.

H. Christian Brandts Kiereste holt hende ved daaben, H. Friderich Crucou och Knud Krag vare fadder, oc H. Johannes Kiereste af Eken oc Jomfru Dortehea Jepsens oc Jomfru Anna Krag vare fadderske til hendes daaffven.

1691 Den 17 Martius paa en tisdag om morgenen i dagningen er her Christian Müllers dater Eleonora Elisabeth fød til denne verden, oc hun bleff døfft D. Lætare, Jesu spiser 5000 Mand, Joh. 6. Prousten i Hørup H. Johan Krag døffte hende, Anna H. Johannes Brands hustru af Guderub bar hende til daaffven, Claus paulsen oc Bertel Jensen fadder, Skalota Amalia paulsens oc Jomfru Magdalena Kruss vare faddere. Gud und Earnet at leve Christelig oc dø Salig.

d. 17 iulius døde dette barn 1692.

1693 dend 18 Aprilis som indfalt Tredie paaskedag er her Chri-

stian Müllers Tredie dater fød til dendne verden om effter middag klokken imod 3 oc hun kom til den hellige doff i Adzerballig Kircke den 23 Aprilis Som var dend første søndag effter paaske, paa Georgi dag, her Friderich Kruekow døffte hende ti prousten var svag. Salig Borgmester Alexander Jebbens hustru Engeborg Jebbens holt hende til daabeb, oc hun bleff kaldet Christina, peder farver i Sünderborg var mand fadder, oc Hans Paulsens Søn Nicolaus paulsen var ung Karl fadder, Christian Kammertieners Kone Mette Hinrichsdater var fadder oc Jumfru Engeborg Paulsen var fadder.

Gud unde dend liden Christina leve Christelig, at hun maa dø Salig. Amen. Hun er fød i det siste quarter i maaneden.

1695 D 14 Junius døde her Christian Müllers dater Catrina Müllers, oc bleff begravet fredag der efter, her Johan Krag gjorde trøstelig oc efftertenkelig prediken ouer hinde. Gud unde hinde en glædelig obstandelse. Amen

Anno 1696 paa anden Juledag om morgenen klokken 9 er Her Christian Müllers fierde Datter fød til denne verden som var dend 26 December og hun bleff døbt paa Nütaarsdag, og bekommen Naun Catahrina i doben, H. Johannis Krag Probst i Sünderherred døtte hinde, Catahrina Brands af Nørborrig holt hinde ved doben, Christian Cammertierer paa Augustenborrig og dend unge Ratge Kruss af Sønderborrig var mand faddere, og Magdalena Farvers og Jomfr. Anna Sophia Nissens vare faddere, gud forfremme ded Lille barn, gud lade hinde leffve Christelig og død salichen. Amen. Hundøde salig d. 14. iunius 1696.

1698 dend 15. Julius Bleff troloffvet Hans Clemendsen Becker og Anna Margrete Stens dater Rhodij. Proust H. Samuel troloffved dem, her peder Ottesen, H. Rotge Kruss, H. Christian Cammertierer, Peder Martesen, oc deris hustruer vare ouerverendis, so vel som Brudens kiere fader oc Moder oc andre fornemme Matroner, Gud give de unge folck lücke oc velsignelse at de maa leve Christelig oc dø salig. Amen.

1698 d. 30 october Hans Clementzen af Nørborrig oc salig her Steens dater Anna Margreta Rhodij bleff viet til samel her i Kircken af hendes kiere Stiffader H. Christian Mül-

ler, oc deris Brullup bleff holdt her i prestegaarden i en hæderlig folckrig forsamling. Gud give dem sin Naade oc Lücke med.

Udateret, men mellem 1706 og 1710:

Der lücken var mig vred
da lerde Jeg at kiende
Min gud, mig selff, min ven,
saavel som oc min fiende,
Jeg selff var skrøbelig,
min ven mig slet forlod,
min fiende bleff mig gram,
Gud bleff allene god!

Bilag 3.

Anders Christensen Brand (IV - 166).

Chr. Knudsens Samlinger. Bd. V, Det kgl. Bibliotek.
Fyns Bispearkiv. Nr. 56.

Copia af en Contract imellem Sal Hr. Anders Brand, fordem Sognepræst ved Tuntoft Menighed og hans Søn Hr. Christian Brand, som hans Successor I Kaldet. Ao 1668 d. 16de April er blevet oprettet og forfattet.

Eftersom det er ved Guds Faderl. Providentz og Forsiun skeed Forandring I Tuntoft Prestegaard, at Hr. Anders Brand aff faderl. Affection ved Høyøvrighedens naadigste Consens haver tilsted sin Søn Hr. Christian Brand, at faae Kaldsbrev aff meenige Sognemænd til Tuntoft Kircke, paa det Hr. Christian Brand kunde desbedre være forsikret, hand icke efter Faderens Død, ved Tidernes Forandring, skulde blive forbigangen, eller miste Kaldet formedelst een eller anden uformodentl. Hendelse eller Aarsager, der kunde tilfalde, da haver Hr. Anders Brand med saadan Condition oplat Kaldet, at udi sit Levnets Tid hans Resput og Prestelig Embede og Guds Tienestis Forretning skulde hannem icke i nogen Maader formenis heller betagis, saa lenge hand aff Guds Naade er god for saadan hellig Guds Tieneste med at kunne forrette og betiene, hvormed det være kunde, og af begieris heller fornøden giøris, uden heller inden Kircken.

Og eftersom Hr. Anders Brand for sine (75 Aars) Alderdoms Skyld og sin eenlige Enkemands Stand icke gider lengere forestaae Husholdningen og Avlings beschwerlighed, da haver hand været foraarsaget, den til sin Søn og h. Hustrue at overgive, med hvis som til Avlingens Fortsættelse behov giøres og I Boehaver findes efter den Taxt, som uvillige Dannemænd derfor giort have, og udi registreringen specialviis bliver tilført. Saa at Hr. Christian med sin Kiereste kunde med alting aarle og silde have rigtig Indseende, og bedre være paa Færde, endsom Deris gamle Fader, hvorfor hand og I Jesu Nafn haver taget sig forre udi hæderlige Præste og Dannemænds Nærværelse, at indgaae en Christelig lovlig Accord og faderlig Foreening med sin kiære Søn H. Christian (heller hans Effterkommere) om nødtørf-tig Spiisning og hæderlig Underholdning ved hans Bord I rette

Tid at nyde, saa got som hand heller hans Kiæreste kand nyde og tilveye bringe. Og dersom vor Herre udi Alderdom lagde H. Andres nogen Svaghed paa, saa hand icke kunde være mægtig til at søge Disk og Dug i rette tide, da at nūde den Faderlige Spiisning og Høyfornøden renlighed og Varetægt, som gudfrygtige og forstandige Børn ere deris gamle Forældre i alle Maader pligtskyldige, som de agter for Gud i Himmelen ar forsvare paa den yderste Dag.

Disligeste at accordere med sin Søn H. Christian om en visse Genand og Indkomst aff Sognet at nyde aarligen, hvoraff Faderen med sin andre Udstyrede Børn kunde have hielp og Mittel at leve aff, saa lenge indtil Gud kalder til den triumpherende himmelske Kircke og det udi hæderl. Præste- og Dannemænds Nærværelse og Confirmation udi effterfølgende Posti:

1. Skall H. Anders Brand have og nyde sin hæderlig og fornøden Dug og Disk med Spiisning til Mad og Øll ved H. Christians og hans Kierestis Bord i rette tide, uforment saa lenge hand lever, og saa got som de selv nyde, i alle maader.

2. Dersom vor Herre lagde H. Andres Brand i sin Alderdom nogen Siugdom eller Svaghed paa, saa hand icke kunde være kræftig og mægtig til at søge Dug og Disk i rette tide med sin Søn og Hustru, da skall hand nyde sin fornøden Spiisning og Opvartning a parte, saa lenge hand er med Svaghed og Skrøbelighed beheftet.

3. love H. Christian og hans K. hustru, at holde H. Anders Brand med sin Seng og Lindklæder i Svagheds eller helbreds Tilstand, udi ald fornøvelig Opvartning og renlighed uden huus og heller udi anden hæderlig Forsamling uden Spott og Vanære saalenge hand lever.

4. Eftersom H. Anders; saa lenge hand lever ved helbred og Velmagt kand være paa andre Stæder giæstbuden, da lover H. Christian og hans Kiereste, at de icke vill regne H. Anders til nogen Misstancke heller Suurseende, om hand undertiden kunde enten aff en god Ven besøgis til et Maaltid Mad heller Nattelæger, medens til hannem self og dem til Ære, derudi giores at føye og tjenstvilligen i alle mulige Maader.

5. Skall H. Christian lade sin Fader nyde den Stue, som kaldis Mitcammeret og sin Studercammer I den nørre Ende næst den daglig Stue, med nødtørftig Ildebrand og Varme, naar hand det begiærer og hans Svaghed det kunde udkræve. Og paa det Varme og Ildebrand kand spares, da skall H. Anders nyde Contoir i den daglig Kackelovns-Stue til sin Ergetzlighed med Laas-Op-

luckelse samt de andre tvende Stuer uformeent, saa lunge hand lever.

6. lover H. Christian at være sin K. Fader beforderlig med Heste og Vogn at laane, naar somhelst (muligt) undertiden kunde foraarsagis at reyse til Sunderborg heller andere fornøden Stæder, I sognet eller uden Sognet, naar det begiæris.

7. belangende H. Anders Brands aarlig Genand heller Desputat aff Sognets Indkomst, saa lunge Gud sparer ham ved livet, da er hand med sin Søn, H. Christian saaledis indbyrdis i Kiærlighed foraccorderet, at H. Anders skall nyde half Indkomst aff alle visse og uvisse Oppebørsler, aff alle slags tiende, Offer heller hvad nafn det haver, som kand falde i Sognet heller i Kircken, det første Aar beregnet fra 1667 til 1668, Præstegaardes Avling undtagen, som H. Christian skall nyde til Huusholdningens fornødenhed. Dernest skall H. Christian nyde de tvende Parte aff Sognets Indkomst og Oppebørsler, være sig viss og U-visse som kand falde med Offer, Tiende heller hvad Naffn det have kand. i Kircken heller uden Kircken. Og derimod haver H. Christian før sig og sine Effterkommere fuldkommelig affstaaet den tredie Part aff ald forskrevne Visse og U-visse Indkomster og Oppebørsler, som før er meldt, i Kircken og Uden kircken til sin k. Faders Ophold og fornødenhed beregnet fra 68 og saa fremdelis aarligen, saa lunge hand lever, uden Trette, Udflugt, Ophold heller nogen Exception skadeløs i alle Maader. Og paa det alt saadant skee uden Misstancke, da skall de giøre sig en Bog, som de skall strax paa friske Fode udførlig indskrive, hvis i saa maade kand falde, og komme dem paa Quota og Advenant til god fornøyelighed og rigtig regnskab som skee bør, udi faderlig og sønlig Fortrolighed.

8. For det sidste er foraccorderet og i Mindelighed besluttet at naar vor Herre ved døden bortkalder H. Anders Brand, da lover hans K. Søn, H. Christian, paa egen og sin K. Hustrues vegne, at hans Sydskende skall arveligen nyde og beholde ald den Formue og Indkomst, som over hans Begravelse og Jordefærd kand findis, heller være forfalden til den Dag, uden H. Christians heller hans hustrues Arvingers præntention heller tilkrauf i nogen Maade.

Till ydermere endelig og beslutning af forskrevne accord og venlig Imellemhandling, som det udi Ord og Punkt forfattet

er, skall i alle Maader Trygeligen holdis og efterkommes uden nogen Exeption, udflugt eller Ophold, Parterne og vedkommende uden Skade og skadesløs i alle Maader, da have vi med dennem dette til ydermere Confirmation bekræftelse, underskreven og forseglit, og hver sin Gienpart, H. Anders Brand og hans Søn H. Christian Brand, herefter meddelt og leveret.
Actum runtoft Præstegaard, Anno et die ut supra.

I medlemhandling.

NOTER OG HENVISNINGER TIL "ANDERS CHRISTENSEN BRAND(T) I NØRBORG OG HANS SLÆGT".

1. Der har hersket nogen tvivl om, hvorvidt moderens navn var Karen eller Maren. Ifølge sønnedatterens selvbiografi i Asserballe kirkebog hed hun Karen.
2. Generelle henvisninger:
Nørborg kirkebøger Aa1, Aa2, Aa3, Aa4. Landsarkivet for de sønderjyske landsdele, Aabenraa. (Trykt i uddrag, med sproglige ændringer i "Danske Samlinger Bd. 5, 1869-70, ved E. Højer Møller).
Olav Christensen: "Tre nordborgske præster og deres slægt". Sønderjysk Maanedsskrift 1945.
3. "Fra Fyns Bispearkiv". Kirkehistoriske Samlinger, 5. række, 3.
4. "Tuntofft Kierkebog paa ald Inngield oc wdgiæld." Nørborg præstearkiv. Ca 1. L.A.S.
5. Chr. Knudsens Samlinger, Bd. XXI, Det kongelige Bibliotek. Kbh.
6. Sønderborg-Nørborg amtsregnskaber 1670/71. R.A.
7. Chr. Knudsens Samlinger, Bd. XXI 1-4. Det kgl. Bibliotek. Kbh.
8. "Fra Fyns Bispearkiv". Kirkehistoriske Samlinger, 5. række, 3.
9. Rudolf Bülck: "Aufzeichnungen des Propsten Hans Caspar Brandt in Norburg". Schriften des Vereins für Schleswig-Holsteinische Kirchengeschichte. 2. Reihe. 10. Band. 1. Heft. 1949.
10. A. Lorck Schierning: Die Chronik der Familie Lorck, s. 28. 1949.
11. Tyske Kancelli. 10. Patenten 1668-69. S-film 4737. R.A.
12. "som skulle betegnes med et sort Mærke." (E. Høyer Møller⁽²⁾)